

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH AND CONSUMERS DIRECTORATE-GENERAL

Director General

SANCO/10465/2014

*Programmes for the eradication, control and monitoring of certain
animal diseases and zoonoses*

**The programme for
the control of certain zoonotic salmonella in breeding,
laying and broiler flocks of Gallus gallus and in flocks of
turkeys (Meleagris gallopavo)**

Poland

Approved* for 2014 by Commission Decision 2013/722/EU

* in accordance with Council Decision 2009/470/EC

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

PROGRAMME for ERADICATION : **ANNEX II - PART A + B**

Member States seeking a financial contribution from the Community for national programmes for the control and monitoring of salmonellosis (zoonotic salmonella), shall submit applications containing at least the information set out in this form.

The central data base keeps all submissions. However only the information in the last submission is shown when viewing and used when processing the data.

If encountering difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu

Instructions to complete the form:

1) In order to fill in and submit this form you must have **at least** the ADOBE version

Acrobat Reader 8.1.3

(example : 8.1.3, 8.1.4, 8.1.7, 9.1, 9.2,...), otherwise you will not be able to use the form.

Your version of Acrobat Reader is: **10.104**

2) Please provide as much information as possible. If you have no data for some fields then put the text "NA" (Not applicable) in this field or 0 if it is a numeric field. If you need clarifications on some of the information requested, then please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

3) To verify your data entry while filling your form, you can use the "verify form" button at the top of each page. If the form is not properly and completely filled in, an alert box will appear indicating the number of incorrect fields. Please use the "verify form" button until all fields are correctly filled in. **It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.** If you still have any difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

4) When you have finished filling the form, verify that your internet connection is active and then click on the "submit notification" button below. If the form is properly filled in, the notification will be submitted to the server and a submission number + submission date will appear in the corresponding field.

5) **IMPORTANT: Regularly save the pdf when you fill it out. After you have received the Submission number, DO NOT FORGET TO SAVE THE PDF ON YOUR COMPUTER FOR YOUR RECORDS!**

Tuesday, April 30, 2013 11:10:40

1367313039789-2322

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART A

General requirements for the national salmonella control programmes

Member state : POLSKA

(a) State the aim of the programme

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie odpowiedniego celu unijnego: ograniczenia rozprzestrzeniania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w kolumnie 1, w populacjach zwierząt wymienionych w kolumnie 2 załącznika nr I do rozporządzenia nr 2160/2003.

Cel unijny w odniesieniu do stad hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*) został określony w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 200/2010 z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do celu unijnego ograniczenia częstości występowania serotypów salmonelli w dorosłych stadach hodowlanych gatunku *Gallus gallus* (Dz. Urz. UE L 61 z 11.03.2010 r., str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 200/2010”, i przewiduje ograniczenie występowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej maksymalnej wartości procentowej dorosłych stad, o liczebności co najmniej 250 sztuk drobiu, z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych w kierunku *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium, w tym jednofazowej *Salmonella* Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Virchow do 1 % lub poniżej tej wartości.

„Krajowy program zwalczania niektórych serotypów *Salmonella* w stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*)” na lata 2014-2016, zwany dalej „programem”, został opracowany celem uzyskania współfinansowania unijnego zgodnie z wymaganiami określonymi w decyzji Rady 2009/470 z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 30).

(b) Animal population and phases of production which sampling must cover

Demonstrate the evidence that it complies with the minimum sampling requirements laid down in part B of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003 of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 1. indicating the relevant animal population and phases of production which sampling must cover

It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Animal population Breeding flocks of Gallus gallus _____

rearing flocks

- day-old chicks
- four-week-old birds
- two weeks before moving to laying phase or laying unit

adult breeding flocks

- every second week during the laying period
- every third week during the laying period

(c) Specific requirements

Demonstrate the evidence that it complies with the specific requirements laid down in Parts C, D and E of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003

(max. 32000 chars) :

W przypadku programu zastosowanie mają wymagania określone w rozporządzeniu nr 2160/2003 w załączniku nr II w części C i E.
Zgodnie z ust. 1 części C załącznika nr II do rozporządzenia nr 2160/2003, środki ustanowione w ust. 3 - 5 części C załącznika nr II do rozporządzenia nr 2160/2003 będą stosowane w przypadku wykrycia w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, zwanego dalej „powiatowym lekarzem weterynarii”, w odniesieniu do jednego z pięciu serotypów Salmonella objętych programem.

(d) Specification of the following points :

(d)1. General

(d)1.1 A short summary referring to the occurrence of Salmonellosis (Zoonotic Salmonella)

A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis [zoonotic salmonella] in the Member State with specific reference to the results obtained in the framework of monitoring in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 31., particularly highlighting the prevalence values of the salmonella serovars targeted in the salmonella control programmes.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

W 2004, 2005 oraz 2006 r. w ramach monitorowania występowania pałeczek Salmonella na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przeprowadzonego zgodnie z załącznikiem nr III do dyrektywy Rady (EWG) 92/117 z dnia 17 grudnia 1992 r. dotyczącej środków ochrony przed określonymi chorobami odzwierzęcymi i odzwierzęcymi czynnikami chorobotwórczymi u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego, w celu zapobieżenia zakażeniom i zatruciom przenoszonym przez żywność (Dz. Urz. UE L 62, z 15.03.1993, str. 38, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 14, str. 40), pałeczki Salmonella stwierdzono w 6,3%, 10,3% oraz 4,8% stad hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus). Od 2007 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus)”. Procentowy udział stad hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus) zakażonych Salmonella objętymi programami w stadach zbadanych przedstawia rys. 1, zawarty w załączniku do niniejszego programu (a_1367230795090).

(d)1.2 The structure and organization of the relevant competent authorities.

Please refer to the information flow between bodies involved in the implementation of the programme.

(max. 32000 chars) :

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzcy lekarze weterynarii oraz powiatowi lekarze weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii. Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.). Organy Inspekcji Weterynaryjnej przy wykonywaniu swoich zadań współdziałają z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z organami administracji samorządowej. W ramach programu badania laboratoryjne będą wykonywane przez laboratoria urzędowe w rozumieniu art. 25 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej. Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań laboratoryjnych przeprowadzanych w ramach programu określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 480). Nadzór nad działalnością Głównego Lekarza Weterynarii oraz krajowych laboratoriów referencyjnych sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

(d)1.3 Approved laboratories where samples collected within the programme are analysed.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii mogą być przesłane do laboratorium urzędowego wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie. W takiej sytuacji, powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek. Próbki pobrane z inicjatywy hodowcy mogą również być badane w laboratoriach innych niż wyżej wymienione, które zostały zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii w sposób określony art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej w kierunku metody badawczej opisanej w zmianie do Polskiej Normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony, zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii.

Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych, jest Laboratorium Zakładu Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, zwane dalej „KLR-Salmonella”.

Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych dołącza się pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 17, poz. 107).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego hodowca jest obowiązany umieścić informacje dotyczące:

- 1). danych oraz adresu hodowcy;
- 2). numeru lub oznaczenia stada oraz weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego gospodarstwa;
- 3). liczby próbek oraz rodzaju pobranego materiału;
- 4). daty i godziny pobrania próbek oraz wysłania do laboratorium;
- 5). rodzaju zastosowanej szczepionki w stadzie hodowlanym gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz terminu jej podania, jeśli była stosowana;
- 6). stosowanych środków przeciwdrobnoustrojowych, jeśli były stosowane;
- 7). danych osoby pobierającej próbki.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu, w ramach badania bakteriologicznego, oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* innego niż objęty programem określa się ten serotyp i podaje jego nazwę.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu umieszcza się informacje o stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z poniższych zapisów:

- 1) w próbce nr... nie wykryto pałeczek z rodzaju *Salmonella*;

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

- 2) w próbce nr... wykryto 1 lub kilka z serotypów Salmonella objętych programem (podać nazwę serotypu);
- 3) w próbce nr... nie wykryto serotypu Salmonella objętego programem, natomiast stwierdzono obecność Salmonella.....(podać nazwę serotypu);
- 4) w próbce nr... wykryto efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku jeżeli:

- 1) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawierało, co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem;
- 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w załączniku do rozporządzenia 200/2010;
- 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań ustanowionych w ust. 3.1.1 załącznika do rozporządzenia 200/2010

laboratorium informuje o tym hodowcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego. W przypadku, jeśli hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus)”.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii, w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy, niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii. Informacja o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii jest przekazywana niezwłocznie powiatowemu lekarzowi weterynarii również w przypadku, jeśli w sprawozdaniu z przeprowadzonego badania laboratoryjnego umieszczono zapis „Próbka niezgodna z krajowym programem zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus) na lata 2014-2016”.

Laboratoria urzędowe, wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce pobrania próbek.

Wszystkie ww. sprawozdania są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe na koniec okresu sprawozdawczego, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, przygotowują sprawozdanie dotyczące badań przeprowadzonych w ramach programu.

Laboratoria urzędowe przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu przechowują wszystkie izolaty Salmonella wyizolowane w ramach programu co najmniej przez dwa lata. Ponadto spośród przechowywanych izolatów laboratoria przesyłają do KLR-Salmonella jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp wraz z kartą informacyjną, a w przypadku gdy nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu – typ serologiczny, w celu wykonania badań potwierdzających.

(d)1.4 Methods used in the examination of the samples in the framework of the programme.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

Metody stosowane do wykrywania serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*) są określone w ust. 3.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010. Do wykrywania serotypów Salmonella objętych programem jest stosowana metoda zalecana przez Wspólnotowe Laboratorium Referencyjne – Salmonella w Bilthoven w Holandii. Metoda ta została opisana w załączniku D do normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007 Mikrobiologia żywności i pasz – Horyzontalna metoda wykrywania Salmonella spp. (Załącznik D: Wykrywanie Salmonella w kale zwierząt i próbkach środowiskowych z etapu produkcji pierwotnej), w której do selektywnego namnażania stosuje się półpłynną pożywkę MSRV.

Serotypowaniu podlega co najmniej jeden izolat z każdej próbki, w której badaniu laboratoryjnym uzyskano dodatni wynik, zgodnie ze schematem Kaufmanna-White'a-Le Minora.

(d)1.5 Official controls (including sampling schemes) at feed, flock and/or herd level.

(max. 32000 chars) :

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

Pobieranie próbek w stadzie hodowlanym gatunku kura (*Gallus gallus*) z inicjatywy hodowcy, zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 przeprowadza się:

1) u piskląt jednodniowych, w trakcie rozładunku ze środka transportu przed umieszczeniem piskląt w obiekcie, w którym będą utrzymywane, zwanym dalej „kurnikiem”, zgodnie z następującymi zasadami:

a) próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub

b) wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników (pulowane w laboratorium w 1 próbkę), w przypadku pojemników bez wyściółki lub

c) pisklęta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – pulowane w laboratorium w 1 próbkę;

2) zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2.1. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010, u drobiu:

a) w wieku czterech tygodniu,

b) na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przed przeniesieniem do jednostki produkcyjnej,

c) w okresie nieśności co 2 tygodnie.

Koszt pobrania, transportu oraz badania laboratoryjnego ww. próbek ponosi hodowca.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.), hodowca jest obowiązany do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w szczególności o wstawieniu nowego stada kur hodowlanych do kurnika. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Jednocześnie hodowca przedkłada właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii harmonogram pobierania próbek w stadzie w celu zatwierdzenia.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Hodowca jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) stada (liczba sztuk drobiu, wiek),
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek,
- 3) danych osoby pobierającej próbki,
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium,
- 5) nazwy i adresu laboratorium,
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez hodowcę. Nadzór ten obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu oraz sposobu pobierania próbek. Kontrola sposobu pobierania próbek jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii. Nadzór może odbywać się w trakcie urzędowych kontroli gospodarstw oraz w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

W przypadku stwierdzenia w próbkach, które zostały pobrane z inicjatywy hodowcy obecności serotypów Salmonella objętych programem lub efektu hamującego wzrost bakterii powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza potwierdzające pobranie próbek w gospodarstwie.

Częstotliwość pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.1.2.2. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010, a procedura pobierania - w ust. 2.2.2.1. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Pobieranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii może zastąpić pobranie próbek przeprowadzone z inicjatywy hodowcy.

W przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek ponosi hodowca. Opłata obejmuje koszty:

- 1) badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 388);
- 2) dojazdu związanego z pobraniem próbek do badania laboratoryjnego i transportu pobranych próbek do laboratorium, według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu, ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) zużytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla stad hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*) w zakresie wykrywania serotypów Salmonella objętych programem zostały przewidziane w Krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i realizowanym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.) oraz tytułem V rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t. 45, str. 200).

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d)2. Food and business covered by the programme

(d)2.1 The structure of the production of the given species and products thereof.

(max. 32000 chars) :

Liczbę stad hodowlanych oraz liczbę sztuk drobiu hodowlanego gatunku kura (*Gallus gallus*) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2010-2012 przedstawiają rys. 2-3, zawarte w załączniku do niniejszego programu (a_1367231400535).

(d)2.2 Structure of the production of feed

(max. 32000 chars) :

Strukturę produkcji pasz w Polsce przedstawiają tab. 1-2, zawarte w załączniku do niniejszego programu (a_1367232827802).

(d)2.3 Relevant guidelines for good animal husbandry practices or other guidelines (mandatory or voluntary) on biosecurity measures defining at least

(d)2.3.1 Hygiene management at farms

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

W odniesieniu do stad hodowlanych, wymagania w zakresie dobrej praktyki higienicznej zostały zawarte w rozdziale 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych (Dz. U. Nr 219, poz. 2225).

W gospodarstwie utrzymującym drób powinny znajdować się co najmniej:

- 1) wydzielone miejsca do składowania środków dezynfekcyjnych, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych;
- 2) wydzielone miejsce do składowania obornika;
- 3) miejsce zapewniające właściwe warunki do przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych;
- 4) odzież i obuwie przeznaczone tylko do obowiązkowego użycia w gospodarstwie;
- 5) maty dezynfekcyjne nasączone środkiem odkażającym, przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz przed wejściami do poszczególnych kurników;
- 6) środki dezynfekcyjne w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnego odkażania.

W odniesieniu do warunków utrzymania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem powinny zostać spełnione następujące środki bioasekuracji, polegające na:

- 1) stosowaniu zasady stosowanie zasady "cały kurnik pełen/cały kurnik pusty";
- 2) zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- 3) stosowaniu prawidłowej obsady kurnika;
- 4) utrzymywaniu w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;
- 5) izolacji poszczególnych kurników przez osobną obsługę, żywienie, narzędzia;
- 6) stosowaniu pasz kruszonych w żywieniu drobiu;
- 7) zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;
- 8) rejestrowaniu wejść osób postronnych na teren gospodarstwa;
- 9) odkażaniu kół pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa;
- 10) regularnym aktualizowaniu planu zabezpieczenia gospodarstwa przed gryzoniami
- 11) rejestrowaniu prowadzonych regularnie czynności odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się drób, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia drobiu oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

(d)2.3.2 Measures to prevent incoming infections carried by animals, feed, drinking water, people working at farms

(max. 32000 chars) :

Kurniki, w których utrzymywany jest drób, powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

- 2) utrzymywane w czystości;
  - 3) oznakowane tablicą z napisem "Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony".
- Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny zostać usuwane z pomieszczeń, tak często, aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody.
- Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu powinny:
- 1) stosować odzież ochroną, oddzielną do pracy przy każdym stadzie w kurniku;
  - 2) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella;
  - 3) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży, sprzętu.

(d)2.3.3 Hygiene in transporting animals to and from farms

(max. 32000 chars) :

- Zalecenia dotyczące transportu drobiu:
- 1) drób powinien być przewożony przez przewoźników posiadających zezwolenie wydane przez powiatowego lekarza weterynarii,
  - 2) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem drobiu przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella;
  - 3) bezpośrednio po rozładunku drobiu w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

(d)2.4 Routine veterinary supervision of farms

(max. 32000 chars) :

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów administracji publicznej nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia tego rodzaju działalności oraz określa katalog środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych (decyzji administracyjnych) oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym.

Podjęcie działalności nadzorowanej w zakresie przewozu drobiu i obrotu nim oraz prowadzenia stacji kwarantanny oraz zakładu drobiu jest dozwolone po stwierdzeniu spełniania wymagań weterynaryjnych

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

określonych dla danego rodzaju działalności, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

Powiatowy lekarz weterynarii właściwy ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej wydając decyzję administracyjną o spełnieniu wymagań weterynaryjnych, nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny podmiotowi lub poszczególnym obiektom budowlanym lub miejscom, w których ta działalność ma być prowadzona, lub osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, są obowiązane do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia.

Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej obowiązane są zapewnić spełnienie następujących wymagań weterynaryjnych: lokalizacyjnych, zdrowotnych, higienicznych, sanitarnych, organizacyjnych, technicznych lub technologicznych zabezpieczających przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad ww. działalnością pracownikom tej Inspekcji, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania w jej imieniu określonych zadań, przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych.

Uprawnienia kontrolne, oprócz prawa wstępu na teren prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, obejmują, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, także prawo do nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych związanych z tą kontrolą.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organom Inspekcji Weterynaryjnej przysługują kompetencje doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie łącząc realizację funkcji kontrolnych z zadaniami i kompetencjami właściwymi dla innych organów administracji publicznej, a w szczególności z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym różnego rodzaju nakazów i zakazów. W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej naruszone są wymagania weterynaryjne powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, może wydać jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku zwierząt lub handlu zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami, wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

Wybór decyzji pozostawiono uznaniu powiatowego lekarza weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie dla zdrowia publicznego lub zdrowia

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

zwierząt.

W przypadku niezastosowania się przez podmiot do nakazów lub zakazów wynikających z decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii ma obowiązek wydania kolejnej decyzji administracyjnej, zakazującej prowadzenia dalszej działalności przez podmiot i skreślenia go z rejestru. Decyzja taka nie jest wydawana w stosunku do gospodarstw utrzymujących drób, z wyjątkiem zakładów drobiu (art. 9 ust. 3 ww. ustawy).

Oznacza to, że brak dobrowolnego zastosowania się przez podmiot do pierwszego rozstrzygnięcia powiatowego lekarza weterynarii powoduje wydanie w sprawie kolejnej bardziej restrykcyjnej decyzji administracyjnej.

(d)2.5 Registration of farms

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w ust. 2.4.

Wzór rejestru jest określony w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.

(d)2.6 Record keeping at farm

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z rozdziałem 1 z częścią I z lit. B z ust. 7 i 8 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych dokumentację w zakładzie hodowli zarodowej, zakładzie reprodukcyjnym oraz zakładzie odchowu drobiu prowadzi się dla każdego stada. Dokumentację taką przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Zgodnie z art. 69 ust 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008, Nr 45, poz. 271, z późn. zm.), jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to hodowcy tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej z wykonywanych czynności leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii jest określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji (Dz. U. Nr 224, poz. 1347).

Dokumentację tę lekarz weterynarii oraz posiadacz zwierzęcia przechowują przez 5 lat od daty dokonania w nich ostatniego wpisu, zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne.

Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi jest określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji (Dz. U. Nr 200, poz. 1236).

(d)2.7 Documents to accompany animals when dispatched

(max. 32000 chars) :

W handlu, jak również przy przywozie, dokumenty są wystawiane zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 94, z 31.03.2004, str. 44, Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354);
- 2) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. UE L 226 z 23.08.2008, str. 1);
- 3) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.);
- 4) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U z 2004 r. Nr 16, poz. 145, z późn. zm.);
- 5) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463, z późn. zm.), podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z przepisem art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego, przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego zaopatruje się w świadectwa zdrowia lub inne dokumenty określone w prawodawstwie unijnym.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi, wystawia się w systemie TRACES Świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

(d)2.8 Other relevant measures to ensure the traceability of animals

(max. 32000 chars) :

W celu zapewnienia identyfikacji drobiu przemieszczanego na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES Świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym, zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tego drobiu, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku przesyłek podlegających wywozowi, dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES. W systemie odnotowywana jest również kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie dla każdej przesyłki wystawiany jest dokument CVED zgodny z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 282/2004 z dnia 18 lutego 2004 r. wprowadzającym dokument zgłoszenia i kontroli weterynaryjnych dotyczących zwierząt wwożonych do Wspólnoty pochodzących z krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 49 z 19.02.2004, str. 11), którego oryginał towarzyszy przesyłce drobiu do miejsca przeznaczenia. Dodatkowo wersja elektroniczna dokumentu CVED jest wprowadzana do systemu TRACES.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART B

1. Identification of the programme

Disease Zoonotic Salmonella

Animal population : Breeding flocks of Gallus gallus

Request of Union co-financing
for the period :

From

2014

To

2016

1.1 Contact

Name : Główny Inspektorat Weterynarii

Phone : +48 22 623-20-89

Fax. : +48 22 623-14-08

Email : wet@wetgiw.gov.pl

2. Historical data on the epidemiological evolution of the disease

A concise description is given with data on the target population (species, number of herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

(max. 32000 chars) :

W Rzeczypospolitej Polskiej stada hodowlane monitorowano w kierunku gatunkowo specyficznych i niespecyficznych pałeczek Salmonella od lipca 1999 r., zgodnie z instrukcjami Głównego Lekarza Weterynarii opracowanymi na podstawie dyrektywy Rady 92/117/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. dotyczącej środków ochrony przed określonymi chorobami odzwierzęcymi i odzwierzęcymi czynnikami chorobotwórczymi u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego, w celu zapobieżenia zakażeniom i zatruciom przenoszonym przez żywność (Dz. Urz. UE L 62 z 15.03.1993, str. 38, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 14, str. 40, z późn. zm.). Badania laboratoryjne kontrolne prowadzono na koszt właścicieli stad. Stada zakażone lub podejrzane o zakażenie podlegały ubojowi zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie Rady 71/118/EWG z dnia 15 lutego 1971 r. w sprawie problemów zdrowotnych wpływających na handel świeżym mięsem drobiowym (Dz. Urz. WE L 55 z 08.03.1971, str. 23 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 209, z późn. zm.).

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

W 2007 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczęła się realizacja „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus)”. Wyniki realizacji ww. programu zawiera tab. 3., zawarta w załączniku do niniejszego programu (a_1367233177382).

Salmonella Enteritidis, w odróżnieniu od innych serotypów, posiada zdolność zakażenia jajników, co powoduje przedostawanie się bakterii do jaj, podczas gdy inne serotypy zwykle pozostają w kale i zanieczyszczają powierzchnie skorupki jaj. Salmonella Enteritidis w zakażonych stadach hodowlanych, za pośrednictwem jaj, zakaża pisklęta, a te w stadach nieśnych - jaja i produkty jajeczne. Zatem obserwowane jest pionowe i poziome: bezpośrednie (z osobnika na osobnika) i pośrednie (ze środowiska) szerzenie się zakażeń pałeczkami Salmonella w stadach drobiu.

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek Salmonella w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi w 2011 r., zgodnie z danymi z raportu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności na temat tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk przenoszonych przez żywność z 2011 r., dochodziło najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, tj. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, głównie drobiowych.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny, a następnie na ich stronie internetowej publikowane w postaci co dwutygodniowych meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach u ludzi.

Liczbę zarejestrowanych zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella zawiera tab. 4, zawarta w załączniku do niniejszego programu (a_1367233261996).

3. Description of the submitted programme

A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z założeniami art. 4 ust. 5 rozporządzenia nr 2160/2003 cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu nr 1003/2005 został ustanowiony na okres przejściowy obejmujący trzy lata do końca 2009 roku. Począwszy od 2010 roku w Państwach Członkowskich rozpoczęła się realizacja programów, których celem jest osiągnięcie ostatecznego celu unijnego określonego przez Komisję Europejską w rozporządzeniu nr 200/2010.

Celem programu w latach 2014-2016 roku będzie ograniczenie występowania w dorosłych stadach hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus) liczących przynajmniej 250 sztuk drobiu pięciu serotypów Salmonella mających największe znaczenie dla zdrowia publicznego do poziomu wskazanego w ww. przepisach unijnych. Zgodnie z założeniami programu, w trakcie jego realizacji przewiduje się:

- w 2014 roku nie więcej niż 25 stad hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus) zakażonych serotypem Salmonella objętym programem;
- w 2015 roku nie więcej niż 23 stada hodowlane gatunku kura (Gallus gallus) zakażone serotypem Salmonella objętym programem;
- w 2016 roku nie więcej niż 21 stad hodowlanych gatunku kura (Gallus gallus) zakażonych serotypem Salmonella objętym programem.

Przyjmuje się w odniesieniu do oceny realizacji celu unijnego – na potrzeby sprawozdawczości –

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

następującą definicję stada hodowlanego gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonego serotypami *Salmonella* objętymi programem – jest to stado dorosłe, w którym wykryto serotypy *Salmonella* objęte programem (inne niż szczepy szczepionki) w jednej lub więcej próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, nawet jeżeli *Salmonella* zostanie wykryta tylko w próbce kurzu, lub jeżeli potwierdzające pobieranie próbek w ramach kontroli urzędowych przeprowadzone zgodnie z ust. 2.2.2.2 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 200/2010 nie potwierdza wykrycia serotypów *Salmonella* objętych programem, ale w próbce stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Cel unijny będzie realizowany przez badanie wszystkich stad hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*) objętych zakresem rozporządzenia nr 2160/2003, w tym stad w okresie odchowu. W przypadku wykrycia w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy serotypu *Salmonella* objętego programem, następuje pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii. W przypadku wykrycia w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii serotypu *Salmonella* objętego programem, program przewiduje:

- 1) likwidację zakażonego stada poprzez ubój lub zabicie;
- 2) unieszkodliwienie zwłok padłego lub zabitego drobiu, zniszczenie lub poddanie obróbce jaj wylęgowych oraz zniszczenie piskląt wylęgniętych z jaj wylęgowych pochodzących z zakażonych stad;
- 3) zniszczenie lub zagospodarowanie pasz, w przypadku gdy w badaniu próbek paszy uzyskano wynik dodatni w kierunku serotypu *Salmonella* objętego programem;
- 4) zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki, odchodów i innych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu;
- 5) przeprowadzenie oczyszczania i odkażania,
– w sposób określony w części B ust. 4.

Istotnym środkiem dla osiągnięcia celu unijnego jest stosowanie przez hodowców zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej w stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*).

4. Measures of the submitted programme

Measures taken by the competent authorities with regard to animals or products in which the presence of Salmonella spp. have been detected, in particular to protect public health, and any preventive measures taken, such as vaccination.

(max. 32000 chars) :

4.1a. Postępowanie hodowcy i powiatowego lekarza weterynarii w przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy w stadzie hodowlanym gatunku kura (*Gallus gallus*):

1) w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii, hodowca jest obowiązany do:

a) niezwłocznego zawiadomienia o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii,

b) pozostawienia drobiu w kurniku lub innym miejscu utrzymywania drobiu i niewprowadzania tam innego drobiu,

c) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do kurnika lub innych miejsc, w których utrzymywany

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

jest drób podejrzany o zakażenie serotypem Salmonella objętym programem lub znajdują się zwłoki drobiu;

d) niewywożenia, niewynoszenia i niezbywania mięsa, jaj wylęgowych oraz zwłok drobiu, paszy, ściółki i innych przedmiotów znajdujących się w kurniku lub innym miejscu utrzymywania drobiu,

e) udostępnienia drobiu do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów,

f) udzielania organowi Inspekcji Weterynaryjnej oraz osobom działającym w jego imieniu wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia zakażeń i ich źródeł lub zapobiegania ich dalszemu szerzeniu,

g) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, a w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki i paszy oraz sprzedaży zwierząt i jaj, a także dokumentacji związanej z ewidencją leczenia,

h) zwiększenia standardów zoohigienicznych;

2) w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych, o których mowa w pkt 1, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.):

a) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,

b) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich stadach w gospodarstwie w sposób, który jest określony w załączniku do rozporządzenia nr 200/2010,

c) powiadamia zakłady wylęgu drobiu, do których zostały przekazane jaja wylęgowe z gospodarstwa, w którym stwierdzono w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy serotyp Salmonella objęty programem,

d) przeprowadza, w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypem Salmonella objętym programem, badania laboratoryjne:

- paszy,

- wody z ujęć własnych gospodarstwa,

e) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej:

- izolację drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach,

- zastosowanie produktów biobójczych w celu odkażania jaj wylęgowych bezpośrednio po zbiorze oraz przed wejściami do kurników i wyjściami z nich, jak również przed wjazdami na teren gospodarstwa i wyjazdami z niego,

- wylęganie jaj już inkubowanych w zakładzie wylęgowym w oddzielnych aparatach lęgowych, w oparach produktu biobójczego dopuszczanego do odkażania w czasie lęgu, aktywnego w stosunku do pałeczek Salmonella,

f) zakazuje w drodze decyzji administracyjnej:

- wywożenia jaj wylęgowych z gospodarstwa, z wyłączeniem wywozu bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o produktach pochodzenia zwierzęcego, gdzie jaja niezwłocznie zostaną poddane obróbce cieplnej,

- przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa oraz ze stada i do stada w obrębie gospodarstwa chyba, że drób, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni; w przypadku przemieszczania drobiu ze stada podejrzanego o zakażenie serotypem Salmonella objętego programem w celu poddania ubojowi w rzeźni, w świadectwie zdrowia umieszcza się informację o jego pochodzeniu ze stada, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy w kierunku serotypów Salmonella objętych programem,

- stosowania w stadzie produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

środków utrudniających izolację pałeczek Salmonella,

- wywożenia - bez jego zgody - z gospodarstwa mięsa, zwłok drobiu, odchodów pochodzących od drobiu i ściółki oraz innych przedmiotów znajdujących się kurniku lub innym miejscu utrzymywania drobiu.

Środki, o których mowa w pkt 2, są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie hodowlanym kur gatunku (*Gallus gallus*) zakażenia serotypami Salmonella objętymi programem.

3) w przypadku uzyskania w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w ramach dochodzenia epizootycznego dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych, niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej:

a) nakazuje:

- niezwłoczny ubój wszystkich sztuk drobiu lub

- niezwłoczne zabicie wszystkich sztuk drobiu ze stada zakażonego, z tym że sztuki wykazujące objawy kliniczne choroby zawsze podlegają zabiciu,

- unieszkodliwienie, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1) oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia, zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego i zabitego,

- zniszczenie wszystkich jaj wylęgowych pochodzących ze stada hodowlanego gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, znajdujących się w gospodarstwie utrzymującym to stado, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia, z tym że jaja wylęgowe nienałożone można poddać obróbce cieplnej gwarantującej zabicie wszystkich pałeczek Salmonella, - zniszczenie lub zagospodarowanie pasz przez zastosowanie środków kontroli gwarantujących zabicie wszystkich pałeczek Salmonella, w przypadku gdy uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku obecności pałeczek Salmonella,

- zniszczenie, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia, lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu,

- zniszczenie lub poddanie odkażaniu innych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,

- dokładne oczyszczenie i odkażenie kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada hodowlanego gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, po wykonaniu czynności, o których mowa powyżej w lit. a,

- podjęcie przez hodowcę działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, określonych w części A ust. 2.3.;

b) zakazuje wprowadzania drobiu do gospodarstwa oraz wyprowadzania z gospodarstwa, chyba, że drób ze stada hodowlanego gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonego serotypem Salmonella objętym

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

programem, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni.

W przypadku wyniku dodatniego w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii koszty :

- oczyszczenia i odkażenia kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada hodowlanego gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- podjęcia działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie są ponoszone przez hodowcę.

4) powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla gospodarstwa, w którym stwierdzono serotyp *Salmonella* objęty programem, jeżeli właściwe powiadamia powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładów wylęgu drobiu, do których przemieszczono jaja wylęgowe ze stada hodowlanego gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu wylęgu drobiu, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje zniszczenie wszystkich jaj wylęgowych oraz piskląt z nich wylęgniętych, znajdujących się w tym zakładzie wylęgu drobiu i pochodzących ze stada hodowlanego gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem. Zniszczenie powinno być przeprowadzone zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia, z tym że jaja wylęgowe nienałożone można poddać obróbce cieplnej gwarantującej zabicie wszystkich pałeczek *Salmonella*.

4.2a. W przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z ust. 2.1.2.2. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010 w stadzie hodowlanym gatunku kura (*Gallus gallus*), powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej podjęcie działań określonych w ust. 4.1a. pkt 3 programu,
- 2) podejmuje działania opisane w ust. 4.1a. pkt 2 lit. a, b, c i d oraz w ust. 4.1a. pkt 4 programu.

4.3a. Przy przemieszczaniu kur z zakażonego stada hodowlanego gatunku kura (*Gallus gallus*) do rzeźni w świadectwie zdrowia umieszcza się następujące zapisy:

- w stadzie nie wykryto serotypów *Salmonella* objętych programem lub
- w stadzie wykryto serotyp *Salmonella* objęty programem (podać nazwę serotypu).

Wzór świadectwa zdrowia jest określony w załączniku nr I, sekcja IV, rozdz. X, część A rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75, z późn. zm.).

W związku z faktem, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje pałeczki *Salmonella* spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, hodowca jest obowiązany do wpisywania w łańcuchu żywnościowym dla drobiu, wyników dodatnich wszystkich stwierdzonych serotypów *Salmonella*, w tym nieobjętych programem.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Przy przemieszczaniu do rzeźni drobiu, który nie był badany zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu 200/2010 oraz w niniejszym programie, w świadectwie zdrowia należy zaznaczyć fakt pochodzenia drobiu ze stada o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem Salmonella.

W przypadku gdy w badaniu laboratoryjnym próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie hodowlanym gatunku kura (*Gallus gallus*) stwierdzono pałeczki Salmonella:

- 1) badanie przedubojowe kur z tego stada przeprowadza się zgodnie z załącznikiem nr I do rozporządzenia nr 854/2004 z sekcją I z rozdziałem II z częścią B oraz z sekcją IV z rozdziałem V z częścią A;
- 2) w trakcie uboju kur z tego stada przeprowadza się w sposób określony w załączniku nr I do rozporządzenia nr 854/2004 w sekcji II w rozdziale III w pkt 7;
- 3) ocenę mięsa przeprowadza się i z mięsem pozyskanym z kur z takiego stada postępuje się w sposób określony w załączniku nr I rozporządzenia nr 854/2004 w sekcji II w rozdziale V;
- 4) wymagania, jakie powinno spełniać świeże mięso pozyskane z kur z takiego stada, są określone w załączniku nr II do rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność w części E w pkt 1 i 3.

4.4 a. Przed ponownym wstawieniem drobiu do obiektu, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza pobranie próbek w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania. Próbki do badań laboratoryjnych stanowią:

- 1) 4 wymazy powierzchniowe z podłoża, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy powierzchniowe z kątów narożnych badanego pomieszczenia pobrane od poziomu podłogi do wysokości 1 m – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 3) 3 wymazy powierzchniowe z urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z 5 metrów taśmy lub rynienki paszowej lub z 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 4) 2 wymazy powierzchniowe z systemu wentylacyjnego (każdy wymaz może być użyty do 3 wlotów lub wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 5) 2 wymazy powierzchniowe z magazynu jaj (z powierzchni sortownic, stołów) lub z końcowych 5 metrów systemu przeznaczonego do zbierania zniesionych jaj (taśmy) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego, koszty pobrania kolejnych próbek w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania, dojazdu do gospodarstwa oraz do laboratorium, jak również ich badania laboratoryjnego ponosi hodowca.

Ponowne umieszczenie drobiu może odbyć się tylko po uzyskaniu ujemnych wyników próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii.

4.5a. W przypadku gospodarstw, w których znajdują się dwa lub większa liczba stad drobiu, powiatowy lekarz weterynarii może zastosować środki, o których mowa w ust. 4.1a.3. oraz 4.2a., w stosunku do tych stad drobiu, jeżeli:

- 1) stada te są utrzymywane w kurnikach, których pomieszczenia nie są całkowicie odizolowane od pomieszczeń, w których znajduje się zakażony drób lub
- 2) czynności związane z utrzymywaniem drobiu, w tym karmienie drobiu, nie odbywają się w sposób uniemożliwiający szerzenie się pałeczek Salmonella.

4.6a. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia niezwłocznie właściwego ze względu na miejsce

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

prowadzenia działalności państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie hodowlanym gatunku kura (*Gallus gallus*), w kierunku serotypu *Salmonella* objętego programem, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.7a. Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Nie stosuje się środków zwalczających drobnoustroje jako szczególnej metody zwalczania serotypów *Salmonella* objętych programem, z wyłączeniem przypadków określonych w art. 2 ust. 2 ww. rozporządzenia.

4.1 Summary of measures under the programme

Period of implementation of the programme : 2014 - 2016

Measures

- Control
- Testing
- Slaughter of animals tested positive
- Killing of animals tested positive
- Vaccination
- Treatment of animal products
- Disposal of products
- Monitoring or surveillance

Other, please specify

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.2 Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu spoczywa na wojewódzkim lekarzu weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

4.3 Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

(max. 32000 chars) :

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Podział administracyjny przedstawia rys. 4, zawarty w załączniku do niniejszego programu (a_1367233602430).

4.4 Measures implemented under the programme

Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

4.4.1 Measures and applicable legislation as regards the registration of holdings

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Wzór rejestru jest w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.4.2 Measures and applicable legislation as regards the identification of animals

Not applicable for poultry

(max. 32000 chars) :

nie dotyczy drobiu

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the notification of the disease

(max. 32000 chars) :

Środki stosowane w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 1–9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Zgodnie z przepisem art. 51 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych i przekazywania danych o chorobach zakaźnych zwierząt, w tym o chorobach objętych programem zwalczania. Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu Salmonella objętego programem zwalczania, po powzięciu podejrzenia lub stwierdzeniu jego wystąpienia w stadzie hodowlanym gatunku kura (*Gallus gallus*). Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje informację, o której mowa powyżej Głównemu Lekarzowi Weterynarii. Dodatkowo powiatowy lekarz weterynarii powiadamia państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego dla miejsca prowadzenia działalności o wystąpieniu serotypu Salmonella objętego programem zwalczania w stadzie hodowlanym gatunku kura (*Gallus gallus*).

4.4.4 Measures and applicable legislation as regards the measures in case of a positive result

A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter

(max. 32000 chars) :

Zostały szczegółowo określone w części B ust. 4.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.4.5 Measures and applicable legislation as regards the different qualifications of animals and herds

(max. 32000 chars) :

nie dotyczy

4.4.6 Control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas concerned

A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided

(max. 32000 chars) :

Gospodarstwa prowadzące hodowlę drobiu lub wylęg drobiu podlegają zatwierdzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii, który przeprowadza kontrolę zgodnie z przepisami rozdziału 2 § 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy, w zakresie wykrycia serotypu Salmonella objętego programem w stadzie hodowlanym gatunku kura (*Gallus gallus*), stosuje się przepisy art. 42 ust. 1-5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 44 ust. 1 ww. ustawy podejmuje czynności weterynaryjne w celu wykrycia lub wykluczenia choroby, w tym wydaje decyzję administracyjną, w której nakazuje m.in. izolację drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach oraz zakazuje przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa, chyba, że drób, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni oraz wywożenia jaj wylęgowych z gospodarstwa.

4.4.7 Measures and applicable legislation as regards the control (testing, vaccination, ...) of the disease

National legislation relevant to the implementation of the programmes, including any national provisions concerning the activities set out in the programme.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars):

Art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.8 Measures and applicable legislation as regards the compensation for owners of slaughtered and killed animals

Any financial assistance provided to food and feed businesses in the context of the programme.

(max. 32000 chars):

Odszkodowanie i zwrot faktycznie poniesionych wydatków związanych z wykonywaniem nakazów zawartych w decyzji powiatowego lekarza weterynarii w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt przyznawane jest zgodnie z art. 49 i 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.
Zgodnie z art. 49 ust. 5 ww. ustawy odszkodowanie nie przysługuje za jaja poddane obróbce cieplnej.

4.4.9 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the flocks/holdings involved

(max. 32000 chars):

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych.
Zaleca się stosowanie w gospodarstwie środków bioasekuracji. Są one określone w zasadach dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i dobrej praktyki higienicznej (GHP).
Dodatkowe informacje, dotyczące kwestii bezpieczeństwa biologicznego są systematycznie umieszczane na stronie Głównego Inspektoratu Weterynarii w zakładce „Zdrowie i ochrona zwierząt”.

5. General description of the costs and benefits of the programme

A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general

(max. 32000 chars):

Główną korzyścią z realizacji programu będzie znaczna redukcja poziomu zakażeń stad pałeczkami Salmonella, co zwiększy konkurencyjność polskiego drobiu i jaj wylęgowych na rynku Unii, jak również na rynkach państw trzecich.
Ponadto należy podkreślić, że salmonelloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą. Kontynuacja realizacji programu zwalczania Salmonella w stadach hodowlanych pozwoli w dłuższej perspektywie na osiągnięcie celu unijnego i ograniczenie występowania serotypów Salmonella objętych programem w stadach hodowlanych do 1 % lub poniżej, spowoduje znaczącą redukcję zakażenia

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

piowego i przenoszenia pałeczek Salmonella na niższe szczeble piramidy hodowlanej drobiu, tj. na stada kur niosek lub brojlerów. Tym samym zakup piskląt ze stad hodowlanych objętych programem oraz stosowanie zasad bioasekuracji i dobrej praktyki higienicznej w gospodarstwach utrzymujących nioski i brojlery pozwoli na znaczne obniżenie zakażenia w tych populacjach drobiu, a w konsekwencji zmniejszy się liczba zachorowań u ludzi, dzięki czemu poważnie zredukowane zostaną koszty leczenia wydatkowane na ten cel. Dodatkowo również zmniejszone zostaną nakłady ze środków budżetu państwa przeznaczone na realizację programów zwalczania Salmonella w stadach kur niosek oraz brojlerów kurzych.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*) w roku 2014 wyniosą 9 040 144,91 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie programu w odniesieniu do kosztów w wysokości 2 245 098,00 euro.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*) w roku 2015 wyniosą 8 339 693,57 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie programu w odniesieniu do kosztów w wysokości 2 151 064,60 euro.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*) w roku 2016 wyniosą 7 610 948,42 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie programu w odniesieniu do kosztów w wysokości 1 974 544,70 euro.

Szacunkowe koszty realizacji programu w latach 2014-2016 wyrażone w zł zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w „Wytocznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” z dnia 12 września 2012 r. opublikowanych przez Ministerstwo Finansów. Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2014, 2015 oraz 2016 w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

Data already submitted via the online system for the years 2008 - 2011 :

no

The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2012**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Breeding flocks o	2 119	20 989	2 109	20 852	2 105	S. Enteritidis, S. Typhimu	31	28	220 629	number	1 230 096	numbe	412 618	X
Total								31	28	220 629					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2011**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Breeding flocks o	1 984	19 064	1 978	19 012	1 970	S. Enteritidis, S. Typhimu	27	26	190 440	number	1 010 079	numbe	532 416	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Total								27	26	190 440						
														ADD A NEW ROW		

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2010**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Breeding flocks o	1 861	18 077	1 861	18 077	1 854	S. Enteritidis, S. Typhimu	43	32	178 307	number	424 659	numbe	313 530	x
Total								43	32	178 307					
														ADD A NEW ROW	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : 2009

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Breeding flocks o	1 515	14 721	1 515	14 721	1 508	S. Enteritidis, S. Typhimu	36	37	266 161	number	1 452 572	numbe	413 876	X
Total								36	37	266 161					
ADD A NEW ROW															

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2008**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/ number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Breeding flocks (a)	1 223	11 225	1 223	11 225	1 200	S. Enteritidis, S. Typhimu	63	64	398 897	number	2 167 469	numbe	290 444	X
Total								63	64	398 897					
ADD A NEW ROW															

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2012**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	67	31	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	2 670	31	X
Total			2 737	62	
			ADD A NEW ROW		

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2011**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	55	27	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	2 507	27	X
Total			2 562	54	
			ADD A NEW ROW		

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2010**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
--------	-----------	------------------	--------------------------	----------------------------	--

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	104	43	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	1 947	43	X
Total			2 051	86	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2009**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	268	36	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	2 097	36	X
Total			2 365	72	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2008**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	148	63	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycia stada zakażonego	1 608	63	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Total			1 756	126	
			ADD A NEW ROW		

6.3 Data on infection for year : **2012**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	31	220 629	X
Total	31	220 629	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2011**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	27	190 440	X
Total	27	190 440	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2010**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	43	178 307	X
Total	43	178 307	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2009**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	36	266 161	X
Total	36	266 161	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2008**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	63	398 897	X
Total	63	398 897	
		Add a new row	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2012

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2011

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring
version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2010

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2009

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2008

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

7. Targets

7.1 Targets related to testing

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year : **2014 - 2016**

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests	
Rzeczpospolita Polska	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME	Breeding flocks of Gallus gallus	kał / okładziny na obuwiu	wykrycie stada zakażonego	2 670	X
Rzeczpospolita Polska	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLING	Breeding flocks of Gallus gallus	izolaty Salmonella z kału	określenie serotypu	68	X
Total					2 738	
Total AMR/BIH tests					0	
Total BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					2 670	
Total SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					68	
Add a new row						

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks/ herds under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	Quantity of eggs destroyed (number)	Quantity of eggs channelled to egg product (number)	
Rzeczpospolita Polska	Breeding flocks	2 120	21 000 000	2 120	21 000 000	2 120	S. Enteritidis, S. Typh	25	25	204 250	1 140 750	380 250	X
Total		2 120	21 000 000	2 120	21 000 000	2 120		25	25	204 250	1 140 750	380 250	
										Add a new row			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.2 Targets on vaccination or treatment

7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

NUTS Region	Total number of herds in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Targets on vaccination or treatment programme				
			Number of herds or flocks in vaccination or treatment programme	Number of herds or flocks expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.

If your cost estimations differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

1. Testing						
Cost related to	Specification	Number of tests	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of analysis	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME C	2 671	7	18697	yes	X
Cost of analysis	Test for verification of the efficiency of disinfection	125	5	625	yes	X
Cost of analysis	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLI	71	15	1065	yes	X
				Add a new row		
2. Vaccination (if you ask cofinancing for purchase of vaccins, you should also fill in 6.4 and 7.2)						
Cost related to	Specification	Number of vaccine dosis	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Vaccination	Purchase of vaccine doses	0	0	0	no	X
				Add a new row		
3. Slaughter and destruction (without any salaries)						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Slaughter and destruction	Compensation of animals	204 250	9.65	1,971,012.5	yes	X
Slaughter and destruction	Compensation for the destruction of hatching eggs	1 140 750	0.22	250,965	yes	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

						Add a new row	
4.Cleaning and disinfection							
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested		
						Add a new row	
5. Salaries (staff contracted for the programme only)							
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested		
Salaries	Salaries	100	8.02	802	no	X	
						Add a new row	
6. Consumables and specific equipment							
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested		
						Add a new row	
7.Other costs							
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested		
Other costs	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek pr	2 671	2.01	5368.71	no	X	
Other costs	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowa	125	2.75	343.75	no	X	
Other costs	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich iz	71	22.72	1613.12	no	X	
Other costs	Badania laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. b	75	6.59	494.25	no	X	
Other costs	Odszkodowania za pasze (tony)	13	362.31	4710.03	no	X	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Other costs	Odszkodowania za sprzęt, który nie może zostać poddany	247	32.53	8034.91	no	X
Other costs	Koszt transportu (do rzeźni/zakładu przetwórczego ubocz	5	1034.44	5172.2	no	X
Other costs	Koszt transportu (do rzeźni/zakładu przetwórczego ubocz	400	0.54	216	no	X
Other costs	Zabicie drobiu (szt.)	40 850	1.03	42075.5	no	X
Other costs	Unieszkodliwienie drobiu (kg)	163 400	0.13	21242	no	X
Other costs	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	4 905	0.71	3482.55	no	X
				Add a new row		
8. Cost of official sampling						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of official sampling	Cost of official sampling	5 467	0.5	2733.5	yes	X
				Add a new row		
Total		1 566 196	/	2,338,653.02		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : [jpg](#), [jpeg](#), [tiff](#), [tif](#), [xls](#), [doc](#), [bmp](#), [pna](#), [pdf](#).
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

PROGRAMME for ERADICATION : **ANNEX II - PART A + B**

Member States seeking a financial contribution from the Community for national programmes for the control and monitoring of salmonellosis (zoonotic salmonella), shall submit applications containing at least the information set out in this form.

The central data base keeps all submissions. However only the information in the last submission is shown when viewing and used when processing the data.

If encountering difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu

Instructions to complete the form:

1) In order to fill in and submit this form you must have **at least** the ADOBE version

Acrobat Reader 8.1.3

(example : 8.1.3, 8.1.4, 8.1.7, 9.1, 9.2,...), otherwise you will not be able to use the form.

Your version of Acrobat Reader is: **10.104**

2) Please provide as much information as possible. If you have no data for some fields then put the text "NA" (Not applicable) in this field or 0 if it is a numeric field. If you need clarifications on some of the information requested, then please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

3) To verify your data entry while filling your form, you can use the "verify form" button at the top of each page. If the form is not properly and completely filled in, an alert box will appear indicating the number of incorrect fields. Please use the "verify form" button until all fields are correctly filled in. **It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.** If you still have any difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

4) When you have finished filling the form, verify that your internet connection is active and then click on the "submit notification" button below. If the form is properly filled in, the notification will be submitted to the server and a submission number + submission date will appear in the corresponding field.

5) **IMPORTANT: Regularly save the pdf when you fill it out. After you have received the Submission number, DO NOT FORGET TO SAVE THE PDF ON YOUR COMPUTER FOR YOUR RECORDS!**

Tuesday, April 30, 2013 11:09:14

1367312955102-2320

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART A

General requirements for the national salmonella control programmes

Member state : POLSKA

(a) State the aim of the programme

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie celu wspólnotowego ograniczenia rozprzestrzeniania się chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych wymienionych w kolumnie 1 załącznika I do rozporządzenia w populacjach zwierząt wymienionych w kolumnie 2 załącznika I do rozporządzenia nr 2160/2003.

Od 2009 r. zwalczanie salmonellozy w stadach brojlerów w Rzeczypospolitej Polskiej prowadzono zgodnie z „Krajowym programem zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus)” na lata 2009 – 2011. Założeniem do tego Krajowego programu było osiągnięcie celu wspólnotowego określonego w art. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 646/2007 z dnia 12 czerwca 2007 r. wykonującego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium u brojlerów i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1091/2005 (Dz. Urz. UE L 151 z 13.06.2007, str. 21), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 646/2007”.

Cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu nr 646/2007 został ustanowiony na okres przejściowy obejmujący trzy lata. Od dnia 12 marca 2012 r. obowiązuje rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2012 z dnia 8 marca 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium w stadach brojlerów zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 71 z 9.3.2012, str. 31), zwane dalej „rozporządzeniem nr 200/2012”, które określa cel unijny i system badawczy konieczny do sprawdzenia czy osiągnięto cel unijny. Cel ten zostanie osiągnięty w odniesieniu do stad brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) w przypadku ograniczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej maksymalnej wartości procentowej stad brojlerów z wynikiem dodatnim badania na obecność Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium w tym jednofazowej Salmonella Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:- do 1 % lub poniżej tej wartości.

Program został opracowany dla uzyskania współfinansowania unijnego zgodnie z wymaganiami określonymi w decyzji Rady 2009/470/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 30).

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(b) Animal population and phases of production which sampling must cover

Demonstrate the evidence that it complies with the minimum sampling requirements laid down in part B of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003 of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 1. indicating the relevant animal population and phases of production which sampling must cover

It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.

Animal population Broiler flocks of Gallus gallus

Broilers Birds leaving for slaughter

(c) Specific requirements

Demonstrate the evidence that it complies with the specific requirements laid down in Parts C, D and E of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003

(max. 32000 chars) :

W przypadku programu mają zastosowanie wymagania określone w rozporządzeniu nr 2160/2003 w załączniku II w części E.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d) Specification of the following points :

(d)1. General

(d)1.1 A short summary referring to the occurrence of Salmonellosis (Zoonotic Salmonella)

A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis [zoonotic salmonella] in the Member State with specific reference to the results obtained in the framework of monitoring in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 31., particularly highlighting the prevalence values of the salmonella serovars targeted in the salmonella control programmes.

(max. 32000 chars) :

Od dnia 1 października 2005 r. do dnia 30 września 2006 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzono badania podstawowe dotyczące występowania pałeczek Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), zgodnie z decyzją Komisji 2005/636/WE z dnia 1 września 2005 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii Salmonella spp. w stadach brojlerów gatunku *Gallus gallus* prowadzonego w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. UE L 228 z 03.09.2005, str. 14).

Do badania pobrano próbki w 383 gospodarstwach utrzymujących powyżej 5000 brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*). Odsetek stad brojlerów zakażonych pałeczkami Salmonella wyniósł 58,7 % i wahał się w poszczególnych województwach od 37,5 % (woj. podlaskie) do 77,3 % (woj. lubelskie).

Najczęściej notowanymi serotypami Salmonella u brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) były: Salmonella Enteritidis (55,6 %), Salmonella Infantis (14,4 %) i Salmonella Hadar (8,8 %), natomiast Salmonella Typhimurium stwierdzono w 4,7 % zakażonych próbek.

W 2008 r. przebadano 18 156 stad. Próbkę do badań laboratoryjnych były pobierane przez hodowcę. Stwierdzono wyniki dodatnie w 977 przypadkach, co stanowi 5,4 % przebadanych stad, w tym: odsetek stad zakażonych Salmonella Enteritidis wyniósł 2,9 %, Salmonella Typhimurium - 0,2 %, a zakażenie innymi serotypami Salmonella - 2,3 %.

Najczęściej stwierdzanymi serotypami Salmonella u brojlerów były: Salmonella Enteritidis 2,9 %, Salmonella Seftenberg 0,9 %, Salmonella Infantis 0,69 %.

W 2009 r. w ramach Krajowego programu zostało przebadanych 19 372 stad. Wyniki dodatnie w kierunku serotypów Salmonella objętych programem stwierdzono w 128 próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, co stanowi 0,66 % stad zakażonych.

W 2010 r. przebadano 26 892 stad. Wyniki dodatnie w kierunku serotypów Salmonella objętych programem stwierdzono w 180 próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, w tym w 2 przypadkach stwierdzono efekt hamujący. Dodatkowo, jako zakażone serotypami Salmonella objętymi programem wysłanych zostało do rzeźni 13 stad po badaniach właścicielskich bez wykonywania badań urzędowych potwierdzających. Procent stad zakażonych stanowił 0,72 % stad zbadanych.

W 2011 r. przebadano 29 343 stada. Wyniki dodatnie w kierunku serotypów Salmonella objętych programem stwierdzono w 145 stadach (dotyczy próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz stad wysłanych do rzeźni po badaniach właścicielskich bez wykonywania badań

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

urzędowych potwierdzających), w tym w 2 przypadkach stwierdzono efekt hamujący. Procent stad zakażonych stanowił 0,49 % stad zbadanych.

W 2012 r. przebadano 31 182 stada. Wyniki dodatnie w kierunku serotypów Salmonella objętych programem stwierdzono w 87 stadach (dotyczy próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii oraz stad wysłanych do rzeźni po badaniach właścicielskich bez wykonywania badań urzędowych potwierdzających), w tym w 1 przypadku stwierdzono efekt hamujący. Procent stad zakażonych stanowił 0,28 % stad zbadanych.

(d)1.2 The structure and organization of the relevant competent authorities.

Please refer to the information flow between bodies involved in the implementation of the programme.

(max. 32000 chars) :

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii oraz powiatowy lekarz weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.).

Organy Inspekcji Weterynaryjnej przy wykonywaniu swoich zadań współdziałają z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z organami administracji samorządowej.

W ramach programu badania laboratoryjne będą wykonywane przez laboratoria, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań określonych programem określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. z 2012 poz. 480).

Nadzór nad działalnością Głównego Lekarza Weterynarii oraz krajowych laboratoriów referencyjnych sprawuje minister właściwy do spraw rolnictwa, który jest naczelnym organem administracji rządowej, właściwym w dziedzinie weterynarii. Kompetencje ministra właściwego do spraw rolnictwa w tym zakresie wynikają z art. 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

(d)1.3 Approved laboratories where samples collected within the programme are analysed.

(max. 32000 chars) :

Badanie laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, zwanego dalej „powiatowym lekarzem weterynarii”, mogą być przesłane do laboratorium urzędowego wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie. Powiatowy lekarz weterynarii jest obowiązany do powiadomienia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii właściwy dla powiatu, w którym są pobierane próbki, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.

Próbki pobrane z inicjatywy hodowcy mogą być również badane w laboratoriach urzędowych zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej w kierunku metody badawczej opisanej w zmianie do Polskiej Normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony, zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, na stronie internetowej administrowanej przez Inspekcję Weterynaryjną - Główny Inspektorat Weterynarii - www.wetgiw.gov.pl.

Krajowym laboratorium referencyjnym o kierunku badań Salmonella (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych jest Laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach. Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych, dołącza się wypełnione pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 17, poz. 107).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego producent drobiu jest obowiązany umieścić informacje dotyczące:

- 1) danych oraz adresu posiadacza drobiu;
- 2) numeru lub oznaczenia stada oraz weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego gospodarstwa;
- 3) liczby próbek oraz rodzaju pobranego materiału;
- 4) daty i godziny pobrania próbek oraz wysłania do laboratorium;
- 5) rodzaju zastosowanej szczepionki w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz terminu jej podania, jeśli była stosowana;
- 6) stosowanych środków przeciwdrobnoustrojowych, jeśli były stosowane;
- 7) danych osoby pobierającej próbki.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu, w ramach badania bakteriologicznego, oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu Salmonella innego niż objęty programem identyfikuje się ten serotyp i podaje jego nazwę. Z wykonanych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu należy umieścić informacje o stadzie (numer/oznaczenie stada), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z następujących wzorów:

- 1) w próbce nr... nie wykryto pałeczek z rodzaju Salmonella,
- 2) w próbce nr... wykryto jeden lub kilka z serotypów Salmonella objętych programem (podać nazwę serotypu),

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

3) w próbce nr... nie wykryto serotypu Salmonella objętego programem, natomiast stwierdzono obecność Salmonella.....(podać nazwę serotypu),

4) w próbce nr... wykryto efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku, jeśli:

a) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawierało, co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem;

b) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w załączniku do rozporządzenia nr 200/2012;

c) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań ustanowionych w ust. 2.2.4 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012;

laboratorium informuje o tym producenta drobiu przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego. W przypadku, jeśli producent drobiu zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus)”.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz producenci drobiu po uzyskaniu dodatniego wyniku badań lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe wyznaczone przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej po uzyskaniu dodatniego wyniku badań lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii. Wszystkie sprawozdania z badań próbek pobranych zarówno z inicjatywy producenta drobiu, jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, są przesyłane do powiatowego lekarza weterynarii. Laboratoria urzędowe wykonujące badania w ramach programu, na koniec okresu sprawozdawczego, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, przygotowują sprawozdanie dotyczące tych badań. Laboratoria urzędowe wykonujące badania w ramach programu przechowują wszystkie izolaty Salmonella wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat od dnia uzyskania wyniku. Dodatkowo spośród tych izolatów laboratorium przesyła do krajowego laboratorium referencyjnego o kierunku badań Salmonella jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp wraz z kartą informacyjną lub jeżeli nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu – typ serologiczny, w celu wykonania badań potwierdzających.

(d)1.4 Methods used in the examination of the samples in the framework of the programme.

(max. 32000 chars) :

Metody stosowane do wykrywania serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (Gallus gallus) są określone w ust. 3 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Do wykrywania serotypów objętych programem jest stosowana metoda zalecana przez Wspólnotowe Laboratorium Referencyjne w Bilthoven w Holandii. Metoda ta została opisana w załączniku D do normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007 Mikrobiologia żywności i pasz - Horyzontalna metoda wykrywania Salmonella spp. (Załącznik D: Wykrywanie Salmonella w kale zwierząt i próbkach środowiskowych z etapu produkcji pierwotnej), w której do selektywnego namnażania stosuje się półpłynną pożywkę MSRV.

Serotypowaniu podlega przynajmniej jeden izolat z każdej dodatkowej próbki, zgodnie ze schematem Kaufmanna-White'a-Le Minora.

(d)1.5 Official controls (including sampling schemes) at feed, flock and/or herd level.

(max. 32000 chars) :

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

We wszystkich stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) pobranie próbek z inicjatywy producenta drobiu powinno nastąpić w ciągu 3 tygodni przed planowanym przemieszczeniem brojlerów do rzeźni zgodnie z ust. 1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012. Wyniki badania próbek muszą być znane przed przemieszczeniem brojlerów do rzeźni zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Procedura pobierania próbek została określona w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012, a analiza laboratoryjna próbek jest określona w ust. 3 tego załącznika.

Koszt pobrania, transportu oraz badania tych próbek w laboratorium ponosi producent drobiu.

Producent drobiu jest zobowiązany do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w szczególności o wstawieniu nowego stada brojlerów do kurnika. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Jednocześnie hodowca przedkłada właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii harmonogram pobierania próbek w stadzie w celu zatwierdzenia.

Producent drobiu jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) stada (liczba sztuk drobiu, wiek),
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek,
- 3) danych osoby pobierającej próbki,
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium,
- 5) nazwy i adresu laboratorium,
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy producenta drobiu oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez producenta drobiu. Nadzór ten obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu oraz sposobu pobierania próbek. Kontrola sposobu pobierania próbek jest

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii. Czynności te odbywają się zgodnie z przepisami art. 19 i 20 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.).

Nadzór może odbywać się w trakcie urzędowych kontroli gospodarstw oraz w każdym przypadku, jeżeli powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

W przypadku stwierdzenia serotypów Salmonella objętych programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy producenta drobiu, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza potwierdzające pobranie próbek w gospodarstwie. Próbki do badań laboratoryjnych potwierdzających pobierane są we wszystkich stadach brojlerów, które będą przemieszczone do rzeźni w ciągu 3 tygodni.

Częstotliwość pobierania przez powiatowego lekarza weterynarii próbek jest określona w ust. 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia nr 200/2012.

Opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii ponosi producent drobiu. Opłata zawiera: 1) koszt badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 2, poz. 15, z późn. zm.);

2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, wg stawek za jeden kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;

3) koszt użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Urzędowe kontrole pasz przeznaczonych dla stad brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) w zakresie wykrywania serotypów Salmonella objętych programem są ujęte w krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i wdrożonym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144 poz. 1045, z późn. zm.) oraz z tytułem V rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3 t. 45, str. 200).

(d)2. Food and business covered by the programme

(d)2.1 The structure of the production of the given species and products thereof.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

Według danych Inspekcji Weterynaryjnej, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2010 r. łączna liczba stad wynosiła 27 656, w 2011 r. 29 889 stad, a w 2012 r. 32 448 stad, co zostało przedstawione na rys. 1 i 2, zawartych w załączniku do niniejszego programu (a_1367244164379).

(d)2.2 Structure of the production of feed

(max. 32000 chars) :

Strukturę produkcji pasz w Polsce przedstawiają tab. 1-2, zawarte w załączniku do niniejszego programu (a_1367244237223).

(d)2.3 Relevant guidelines for good animal husbandry practices or other guidelines (mandatory or voluntary) on biosecurity measures defining at least

(d)2.3.1 Hygiene management at farms

(max. 32000 chars) :

W odniesieniu do stad brojlerów, minimalne wymagania i sposób utrzymywania brojlerów są określone w rozdziale 1 i 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie sposobu ustalania poziomu obsady kurcząt brojlerów w kurniku, w którym są one utrzymywane (Dz. U. Nr 223, poz. 1784).

W gospodarstwie utrzymującym drób powinny znajdować się co najmniej:

1) wydzielone miejsca do składowania środków dezynfekcyjnych, zabezpieczone przed dostępem osób

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

niewołanych;

2) wydzielone miejsce do składowania obornika;

3) miejsce zapewniające właściwe warunki do przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, zabezpieczone przed dostępem osób niewołanych;

4) odzież i obuwie przeznaczone tylko do obowiązkowego użycia w gospodarstwie;

5) maty dezynfekcyjne nasączone środkiem odkażającym, przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz przed wejściami do poszczególnych kurników;

6) środki dezynfekcyjne w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnego odkażania.

W odniesieniu do warunków utrzymania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem powinny zostać spełnione następujące środki bioasekuracji, polegające na:

1) stosowaniu zasady "cały kurnik pełen/cały kurnik pusty";

2) zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;

3) stosowaniu prawidłowej obsady kurnika;

4) utrzymywaniu w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;

5) izolacji poszczególnych kurników przez osobną obsługę, żywienie, narzędzia;

6) stosowaniu pasz kruszonych w żywieniu drobiu;

7) zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;

8) rejestrowaniu wejść osób postronnych na teren gospodarstwa;

9) odkażaniu kół pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa;

10) regularnym aktualizowaniu planu zabezpieczenia gospodarstwa przed gryzoniami;

11) rejestrowaniu prowadzonych regularnie czynności odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się drób, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia drobiu oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

(d)2.3.2 Measures to prevent incoming infections carried by animals, feed, drinking water, people working at farms

(max. 32000 chars) :

Budynki, w których utrzymywany jest drób, powinny być:

1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;

2) utrzymywane w czystości;

3) oznakowane tablicą z napisem "Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony".

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny zostać usuwane z pomieszczeń, tak często, aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody.

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu powinny:

1) stosować odzież ochronną, oddzielną dla pracy przy każdym stadzie w kurniku;

2) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella;

3) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży, sprzętu.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d)2.3.3 Hygiene in transporting animals to and from farms

(max. 32000 chars) :

Zalecenia dotyczące transportu drobiu:

- 1) drób powinien być przewożony przez przewoźników posiadających odpowiednie zezwolenie;
- 2) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem drobiu przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella;
- 3) bezpośrednio po rozładunku drobiu w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

(d)2.4 Routine veterinary supervision of farms

(max. 32000 chars) :

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów administracji publicznej nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia tego rodzaju działalności oraz określa katalog środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych (decyzji administracyjnych) oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym.

Podjęcie i prowadzenie działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich, w celu umieszczenia tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt na rynku, jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej podjęcia i prowadzenia.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną są obowiązane do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej są obowiązane zapewnić spełnienie następujących wymagań weterynaryjnych: lokalizacyjnych, zdrowotnych, higienicznych,

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

sanitarnych, organizacyjnych, technicznych lub technologicznych zabezpieczających przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością związaną z drobiem pracownikom tej Inspekcji, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania w jej imieniu określonych zadań, przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Uprawnienia kontrolne, oprócz prawa wstępu na teren prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, obejmują, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, prawo do nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych związanych z tą kontrolą.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organy Inspekcji Weterynaryjnej mają kompetencje do doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie łącząc realizację funkcji kontrolnych z zadaniami i kompetencjami właściwymi dla innych organów administracji publicznej, a w szczególności z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów oraz zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej są naruszone wymagania weterynaryjne powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wydaje jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku zwierząt lub handlu zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami, wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt.

(d)2.5 Registration of farms

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w ust. 2.4. programu;
- 2) przekazuje, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.

Wzór rejestru jest określony w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

(d)2.6 Record keeping at farm

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 69 ust 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne, jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to posiadacze tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej z wykonywanych czynności leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii leczących zwierzęta jest określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji.

Zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne przedmiotową dokumentację lekarz weterynarii oraz posiadacz zwierzęcia przechowują przez okres 5 lat od daty dokonania w nich ostatniego wpisu.

Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi jest określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji.

(d)2.7 Documents to accompany animals when dispatched

(max. 32000 chars) :

W handlu, jak również przy przywozie z państw trzecich, dokumenty są wystawiane zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 94 z 31.03.2004, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354);
- 2) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. UE L 226 z 23.08.2008, str. 1);

3) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.);

4) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U z 2004 r. Nr 16, poz.145 z późn. zm.);

5) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 01.02.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te tworzą systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14) przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego są zaopatrywane w świadectwa lub inne dokumenty, które są określone w prawodawstwie unijnym.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi, wystawia się w systemie TRACES Świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

(d)2.8 Other relevant measures to ensure the traceability of animals

(max. 32000 chars) :

W celu zapewnienia identyfikacji drobiu przemieszczanego na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tego drobiu, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku wywozu przesyłek do krajów trzecich dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES. W systemie jest odnotowywana również kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie dla każdej przesyłki wystawiany jest dokument CVED zgodny z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 282/2004 z dnia 18 lutego 2004 r. wprowadzającym dokument zgłoszenia i kontroli weterynaryjnych dotyczących zwierząt wwożonych do Wspólnoty pochodzących z krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 49 z 19.02.2004, str. 11; Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 42, str. 462), którego oryginał

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

towarzyszy przesyłce do miejsca przeznaczenia. Dodatkowo wersja elektroniczna dokumentu CVED jest wprowadzana do systemu TRACES.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART B

1. Identification of the programme

Disease Zoonotic Salmonella

Animal population : Broiler flocks of Gallus gallus

Request of Union co-financing
for the period :

From

2014

To

2016

1.1 Contact

Name : Główny Inspektorat Weterynarii

Phone : +48 22 623 20 89

Fax. : +48 22 623 14 08

Email : wet@wetgiw.gov.pl

2. Historical data on the epidemiological evolution of the disease

A concise description is given with data on the target population (species, number of herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

(max. 32000 chars) :

W Rzeczypospolitej Polskiej stada hodowlane i rzeźne drobiu oraz stada towarowe monitorowano w kierunku gatunkowo specyficznych i niespecyficznych Salmonella od lipca 1999 r., zgodnie z instrukcjami Głównego Lekarza Weterynarii opracowanymi na podstawie dyrektywy Rady 92/117/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. dotyczącej środków ochrony przed określonymi chorobami odzwierzęcymi i odzwierzęcymi czynnikami chorobotwórczymi u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego, w celu zapobieżenia zakażeniom i zatruciom przenoszonym przez żywność (Dz. Urz. UE L 62 z 15.03.1993, str. 38, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 14, str. 40, z późn. zm.). Badania kontrolne prowadzono na koszt właścicieli stad. Stada zakażone lub podejrzane o zakażenie podlegały ubojowi zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie Rady 71/118/EWG z dnia 15 lutego 1971 r. w sprawie problemów zdrowotnych wpływających na handel świeżym mięsem drobiowym (Dz. Urz. UE L 55 z 08.03.1971, str. 23, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 209,

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

z późn. zm.).

W okresie od dnia 1 października 2005 r. do dnia 30 września 2006 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzono badania podstawowe dotyczące występowania pałeczek Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), zgodnie z decyzją Komisji 2005/636/WE z dnia 1 września 2005 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii Salmonella spp. w stadach brojlerów gatunku *Gallus gallus* prowadzonego w Państwach Członkowskich (Dz. Urz. UE L 228 z 03.09.2005, str. 14). Do badania pobrano próbki w 383 gospodarstwach utrzymujących powyżej 5000 brojlerów. Odsetek stad brojlerów zakażonych pałeczkami Salmonella wyniósł 58,7 % i wahał się w poszczególnych województwach od 37,5 % (woj. podlaskie) do 77,3 % (woj. lubelskie).

W 2008 r. w ramach badań pobranych próbek z inicjatywy właściciela przebadano 18 156 stad. Stwierdzono wyniki dodatnie w 977 przypadkach, co stanowi 5,4 % przebadanych stad, w tym: odsetek stad zakażonych Salmonella Enteritidis wyniósł 2,9%, Salmonella Typhimurium 0,2 %, a zakażenie innymi serotypami Salmonella 2,3 %.

W 2009 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczęła się realizacja „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*)”. Wyniki realizacji tego programu podano w tab. 3, zawartej w załączniku do programu (a_1367244733910).

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek Salmonella w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi, zgodnie z danymi z raportu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności na temat tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk przenoszonych przez żywność z 2011 r., dochodzi najczęściej przez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, tj. jaj i produktów jajecznych, oraz mięsa i przetworów mięsnych, głównie drobiowych. Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny, a następnie publikowane na stronie internetowej Zakładu (www.pzh.gov.pl) w postaci co dwutygodniowych meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach. Dane te są podane w tab. 4., zawartej w załączniku do programu (a_1367244810777).

3. Description of the submitted programme

A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

(max. 32000 chars) :

Cel unijny programu został określony w art. 1 rozporządzenia nr 200/2012, w odniesieniu do następujących serotypów pałeczek Salmonella:

- 1) Salmonella Enteritidis;
- 2) Salmonella Typhimurium, w tym jednofazowa Salmonella Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4, [5],12:i:-.

Cel unijny zostanie osiągnięty w odniesieniu do stad brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) w przypadku ograniczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej maksymalnej wartości procentowej stad brojlerów z dodatnim wynikiem badania na obecność serotypów Salmonella objętych programem do 1 % lub poniżej tej wartości.

Na potrzeby realizacji programu przyjmuje się, że stado zakażone w odniesieniu do celu

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

wspólnotowego jest to stado brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), w którym w wyniku badania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii pobranych zgodnie z ust. 1 oraz 2 załącznika do rozporządzenia nr 200/2012 wykryto w jednej lub więcej próbek serotypy *Salmonella* objęte programem (inne, niż szczepy szczepionkowe) lub w którym stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Zgodnie z przepisami załącznika II część E ust. 1 do rozporządzenia nr 2160/2003 świeże mięso drobiowe pozyskane z drobiu wymienionego w załączniku I do tego rozporządzenia (kury, indyki) nie może być wprowadzone do obrotu w celu spożycia przez ludzi, jeśli nie zostanie spełnione kryterium bezpieczeństwa żywności określone w ust. 1.28 rozdz. 1 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 1 ust. 3 rozporządzenia nr 2160/2003, program nie ma zastosowania przy produkcji mięsa pochodzącego z brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) przeznaczonego do sprzedaży bezpośredniej lub na użytek własny.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz kontroluje dane zawarte w dokumentacji i sposób jej prowadzenia przez hodowcę. Wykrycie serotypów *Salmonella* objętych programem lub stwierdzenie efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy, powinno być bezzwłocznie zgłaszane powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu dla miejsca prowadzenia działalności przez laboratorium przeprowadzające badanie próbek.

Dodatkowo w roku realizacji programu, w co najmniej jednym stadzie brojlerów w gospodarstwie z 10 % gospodarstw liczących powyżej 5000 sztuk brojlerów, jest przeprowadzane pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii. Pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii jest przeprowadzane przy uwzględnieniu analizy ryzyka, jak również w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka potrzeba.

4. Measures of the submitted programme

*Measures taken by the competent authorities with regard to animals or products in which the presence of *Salmonella* spp. have been detected, in particular to protect public health, and any preventive measures taken, such as vaccination.*

(max. 32000 chars) :

4.1a. Postępowanie producenta drobiu i powiatowego lekarza weterynarii w przypadku wykrycia serotypu *Salmonella* objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy producenta drobiu w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*).

1) W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy producenta drobiu lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii w okresie trzech tygodni przed przemieszczeniem brojlerów do rzeźni, producent drobiu na podstawie art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt jest obowiązany do:

a) niezwłocznego zawiadomienia o tym powiatowego lekarza weterynarii;

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

- b) pozostawienia brojlerów w miejscu ich stałego przebywania i niewprowadzania tam innego drobiu;
- c) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do kurnika lub miejsc, w których znajdują się brojlery podejrzane o zakażenie serotypem Salmonella objętym programem lub ich zwłoki;
- d) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia, zbywania mięsa, zwłok brojlerów, paszy, odchodów, ściółki pochodzącej od drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania brojlerów;
- e) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej brojlerów do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- f) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia Salmonella i źródeł zakażenia lub zapobiegania jej szerzeniu;
- g) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, a w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki, paszy, sprzedaży zwierząt oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia;
- h) zwiększenia standardów zoohigienicznych.

2) W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań, o których mowa w pkt 1, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

- a) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, w zakresie o którym stanowi art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- b) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich stadach w gospodarstwie, które będą przemieszczone do rzeźni w ciągu 3 tygodni, w sposób, który jest określony w załączniku do rozporządzenia nr 200/2012;
- c) przeprowadza, w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami Salmonella objętymi programem, badania:
  - paszy,
  - wody z ujęć własnych gospodarstwa;
- d) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej:
  - odosobnienie drobiu znajdującego się w gospodarstwie, w poszczególnych kurnikach lub w innych miejscach, w których drób jest utrzymywany,
  - zastosowanie produktów biobójczych przed wejściami i wyjściami z kurników, jak również wjazdami i wyjazdami z terenu gospodarstwa;
- e) zakazuje w drodze decyzji administracyjnej:
  - stosowania produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek Salmonella w stadzie przed pobraniem próbek przez powiatowego lekarza weterynarii,
  - wywożenia z gospodarstwa mięsa, zwłok brojlerów, paszy, odchodów i ściółki pochodzącej od tego drobiu oraz pozostałych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania brojlerów, bez jego zgody,
  - przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa oraz ze stada i do stada w obrębie gospodarstwa chyba, że drób przed zakończeniem tuczu, na wniosek producenta drobiu, zostanie przemieszczony do rzeźni, w celu poddania ubojowi.

Powiatowy lekarz weterynarii po przeprowadzeniu analizy ryzyka w gospodarstwie, uwzględniającej zalecenia wskazane w części A ust. 5.3. programu, może odstąpić od zakazu przemieszczania brojlerów do gospodarstwa, określonego w lit. e tiret trzecie.

Czynności, nakazy i zakazy, o których mowa w pkt 2, są stosowane do czasu potwierdzenia lub

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażenia serotypami *Salmonella* objętymi programem.

3) W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w ramach dochodzenia epizootycznego w kierunku serotypów *Salmonella* objętych programem (innych, niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii, zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej:

a) nakazuje:

- unieszkodliwienie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,

- zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie, po obróbce gwarantującej zabicie pałeczek *Salmonella*, jeżeli wyniki badania próbek paszy w kierunku obecności serotypów *Salmonella* objętych programem dały wynik dodatni,

- zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z jego art. 40,

- zniszczenie lub poddanie odkażeniu pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- dokładne oczyszczenie i odkażenie, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada zakażonego w odniesieniu do celu unijnego, otoczenia budynków, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, po wykonaniu czynności, o których mowa powyżej w lit. a,

- podjęcie przez producenta drobiu działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, określonych w części ust. 2.3.;

b) zakazuje przemieszczania drobiu ze stada zakażonego z gospodarstwa i do stada zakażonego w gospodarstwie oraz ze stada do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że drób przed zakończeniem tuczu, na wniosek producenta drobiu, zostanie przemieszczony bezpośrednio do rzeźni w celu poddania ubojowi.

W przypadku wyniku dodatniego w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii koszty :

- oczyszczenia i odkażenia kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonego serotypem *Salmonella* objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,

- podjęcia działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie są ponoszone przez producenta drobiu.

4.2a. W przypadku wykrycia w próbkach pobranych w ramach rutynowego pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii serotypu *Salmonella* objętego programem lub efektu hamującego

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

wzrost bakterii, zgodnie z ust 2.1 lit. b załącznika do rozporządzenia 200/2012 w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), powiatowy lekarz weterynarii:

- a) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej podjęcie działań określonych w ust. 4.1a. pkt 3 programu,
- b) podejmuje działania opisane w ust. 4.1a. pkt 2 lit. a, b i c.

4.3a. Przesyłki drobiu przemieszczane do rzeźni muszą być zaopatrzone w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku I sekcja IV rozdz. X część A do rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75).

Przy przemieszczaniu zakażonego drobiu do rzeźni, w świadectwie zdrowia należy umieszczać następujące zapisy:

1. w stadzie nie wykryto serotypów *Salmonella* objętych programem lub
2. w stadzie wykryto serotyp *Salmonella* objęty programem (podać nazwę serotypu).

Producent drobiu jest obowiązany do wpisywania w łańcuchu żywnościowym dla drobiu, wyników dodatnich wszystkich stwierdzonych serotypów *Salmonella*, w tym nieobjętych programem.

Przy przemieszczaniu do rzeźni drobiu, który nie był badany zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu 200/2012 oraz w niniejszym programie, w świadectwie zdrowia należy zaznaczyć fakt pochodzenia drobiu ze stada o nieznanym statusie pod względem *Salmonella*.

Badanie przedubojowe jest przeprowadzane zgodnie z załącznikiem I sekcja I rozdział II część B oraz załącznikiem I sekcja IV rozdział V część A tego rozporządzenia. Postępowanie w trakcie uboju określa załącznik I sekcja II rozdział III pkt 7 rozporządzenia (WE) nr 854/2004. Ocena mięsa oraz sposób postępowania z mięsem pozyskanym z brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), u których w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii stwierdzono serotyp *Salmonella* objęty programem zostały określone w załączniku I sekcja II rozdział V rozporządzenia (WE) nr 854/2004. Natomiast, szczególne wymagania dotyczące takiego mięsa świeżego są określone w załączniku II część E pkt 1 i 3 do rozporządzenia nr 2160/2003.

4.4a. Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażenia przed ponownym umieszczeniem brojlerów w kurniku.

Próbki do badań stanowią pobrane:

- 1) 4 wymazy z powierzchni podłogi, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy z powierzchni kątów narożnych badanego pomieszczenia pobrane od poziomu podłogi do wysokości jednego metra – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 3) 3 wymazy z powierzchni urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z pięciu metrów taśmy lub rynienki paszowej lub 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 2 wymazy z powierzchni systemu wentylacyjnego (każdy wymaz może być użyty do 3 wlotów lub wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku, koszty pobrania kolejnych próbek do badań skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażenia, dojazdu do gospodarstwa oraz do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez producenta drobiu.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Ponowne umieszczenie drobiu w kurniku następuje tylko po uzyskaniu ujemnych wyników badań próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii.

4.5a. Powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiadamia niezwłocznie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), w kierunku serotypu *Salmonella* objętego programem.

4.6a. Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów na rzecz zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje dotyczy serotypów *Salmonella* objętych niniejszym programem, z wyjątkiem przypadków o których mowa w art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia.

4.1 Summary of measures under the programme

Period of implementation of the programme : 2014 - 2016

Measures

- Control
- Testing
- Slaughter of animals tested positive
- Killing of animals tested positive
- Vaccination
- Treatment of animal products
- Disposal of products
- Monitoring or surveillance

Other, please specify

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.2 Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu jest wykonywany przez wojewódzkiego lekarza weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

4.3 Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

(max. 32000 chars) :

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Podział administracyjny przedstawia rys. 3, zawarty w załączniku do niniejszego programu (a_1367244953624).

4.4 Measures implemented under the programme

Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

4.4.1 Measures and applicable legislation as regards the registration of holdings

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.4.2 Measures and applicable legislation as regards the identification of animals

Not applicable for poultry

(max. 32000 chars) :

Nie dotyczy drobiu.

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the notification of the disease

(max. 32000 chars) :

Obowiązki w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 1-9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z przepisem art. 51 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych oraz informacji i przekazywania danych oraz informacji o chorobach zakaźnych zwierząt, w tym o chorobach objętych programem. Powiatowy lekarz weterynarii informuje sąsiednich powiatowych lekarzy weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu Salmonella objętego programem w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*). Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje te dane oraz informacje Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii powiadamia państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego dla miejsca prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej o wystąpieniu serotypu Salmonella objętego programem.

4.4.4 Measures and applicable legislation as regards the measures in case of a positive result

A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter

(max. 32000 chars) :

Zostały szczegółowo opisane w części B ust. 4.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.4.5 Measures and applicable legislation as regards the different qualifications of animals and herds

(max. 32000 chars) :

Nie dotyczy drobiu.

4.4.6 Control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas concerned

A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided

(max. 32000 chars) :

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy, w zakresie wykrycia serotypu Salmonella objętego programem w stadzie brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*), stosuje się przepisy art. 42 ust. 1 - 5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 44 ust. 1 tej ustawy, podejmuje czynności w celu wykrycia lub wykluczenia choroby, wydając decyzję administracyjną, w której nakazuje m.in. odosobnienie drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach lub w innych obiektach oraz zakazuje przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa, chyba, że drób, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni i poddany ubojowi.

4.4.7 Measures and applicable legislation as regards the control (testing, vaccination, ...) of the disease

National legislation relevant to the implementation of the programmes, including any national provisions concerning the activities set out in the programme.

(max. 32000 chars) :

Art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.4.8 Measures and applicable legislation as regards the compensation for owners of slaughtered and killed animals

Any financial assistance provided to food and feed businesses in the context of the programme.

(max. 32000 chars) :

Odszkodowanie przyznawane jest zgodnie z art. 49 i 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.9 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the flocks/holdings involved

(max. 32000 chars) :

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344).

Zaleca się stosowanie w gospodarstwie środków bioasekuracji (biologicznej ochrony). Są one określone w zasadach dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i dobrej praktyki higienicznej (GHP).

Dodatkowe informacje, dotyczące spraw bezpieczeństwa biologicznego są umieszczane na stronie internetowej Inspekcji Weterynaryjnej - Głównego Inspektoratu Weterynarii w zakładce „Zdrowie i ochrona zwierząt” - www.wetgiw.gov.pl

5. General description of the costs and benefits of the programme

A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general

(max. 32000 chars) :

Zasadniczą korzyścią z realizacji programu dla hodowców brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz podmiotów zajmujących się obrotem drobiem oraz mięsem drobiowym będzie możliwość prowadzenia swobodnego handlu oraz wywozu drobiu. Zgodnie z załącznikiem II rozdziału E rozporządzenia nr 2160/2003, od dnia 1 grudnia 2011 r. świeże mięso drobiowe pozyskane z drobiu wymienionego w załączniku I do rozporządzenia (kury, indyki) nie może być wprowadzone do obrotu w celu spożycia przez ludzi, jeśli nie zostanie spełnione kryterium bezpieczeństwa żywności określone w ust. 1.28 rozdz. 1 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych.

Osiągnięcie celu unijnego polegającego na ograniczeniu liczby zakażonych stad brojlerów, zwiększy konkurencyjność polskiego drobiu i mięsa drobiowego na rynku wspólnotowym, jak również na rynkach państw trzecich.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Ponadto podkreślić należy, że salmonelloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą. Stąd też realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia tych chorób.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu w 2014 r. wyniosą 91 111,70 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie programu w odniesieniu do kosztów w wysokości 9 794,50 euro.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu w 2015 r. wyniosą 86 735,46 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie programu w odniesieniu do kosztów w wysokości 9 442,50 euro.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu w 2016 r. wyniosą 82 465,15 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu strona polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie programu w odniesieniu do kosztów w wysokości 9 090,50 euro.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2014, 2015 oraz 2016 w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

Data already submitted via the online system for the years 2008 - 2011 :

no

The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2012**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczypospolita Polska	Broiler flocks of C	32 448	700 551	21 683	499 642	31 182	S. Enteritidis, S. Typhimu	87	86	1 439 185	number	0	numbe	0	X
Total								87	86	1 439 185					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2011**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczypospolita Polska	Broiler flocks of C	29 889	653 731	29 401	643 634	29 343	S. Enteritidis, S. Typhimu	145	147	2 700 676	number	0	numbe	0	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Total								145	147	2 700 676					
ADD A NEW ROW															

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2010**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczypospolita Polska	Broiler flocks of C	27 656	617 941	27 113	604 592	26 892	S. Enteritidis, S. Typhimu	193	191	3 600 349	number	0	numbe	0	X
Total								193	191	3 600 349					
ADD A NEW ROW															

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : 2009

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Broiler flocks of C	21 784	727 04	19 941	685 762	19 372	S. Enteritidis, S. Typhimu	128	125	2 411 424	number	0	numbe	0	X
Total								128	125	2 411 424					
ADD A NEW ROW															

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2008**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/ number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Program nie był realizowany	Broiler flocks of C	0	0	0	0	0	S. Enteritidis, S. Typhimu	0	0	0	number	0	numbe	0	X
Total								0	0	0					
ADD A NEW ROW															

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2012**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczypospolita Polska	serological test	określenie serotypu	139	87	X
Rzeczypospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	788	87	X
Total			927	174	
			ADD A NEW ROW		

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2011**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczypospolita Polska	serological test	określenie serotypu	223	146	X
Rzeczypospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	977	146	X
Total			1 200	292	
			ADD A NEW ROW		

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2010**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
--------	-----------	------------------	--------------------------	----------------------------	--

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Rzeczypospolita Polska	serological test	określenie serotypu	470	193	X
Rzeczypospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	1 286	193	X
Total			1 756	386	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2009**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczypospolita Polska	serological test	określenie serotypu	259	128	X
Rzeczypospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	913	128	X
Total			1 172	256	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2008**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Program nie był realizowany - b	other test	nie dotyczy	0	0	X
Total			0	0	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

			ADD A NEW ROW	
--	--	--	---------------	--

6.3 Data on infection for year : **2012**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczypospolita Polska	87	1 439 185	X
Total	87	1 439 185	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2011**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczypospolita Polska	145	2 700 676	X
Total	145	2 700 676	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2010**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczypospolita Polska	193	3 600 349	X
Total	193	3 600 349	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2009**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczypospolita Polska	128	2 411 424	X
Total	128	2 411 424	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2008**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Program nie byl realizowany - brak danych	0	0	X
Total	0	0	
		Add a new row	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring
version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2012

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2011

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2010

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2009

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring
 version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : **2008**

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

7. Targets

7.1 Targets related to testing

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year : **2014 - 2016**

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests	
Rzeczypospolita Polska	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME	Broiler flocks of Gallus gallus	kał / okładziny na obuwiu	wykrycie stada zakażonego	786	X
Rzeczypospolita Polska	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPL	Broiler flocks of Gallus gallus	izolaty Salmonella z kału	określenie serotypu	131	X
Total					917	
Total AMR/BIH tests					0	
Total BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					786	
Total SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					131	
Add a new row						

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks/ herds under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	Quantity of eggs destroyed (number)	Quantity of eggs channelled to egg product (number)	
Rzeczypospolita Polska	Broiler flocks of	32 500	700 560 000	31 500	700 000 000	31 500	S. Enteritidis, S. Typh	79	79	1 755 538	0	0	X
Total		32 500	700 560 000	31 500	700 000 000	31 500		79	79	1 755 538	0	0	
										Add a new row			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.2 Targets on vaccination or treatment

7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

NUTS Region	Total number of herds in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Targets on vaccination or treatment programme				
			Number of herds or flocks in vaccination or treatment programme	Number of herds or flocks expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered	
nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.

If your cost estimations differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

1. Testing						
Cost related to	Specification	Number of tests	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of analysis	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME C	786	7	5502	yes	X
Cost of analysis	Test for verification of the efficiency of disinfection	316	5	1580	yes	X
Cost of analysis	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLI	131	15	1965	yes	X
				Add a new row		
2. Vaccination (if you ask cofinancing for purchase of vaccins, you should also fill in 6.4 and 7.2)						
Cost related to	Specification	Number of vaccine dosis	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Vaccination	Purchase of vaccine doses	0	0	0	no	X
				Add a new row		
3. Slaughter and destruction (without any salaries)						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Slaughter and destruction	Compensation of animals	0	0	0	no	X
				Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.Cleaning and disinfection						
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
				Add a new row		
5. Salaries (staff contracted for the programme only)						
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Salaries	Salaries	158	8.02	1267.16	no	X
				Add a new row		
6. Consumables and specific equipment						
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
				Add a new row		
7.Other costs						
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Other costs	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek pr	786	2.01	1579.86	no	X
Other costs	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowa	316	2.75	869	no	X
Other costs	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich iz	131	22.72	2976.32	no	X
Other costs	Badania laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. b	237	6.59	1561.83	no	X
Other costs	Odszkodowania za pasze (tony)	7	354.76	2483.32	no	X
Other costs	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	4 255	0.71	3021.05	no	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

						Add a new row
8. Cost of official sampling						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of official sampling	Cost of official sampling	1 495	0.5	747.5	yes	X
						Add a new row
Total		8 618		23553.04		

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : **jpg, jpeg, tiff, tif, xls, doc, bmp, pna, pdf.**
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

PROGRAMME for ERADICATION : **ANNEX II - PART A + B**

Member States seeking a financial contribution from the Community for national programmes for the control and monitoring of salmonellosis (zoonotic salmonella), shall submit applications containing at least the information set out in this form.

The central data base keeps all submissions. However only the information in the last submission is shown when viewing and used when processing the data.

If encountering difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu

Instructions to complete the form:

1) In order to fill in and submit this form you must have **at least** the ADOBE version

Acrobat Reader 8.1.3

(example : 8.1.3, 8.1.4, 8.1.7, 9.1, 9.2,...), otherwise you will not be able to use the form.

Your version of Acrobat Reader is: **10.104**

2) Please provide as much information as possible. If you have no data for some fields then put the text "NA" (Not applicable) in this field or 0 if it is a numeric field. If you need clarifications on some of the information requested, then please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

3) To verify your data entry while filling your form, you can use the "verify form" button at the top of each page. If the form is not properly and completely filled in, an alert box will appear indicating the number of incorrect fields. Please use the "verify form" button until all fields are correctly filled in. **It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.** If you still have any difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

4) When you have finished filling the form, verify that your internet connection is active and then click on the "submit notification" button below. If the form is properly filled in, the notification will be submitted to the server and a submission number + submission date will appear in the corresponding field.

5) **IMPORTANT: Regularly save the pdf when you fill it out. After you have received the Submission number, DO NOT FORGET TO SAVE THE PDF ON YOUR COMPUTER FOR YOUR RECORDS!**

Tuesday, April 30, 2013 11:11:47

1367313106980-2324

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART A

General requirements for the national salmonella control programmes

Member state : POLSKA

(a) State the aim of the programme

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. WE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie odpowiedniego celu unijnego ograniczenia rozprzestrzeniania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, wymienionych w kolumnie 1 załącznika I do rozporządzenia nr 2160/2003, w populacjach zwierząt wymienionych w kolumnie 2 ww. załącznika.

Cel unijny został określony w art. 1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 517/2011 z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do unijnego celu ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 i rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2010 (Dz. Urz. UE L 138 z 26.05.2011, str. 45) zwanego dalej „rozporządzeniem nr 517/2011” i dotyczy stad dorosłych kur niosek z wynikiem dodatnim badań laboratoryjnych w odniesieniu do następujących serotypów Salmonella:

- 1) Salmonella Enteritidis;
- 2) Salmonella Typhimurium, w tym jednofazowej S. Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-. - zwanych dalej „serotypami Salmonella objętymi programem”.

W celu uzyskania współfinansowania unijnego przedmiotowy program został opracowany zgodnie z wymaganiami określonymi w decyzji Rady 2009/470/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 30).

(b) Animal population and phases of production which sampling must cover

Demonstrate the evidence that it complies with the minimum sampling requirements laid down in part B of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003 of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 1. indicating the relevant animal population and phases of production which sampling must cover

It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Animal population Laying flocks of Gallus gallus _____

- rearing flocks**   day-old chicks
                           pullets two weeks before moving to laying phase or unit
- laying flocks**   every 15 weeks during the laying phase

(c) Specific requirements

Demonstrate the evidence that it complies with the specific requirements laid down in Parts C, D and E of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003

(max. 32000 chars) :

Program jest zgodny z częścią D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003. Część E obowiązuje zgodnie z datą wskazaną w rozporządzeniu nr 2160/2003.

(d) Specification of the following points :

(d)1. General

(d)1.1 A short summary referring to the occurrence of Salmonellosis (Zoonotic Salmonella)

A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis [zoonotic salmonella] in the Member State with specific reference to the results obtained in the framework of monitoring in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 31., particularly highlighting the prevalence values of the salmonella serovars targeted in the salmonella control programmes.

(max. 32000 chars) :

W okresie od 1 października 2004 r. do 30 września 2005 r. przeprowadzono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej badania podstawowe dotyczące występowania pałeczek Salmonella w stadach niosek gatunku kura (Gallus gallus), zgodnie z decyzją Komisji 2004/665/WE z dnia 22 września 2004 r. dotyczącą badań podstawowych nad występowaniem bakterii Salmonella w stadach niosek gatunku

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Gallus gallus (Dz. Urz. UE L 303 z 30.09.2004, str. 30). Do badania pobrano próbki w 440 stadach kur niosek gatunku Gallus gallus utrzymywanych w 355 gospodarstwach.

Pałeczki Salmonella wykryto w 1565 badanych próbkach, co stanowi 51% przebadanych próbek. Próbki kurzu były częściej zakażone niż próbki kału i próbki okładzin na obuwiu, co wskazuje na skażenie środowiska obiektu, w którym utrzymywane są kury nioski, zwanego dalej „kurnikiem”. Wysoki odsetek gospodarstw zakażonych uzasadniał wdrożenie programu zwalczania.

Od 2008 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach niosek gatunku kura (Gallus gallus)”. Procentowy udział stad niosek z wynikiem dodatnim w odniesieniu do stad zbadanych przedstawia rys. 1, zawarty w załączniku do niniejszego programu (a_1367237633404).

(d)1.2 The structure and organization of the relevant competent authorities.

Please refer to the information flow between bodies involved in the implementation of the programme.

(max. 32000 chars) :

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii, powiatowy lekarz weterynarii.

Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii i 305 powiatowych inspektoratów weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.).

Organy Inspekcji Weterynaryjnej przy wykonywaniu swoich zadań współdziałają z organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej, Inspekcji Handlowej, Inspekcji Transportu Drogowego, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz z organami administracji samorządowej.

W ramach programu badania laboratoryjne będą wykonywane przez laboratoria, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań laboratoryjnych określonych programem określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 480).

Nadzór nad działalnością Głównego Lekarza Weterynarii oraz krajowych laboratoriów referencyjnych sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który jest naczelnym organem administracji rządowej, właściwym w dziedzinie weterynarii.

(d)1.3 Approved laboratories where samples collected within the programme are analysed.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

Badanie laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach urzędowych wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu, przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej zwanego dalej „powiatowym lekarzem weterynarii”, mogą być przesłane do laboratorium urzędowego wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie. W takiej sytuacji, powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii, na obszarze właściwości którego znajduje się miejsce, w którym zostały pobrane próbki, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek. Próbki pobrane z inicjatywy posiadacza kur niosek, zwanego dalej „hodowcą” mogą być również badane w laboratoriach urzędowych innych niż wyżej wymienione, które zostały zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej w kierunku metody badawczej opisanej w zmianie do Polskiej Normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007. Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony, zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii.

Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych jest Laboratorium Zakładu Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach.

Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych dołącza się pismo przewodnie sporządzone według wzoru określonego w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 17, poz. 107).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego, hodowca jest obowiązany umieścić informacje dotyczące:

1. danych oraz adresu hodowcy;
2. numeru lub oznaczenia stada oraz weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego gospodarstwa;
3. liczby próbek oraz rodzaju pobranego materiału;
4. daty i godziny pobrania próbek oraz wysłania do laboratorium;
5. rodzaju zastosowanej szczepionki w stadzie kur niosek oraz terminu jej podania;
6. stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych;
7. danych osoby pobierającej próbki.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania w ramach programu, w ramach badania bakteriologicznego, oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu Salmonella innego niż objętego programem, określa się ten serotyp i podaje jego nazwę.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie. W sprawozdaniu należy umieścić informacje o stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

gospodarstwa), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z następujących wzorów:

- 1) w próbce nr... nie wykryto pałeczek z rodzaju Salmonella;
- 2) w próbce nr... wykryto 1 lub kilka z serotypów Salmonella objętych programem..... (podać nazwę serotypu);
- 3) w próbce nr... nie wykryto serotypu Salmonella objętego programem, natomiast stwierdzono obecność Salmonella.....(podać nazwę serotypu);
- 4) w próbce nr... wykryto efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku, jeżeli:

a) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawierało, co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem;

b) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w załączniku do rozporządzenia 517/2011;

c) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań ustanowionych w ust. 3.1. załącznika do rozporządzenia nr 517/2011,

laboratorium urzędowe informuje o tym hodowcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego. W przypadku, jeśli hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach niosek gatunku kura (Gallus gallus)”.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy, niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria urzędowe, wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce pobrania próbek.

Sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy hodowcy jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii przesyłane są do powiatowego lekarza weterynarii. Laboratoria urzędowe wykonujące badania w ramach programu, na koniec okresu sprawozdawczego, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, przygotowują sprawozdanie dotyczące badań laboratoryjnych przeprowadzonych w ramach krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania w ramach programu przechowują wszystkie izolaty Salmonella wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat. Spośród tych izolatów laboratoria przesyłają do krajowego laboratorium referencyjnego właściwego dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych) jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp wraz z kartą informacyjną lub w przypadku, gdy nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu – typ serologiczny, w celu wykonania badań potwierdzających.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d)1.4 Methods used in the examination of the samples in the framework of the programme.

(max. 32000 chars) :

Metody stosowane do wykrywania serotypów Salmonella w stadach niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) są określone w ust. 3.2—3.4 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

Do wykrywania serotypów objętych programem jest stosowana metoda zalecana przez Wspólnotowe Laboratorium Referencyjne w Bilthoven w Holandii. Metoda ta została opisana w załączniku D do normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007 Mikrobiologia żywności i pasz - Horyzontalna metoda wykrywania *Salmonella* spp. (załącznik D: Wykrywanie *Salmonella* w kale zwierząt i próbkach środowiskowych z etapu produkcji pierwotnej), w której do selektywnego namnażania stosuje się półpłynną pożywkę MSRV.

Serotypowaniu podlega przynajmniej jeden izolat z każdej dodatkowej próbki, zgodnie ze schematem Kaufmanna-White'a-Le Minora.

(d)1.5 Official controls (including sampling schemes) at feed, flock and/or herd level.

(max. 32000 chars) :

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się w gospodarstwie.

Rutynowe pobieranie próbek w stadach niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) z inicjatywy hodowcy, zgodnie z częścią B załącznika nr II do rozporządzenia nr 2160/2003 przeprowadza się:

1) u piskląt jednodniowych, w trakcie rozładunku ze środka transportu przed umieszczeniem piskląt w kurniku, zgodnie z następującymi zasadami:

a) próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub

b) wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników (pulowane w laboratorium w 1 próbkę), w przypadku pojemników bez wyściółki, lub

c) pisklęta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – pulowane w laboratorium w 1 próbkę;

2) u drobiu zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.1. załącznika do rozporządzenia nr 517/2011 na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj lub przed przeniesieniem do jednostki nieśnej,

3) w okresie nieśności, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.1. załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, przynajmniej co 15 tygodni, przy czym pierwsze pobranie próbek powinno nastąpić między 22 a 26 tygodniem życia drobiu.

Procedura pobierania, transportu i przygotowania próbek została określona w ust. 2.2. i 3.1. załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Koszt pobrania, transportu oraz badania ww. próbek w laboratorium ponosi hodowca.

Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.), hodowca jest zobowiązany do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w szczególności o wstawieniu nowego stada kur niosek. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Jednocześnie, hodowca przedkłada właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii harmonogram pobierania próbek w stadzie w celu zatwierdzenia.

Hodowca jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) stada (liczba sztuk kur niosek, wiek),
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek,
- 3) danych osoby pobierającej próbki,
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium,
- 5) nazwy i adresu laboratorium,
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację ww. przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez hodowcę. Nadzór nad prawidłowością pobierania próbek jest wykonywany przez kontrolę realizacji harmonogramu pobierania próbek oraz przeprowadzaną okresowo kontrolę sposobu pobierania próbek, która jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

Nadzór ten może odbywać się w trakcie kontroli urzędowych gospodarstw oraz w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

W przypadku stwierdzenia w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy obecności serotypów *Salmonella* objętych programem lub efektu hamującego wzrost bakterii powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza pobranie próbek w gospodarstwie.

Częstotliwość pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.1. lit. a załącznika do rozporządzenia nr 517/2011

Procedura pobierania, transportu i przygotowania próbek została określona w ust. 2.2. oraz ust. 3.1. załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

Rutynowe pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii może zastąpić jedno pobranie próbek w stadzie w ciągu 1 cyklu produkcyjnego przeprowadzone z inicjatywy hodowcy.

W przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek ponosi hodowca. Opłata zawiera:

- 1) koszt badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 2, poz. 15, z późn. zm.);
- 2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, wg stawek

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;

3) koszt użytych wyrobów medycznych stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla stad niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) w zakresie wykrywania serotypów *Salmonella* objętych programem zostały przewidziane w krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i wdrożonym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.) oraz tytułem V rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 200).

(d)2. Food and business covered by the programme

(d)2.1 The structure of the production of the given species and products thereof.

(max. 32000 chars) :

Łączna liczba stad niosek oraz łączna liczba sztuk kur niosek w podziale na województwa została przedstawiona na rysunkach 2 i 3 zawartych w załączniku do niniejszego programu (a_1367237835203).

(d)2.2 Structure of the production of feed

(max. 32000 chars) :

Strukturę produkcji pasz w Polsce przedstawiają tab. 1-2 zawarte w załączniku do niniejszego programu (a_1367237901173).

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d)2.3 Relevant guidelines for good animal husbandry practices or other guidelines (mandatory or voluntary) on biosecurity measures defining at least

(d)2.3.1 Hygiene management at farms

(max. 32000 chars) :

Hodowcy drobiu są obowiązani do stosowania przepisów:

1. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. Nr 168, poz. 1643) oraz
2. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 56, poz. 344, z późn. zm.).

W gospodarstwie utrzymującym drób powinny znajdować się co najmniej:

- 1) wydzielone miejsca do składowania środków dezynfekcyjnych, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych;
- 2) wydzielone miejsce do składowania obornika;
- 3) miejsce zapewniające właściwe warunki do przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych;
- 4) odzież i obuwie przeznaczone tylko do obowiązkowego użycia w gospodarstwie;
- 5) maty dezynfekcyjne nasączone środkiem odkażającym, przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz przed wejściami do poszczególnych kurników;
- 6) środki dezynfekcyjne w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnego odkażania.

W odniesieniu do warunków utrzymania drobiu oraz zasad zarządzania gospodarstwem powinny zostać spełnione następujące środki bioasekuracji, polegające na:

- 1) stosowaniu zasady "cały kurnik pełen/cały kurnik pusty";
- 2) zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- 3) stosowaniu prawidłowej obsady kurnika;
- 4) utrzymywaniu w jednym kurniku, w obrębie jednego stada, drobiu w jednakowym wieku;
- 5) izolacji poszczególnych kurników przez osobną obsługę, żywienie, narzędzia;
- 6) stosowaniu pasz kruszonych w żywieniu drobiu;
- 7) zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;
- 8) rejestrowaniu wejść osób postronnych na teren gospodarstwa;

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

- 9) odkażaniu kół pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa;
- 10) regularnym aktualizowaniu planu zabezpieczenia gospodarstwa przed gryzoniami
- 11) rejestrowaniu prowadzonych regularnie czynności odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się drób, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia drobiu oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

(d)2.3.2 Measures to prevent incoming infections carried by animals, feed, drinking water, people working at farms

(max. 32000 chars) :

Kurniki, w których utrzymywany jest drób, powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;
- 2) utrzymywane w czystości;
- 3) oznakowane tablicą z napisem "Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony".

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny zostać usuwane z pomieszczeń, tak często, aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody.

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem drobiu powinny:

- 1) stosować odzież ochroną, oddzielną do pracy przy każdym stadzie w kurniku;
- 2) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella;
- 3) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży, sprzętu.

(d)2.3.3 Hygiene in transporting animals to and from farms

(max. 32000 chars) :

Zalecenia dotyczące transportu drobiu:

- 1) drób powinien być przewożony przez przewoźników posiadających zezwolenie wydane przez powiatowego lekarza weterynarii,
- 2) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem drobiu przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella;
- 3) bezpośrednio po rozładunku drobiu w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

(d)2.4 Routine veterinary supervision of farms

(max. 32000 chars) :

W zakresie środków profilaktyki weterynaryjnej podejmowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podstawowe znaczenie ma ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Ustawa ta ustanawia nadzór organów administracji publicznej nad prowadzeniem działalności związanej z utrzymywaniem drobiu, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia tego rodzaju działalności oraz określa katalog środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych (decyzji administracyjnych) oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym.

Podjęcie działalności nadzorowanej w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich, w celu umieszczenia tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt na rynku jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną obowiązane są do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia.

Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej obowiązane są zapewnić spełnienie następujących wymagań weterynaryjnych: lokalizacyjnych, zdrowotnych, higienicznych, sanitarnych, organizacyjnych, technicznych lub technologicznych zabezpieczających przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością nadzorowaną określoną w art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt pracownikom tej Inspekcji, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania w jej imieniu określonych zadań, przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Uprawnienia kontrolne, oprócz prawa wstępu na teren prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, obejmują, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, także prawo do nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych związanych z tą kontrolą.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organom Inspekcji Weterynaryjnej przysługują kompetencje doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Weterynaryjna działa w tym zakresie łącząc realizację funkcji kontrolnych z zadaniami i kompetencjami właściwymi dla innych organów administracji publicznej, a w szczególności z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów i zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej naruszone są wymagania weterynaryjne powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, wydaje jedną z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującą umieszczania na rynku zwierząt lub handlu zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami, wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt.

W przypadku niezastosowania się przez podmiot do nakazów lub zakazów wynikających z decyzji administracyjnej wydanej na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii ma obowiązek wydania kolejnej decyzji administracyjnej, w której rozstrzyga o zakazie prowadzenia dalszej działalności przez ten podmiot i skreśla go z rejestru. Decyzja taka nie jest wydawana w stosunku do gospodarstw utrzymujących drób, z wyjątkiem zakładów drobiu (art. 9 ust. 3 ww. ustawy). Oznacza to, że brak dobrowolnego zastosowania się przez podmiot do pierwszego rozstrzygnięcia powiatowego lekarza weterynarii musi skutkować wydaniem w sprawie kolejnej bardziej restrykcyjnej decyzji administracyjnej.

(d)2.5 Registration of farms

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w ust. 2.4.

Dodatkowo, prowadzenie działalności polegającej na utrzymywaniu drobiu w celu pozyskiwania jaj konsumpcyjnych przeznaczonych do wprowadzenia na rynek podlega rejestracji na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.). Rejestr prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 września 2010 r. w sprawie rejestru zakładów produkujących produkty pochodzenia zwierzęcego lub wprowadzających na rynek te produkty oraz wykazów takich zakładów. Ponadto, podmiotom tym nadaje się weterynaryjny numer identyfikacyjny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2010 r. w sprawie sposobu ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d)2.6 Record keeping at farm

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 589/2008 z dnia 23 czerwca 2008 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonywania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w sprawie norm handlowych w odniesieniu do jaj (Dz. Urz. UE L 163, z 24.06.2008, str. 6), producenci ewidencjonują:

1) informacje na temat metod chowu drobiu, określając w odniesieniu do każdej stosowanej metody chowu:

- a) datę zasiedlenia, kurnika, wiek kur niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) w tym dniu oraz ich liczbę,
- b) datę uboju oraz liczbę poddanych ubojowi kur niosek gatunku kura (*Gallus gallus*),
- c) dzienną produkcję jaj,
- d) liczbę lub masę jaj sprzedanych lub dostarczonych w inny sposób każdego dnia, oraz,
- e) nazwy i adresy kupujących;

2) w przypadkach, gdy na jajach klasy "A" i ich opakowaniach podana jest informacja na temat sposobu żywienia kur niosek gatunku kura (*Gallus gallus*), producenci, bez uszczerbku dla wymagań określonych w części A.III załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004 r., str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 13, t. 34, str. 319), ewidencjonują dla każdego sposobu żywienia:

- a) ilość oraz rodzaj dostarczonych pasz gotowych lub mieszanych na miejscu,
- b) datę dostawy paszy.

Jeżeli w jednym gospodarstwie prowadzi się kilka różnych metod chowu drobiu, informacje określone w pkt. 1 i 2 podaje się w podziale na poszczególne kurniki.

Zamiast prowadzenia ewidencji sprzedaży i dostaw, producenci mogą założyć rejestr faktur i specyfikacji wysyłkowych prowadzony zgodnie z pkt. 1 i 2.

Producenci przechowują informacje wymienione w pkt. 1 i 2 przez okres co najmniej 12 miesięcy od momentu ich utworzenia.

Zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008, Nr 45, poz. 271, z późn. zm.), jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to posiadacze tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za te zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej z wykonywanych czynności leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii leczących zwierzęta został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji. (Dz. U. Nr 224, poz. 1347).

Wspomniane dokumenty lekarzy weterynarii oraz posiadacz zwierzęcia przechowują przez okres 5 lat od daty dokonania w nich ostatniego wpisu, zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. - Prawo

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

farmaceutyczne.

Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji (Dz. U. Nr 200, poz. 1236).

(d)2.7 Documents to accompany animals when dispatched

(max. 32000 chars) :

W handlu, jak również przy przywozie dokumenty są wystawiane zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 94, z 31.03.2004, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354);
- 2) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. UE L 226 z 23.08.2008, str. 1);
- 3) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.);
- 4) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2004 r. Nr 16, poz. 145 z późn. zm.);
- 5) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.4.2004, str. 55; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdział 3, t. 45, str. 14), przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego zaopatruje się w świadectwa zdrowia lub inne dokumenty określone w prawodawstwie unijnym.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi, wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

wewnątrzspółnotowym.

(d)2.8 Other relevant measures to ensure the traceability of animals

(max. 32000 chars) :

W celu zapewnienia identyfikacji drobiu przemieszczanego na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki tego drobiu, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia.

W przypadku przesyłek przeznaczonych do państw trzecich dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES. W systemie odnotowywana jest również kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie dla każdej przesyłki wystawiany jest dokument CVED zgodny z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 282/2004 z dnia 18 lutego 2004 r. wprowadzającym dokument zgłoszenia i kontroli weterynaryjnych dotyczących zwierząt wwożonych do Wspólnoty pochodzących z krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 49 z 19.02.2004, str. 11), którego oryginał towarzyszy przesyłce drobiu do miejsca przeznaczenia. Dodatkowo wersja elektroniczna dokumentu CVED jest wprowadzana do systemu TRACES.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART B

1. Identification of the programme

Disease Zoonotic Salmonella

Animal population : Laying flocks of Gallus gallus

Request of Union co-financing
for the period :

From

2014

To

2016

1.1 Contact

Name : Główny Inspektorat Weterynarii

Phone : +48 22 623 20 89

Fax. : +48 22 623 14 08

Email : wet@wetgiw.gov.pl

2. Historical data on the epidemiological evolution of the disease

A concise description is given with data on the target population (species, number of herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

(max. 32000 chars) :

W Rzeczypospolitej Polskiej stada kur niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) monitorowano w kierunku zakażeń pałeczkami *Salmonella* od lipca 1999 roku, zgodnie z instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii nr 3/99 dotyczącą zwalczania salmoneloz w stadach towarowych kur, opracowaną na podstawie dyrektywy Rady 92/117/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. dotyczącej środków ochrony przed określonymi chorobami odzwierzęcymi i odzwierzęcymi czynnikami chorobotwórczymi u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego, w celu zapobieżenia zakażeniom i zatruciom przenoszonym przez żywność (Dz. Urz. UE L 62 z 15.03.1993, str. 38 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t.14, str. 40, z późn. zm.).

W latach 2004-2005 przeprowadzono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją Komisji 2004/665/WE z dnia 22 września 2004 r. dotyczącą badań podstawowych nad występowaniem bakterii *Salmonella* w stadach niosek gatunku *Gallus gallus* (Dz. Urz. UE L 303 z 30.09.2004, str. 30), badania

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

podstawowe w kierunku określenia występowania pałeczek Salmonella w stadach niosek gatunku kura (Gallus gallus). Do badania laboratoryjnego pobrano próbki z 440 stad niosek. Na podstawie wyników tych badań przeprowadzonych we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej określono minimalny, roczny poziom redukcji liczby stad z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych. Zgodnie z raportem opublikowanym przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), pałeczki Salmonella spp. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stwierdzono w 76,2 % badanych stad niosek. Odsetek stad zakażonych Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium wyniósł odpowiednio 54,6 % i 2,1 %.

W 2008 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rozpoczęła się realizacja „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach niosek gatunku kura (Gallus gallus)”. Wyniki realizacji ww. programu zawiera tab. 3, zawarta w załączniku do niniejszego programu (a_1367238304865).

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek Salmonella w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi w 2011 r., zgodnie z danymi z raportu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności na temat tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk przenoszonych przez żywność z 2011 r. dochodzi najczęściej poprzez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, tj. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, głównie drobiowych.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny, a następnie publikowane na ich stronie internetowej w postaci dwutygodniowych meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach co zostało przedstawione w tab. 4, zawartej w załączniku do niniejszego programu (a_1367238389129).

3. Description of the submitted programme

A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003 zadaniem krajowego programu zwalczania choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego jest osiągnięcie odpowiedniego celu unijnego.

Cel unijny został określony w art.1 rozporządzenia Komisji (UE) nr 517/2011 z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do unijnego celu ograniczenia częstości występowania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur niosek gatunku Gallus gallus oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 i rozporządzenie Komisji (UE) nr 200/2010.

Rozporządzenie to wyznaczyło cel unijny w odniesieniu do następujących serotypów pałeczek Salmonella:

- 1) Salmonella Enteritidis;
- 2) Salmonella Typhimurium, w tym jednofazowej Salmonella Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

[5],12:i:-.

W art. 1 rozporządzenia nr 517/2011 określono roczną minimalną wartość procentową ograniczenia liczby stad dorosłych kur niosek zakażonych serotypami Salmonella objętymi programem. W pierwszym roku realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, celem programu było zmniejszenie liczby stad dorosłych niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) z wynikiem dodatnim co najmniej o 40 %, a w następnych latach odpowiednio o wartość procentową określoną w art. 1 rozporządzenia nr 517/2011, albo gdy docelowo odsetek stad z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych zostanie zredukowany do 2 % lub poniżej tej wartości.

Zgodnie z założeniami programu, w trakcie jego realizacji:

- w 2014 roku przewiduje się nie więcej niż 69 stad niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonych serotypem Salmonella objętym programem;
- w 2015 roku przewiduje się nie więcej niż 63 stad niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonych serotypem Salmonella objętym programem;
- w 2016 roku przewiduje się nie więcej niż 60 stad niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) zakażonych serotypem Salmonella objętym programem.

Na potrzeby realizacji programu przyjmuje się, że stadem zakażonym w odniesieniu do celu unijnego jest stado dorosłe, w którym w wyniku badania laboratoryjnego próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z ust. 2.2 oraz ust. 3.1 załącznika do rozporządzenia nr 517/2011, wykryto w jednej lub większej liczbie próbek serotypy Salmonella objęte programem (inne, niż szczepy szczepionkowe) lub, w którym stwierdzono efekt hamujący wzrost bakterii.

Cel unijny będzie realizowany poprzez badanie laboratoryjne stad niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) objętych zakresem rozporządzenia nr 2160/2003, w tym stad w okresie odchowu.

W przypadku wykrycia w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy serotypu Salmonella objętego programem, następuje pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii. W przypadku wykrycia w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii serotypu Salmonella objętego programem, przewiduje się:

- 1) likwidację zakażonego stada poprzez ubój lub zabicie;
- 2) unieszkodliwienie zwłok padłego lub zabitego drobiu,
- 3) zniszczenie lub poddanie obróbce jaj konsumpcyjnych;
- 4) zniszczenie lub zagospodarowanie pasz, w przypadku gdy w badaniu laboratoryjnym próbek paszy uzyskano wynik dodatni w kierunku serotypu Salmonella objętego programem;
- 5) zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki, odchodów i innych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu;
- 6) przeprowadzenie oczyszczania i odkażania,
— co zostało szczegółowo opisane w części B ust. 4.

Istotnym środkiem dla osiągnięcia celu jest stosowanie przez hodowców zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej w stadach niosek gatunku kura (*Gallus gallus*).

4. Measures of the submitted programme

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Measures taken by the competent authorities with regard to animals or products in which the presence of Salmonella spp. have been detected, in particular to protect public health, and any preventive measures taken, such as vaccination.

(max. 32000 chars) :

4.1a. Postępowanie hodowcy i powiatowego lekarza weterynarii w przypadku wykrycia serotypu Salmonella objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy w stadzie niosek gatunku kura (Gallus gallus).

1. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii, hodowca jest obowiązany do:

- a) niezwłocznego zawiadomienia o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii;
- b) pozostawienia drobiu w miejscu jego stałego przebywania i nie wprowadzania tam innego drobiu;
- c) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do kurnika lub miejsc, w których znajduje się drób podejrzany o zakażenie serotypem Salmonella objętym programem lub jego zwłoki;
- d) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania mięsa oraz produktów pochodzących od drobiu, jego zwłok, paszy, ściółki, odchodów pochodzących od tego drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania drobiu;
- e) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej drobiu do badań i zabiegów weterynaryjnych a także udzielania pomocy przy wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- f) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby i źródeł zakażenia lub zapobiegania rozprzestrzeniania się choroby lub zakażenia;
- g) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, ściółki, paszy, sprzedaży drobiu i jaj oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia;
- h) zwiększenia standardów zoohigienicznych.

2. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych, o których mowa w pkt 1, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.):

- a) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- b) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich stadach niosek gatunku kura (Gallus gallus) w gospodarstwie w sposób, który jest określony w załączniku do rozporządzenia nr 517/2011;
- c) w celu ustalenia źródła zakażenia stada serotypami Salmonella objętymi programem, przeprowadza badania laboratoryjne:
  - paszy,
  - wody z ujęć własnych gospodarstwa;
- d) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej:
  - izolację drobiu znajdującego się w gospodarstwie, w poszczególnych kurnikach, w których drób jest utrzymywany,

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

- zastosowanie właściwych produktów biobójczych przed wejściami do kurnika i wyjściami z niego, jak również wjazdami na teren gospodarstwa i wyjazdami z tego gospodarstwa,
- przetrzymywanie jaj w warunkach uniemożliwiających rozprzestrzenienie zakażenia; jeżeli nie istnieje możliwość przetrzymywania jaj w magazynie gospodarstwa, to powiatowy lekarz weterynarii informuje hodowcę o możliwości skierowania jaj do przetworzenia przy zastosowaniu obróbki cieplnej. Przemieszczenie jaj odbywa się za zgodą powiatowego lekarza weterynarii wydanej w porozumieniu z powiatowym lekarzem weterynarii sprawującym nadzór nad zakładem, w którym jaja te będą przetworzone. Z jajami postępuje się w sposób określony w ust. 2 w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003;

e) zakazuje w drodze decyzji administracyjnej:

- wywożenia jaj z gospodarstwa z wyłączeniem przemieszczania bezpośrednio do zakładu wytwarzającego lub przetwarzającego produkty jajeczne, o którym mowa w przepisach o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego. Postępowanie z jajami odbywa się zgodnie z przepisami ust. 2 części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003,

- stosowania produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i innych środków utrudniających izolację pałeczek Salmonella w stadzie przed pobraniem próbek przez powiatowego lekarza weterynarii,

- wywożenia z gospodarstwa mięsa, zwłok drobiu, paszy, ściółki, odchodów pochodzących od tego drobiu oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania drobiu, bez jego zgody,

- przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa oraz ze stada i do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że drób, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni, w celu poddania ubojowi. W przypadku przemieszczania drobiu do uboju w rzeźni, w świadectwie zdrowia należy zaznaczyć fakt pochodzenia niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) ze stada, w którym w wyniku badania próbek pobranych z inicjatywy hodowcy uzyskano dodatni wynik w kierunku serotypu Salmonella objętego programem lub w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy wykryto efekt hamujący wzrost bakterii.

Środki, o których mowa w pkt. 2 są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie kur niosek zakażenia serotypami Salmonella objętymi programem.

3. Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza również pobieranie próbek w stadzie w przypadkach określonych w ust. 2.1 lit. c załącznika do rozporządzenia nr 517/2011.

4. W przypadku uzyskania, w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w ramach dochodzenia epizootycznego dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych, niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii, powiatowy lekarz weterynarii w drodze decyzji administracyjnej:

a) nakazuje:

- niezwłoczny ubój wszystkich sztuk drobiu lub

- zabicie wszystkich sztuk drobiu ze stada zakażonego,

- zabicie wszystkich sztuk drobiu wykazującego objawy kliniczne,

- unieszkodliwienie zwłok wszystkich sztuk drobiu padłego i zabitego, zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r.

określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002

(rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L z 14.11.2009, Nr 300, str. 1) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia;

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

- zniszczenie jaj zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia lub poddanie jaj obróbce cieplnej, gwarantującej zabicie wszystkich pałeczek Salmonella. Postępowanie z jajami odbywa się zgodnie z przepisami ust. 2 części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003,
  - zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie, przez zastosowanie środków kontroli gwarantujących pełną inaktywację pałeczek Salmonella, w przypadku gdy uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku obecności serotypów Salmonella objętych programem,
  - zniszczenie lub zagospodarowanie ściółki oraz odchodów, które mogły ulec skażeniu, w sposób, który wyklucza zanieczyszczenie pałeczkami Salmonella, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 ww. rozporządzenia,
  - zniszczenie lub poddanie odkażaniu innych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
  - oczyszczenie i odkażenie kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada zakażonego w odniesieniu do celu wspólnotowego, otoczenia kurników, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, po wykonaniu czynności, o których mowa w niniejszym punkcie,
  - podjęcie przez hodowcę działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, określonych w ust. 2.3.
- b) zakazuje wprowadzania drobiu do gospodarstwa oraz wyprowadzania z gospodarstwa, za wyjątkiem drobiu ze stada podejrzanego o zakażenie, który na wniosek hodowcy, może zostać przemieszczony do rzeźni.

W przypadku wyniku dodatniego w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii koszty:

- oczyszczenia i odkażenia kurników, w których był przetrzymywany drób ze stada zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
- podjęcia działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie są ponoszone przez hodowcę.

4.2a. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypu Salmonella objętego programem lub stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych w ramach rutynowego pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z pkt 2.1 lit. a załącznika do rozporządzenia nr 517/2011 w stadzie niosek gatunku kura (*Gallus gallus*), powiatowy lekarz weterynarii:

- a) podejmuje działania opisane w ust. 4.1a, pkt 2 lit. a, b i c programu
- b) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej podjęcie działań określonych w ust. 4.1a pkt 4 programu, lub
- c) w oparciu o analizę ryzyka, może odstąpić od stosowania ww. środków, w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii próbek kurzu w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych, niż szczepy szczepionkowe) oraz ujemnego wyniku badań laboratoryjnych pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii próbek kału lub próbek okładzin na obuwiu. W takim przypadku powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

dodatkowe pobranie próbek w sposób określony w lit. b ust. 4 części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003. Do czasu uzyskania wyniku badań, stosuje się środki określone w ust. 4.1a pkt. 2 lit. d oraz e programu. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z lit. b ust. 4 rozdziału D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003, stosuje się środki określone w ust. 4.1a pkt 4.

4.3a. W przypadku, stwierdzenia przez powiatowego lekarza weterynarii, że stado kur niosek nie jest badane przez hodowcę zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu 517/2011 oraz w niniejszym programie, uznaje on stado za stado o nieznanym statusie pod względem Salmonella oraz wydaje decyzję administracyjną, w oparciu o przepis art. 54 rozporządzenia (WE) nr 882/2004, zakazującą wprowadzenia na rynek jaj konsumpcyjnych pochodzących ze stada o nieznanym statusie pod względem Salmonella, z wyjątkiem kierowania takich jaj do zakładu przetwórstwa, w którym zostaną poddane obróbce cieplnej gwarantującej zniszczenie pałeczek Salmonella. Sposób postępowania z jajami pochodzącymi ze stad o nieznanym statusie zdrowotnym został określony w ust. 2 rozdziału D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

Stado kur niosek o nieznanym statusie może zostać uznane za niezakażone serotypami Salmonella objętymi programem w przypadku uzyskania ujemnego wyniku badania próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii zgodnie z procedurą określoną w lit. b ust. 4 rozdziału D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003. Próbkę do badań pobierane są przez powiatowego lekarza weterynarii na wniosek hodowcy. Koszty pobrania próbek, dojazdu do gospodarstwa oraz transportu próbek do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez hodowcę.

4.4a. Przy przemieszczaniu zakażonego drobiu do rzeźni, w świadectwie zdrowia należy zaznaczyć fakt pochodzenia drobiu ze stada, w którym wykryto serotyp Salmonella objęty programem.

Wzór świadectwa zdrowia jest określony w załączniku nr I, sekcji IV, rozdziale X, części A rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75, z późn. zm.).

Przy przemieszczaniu zakażonych kur niosek do rzeźni, w świadectwie zdrowia należy umieszczać następujące zapisy:

- 1) w stadzie nie wykryto serotypów Salmonella objętych programem lub
- 2) w stadzie wykryto serotyp Salmonella objęty programem (podać nazwę serotypu).

W związku z faktem, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje pałeczki Salmonella spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, hodowca jest obowiązany do wpisywania w łańcuchu żywnościowym dla kur niosek, wyników dodatnich wszystkich stwierdzonych serotypów Salmonella, w tym nieobjętych programem.

Przy przemieszczaniu kur niosek do rzeźni, które nie były badane zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu 517/2011 oraz w niniejszym programie, w świadectwie zdrowia należy zaznaczyć fakt pochodzenia niosek ze stada o nieznanym statusie pod względem Salmonella.

Badanie przedubojowe jest przeprowadzane zgodnie z, sekcją I rozdziałem II częścią B oraz sekcją IV,

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

rozdziałem V, częścią A załącznika I do ww. rozporządzenia. Postępowanie w trakcie uboju określa załącznik I, sekcja II, rozdział III pkt 7 ww. rozporządzenia. Ocena mięsa oraz sposób postępowania z mięsem pozyskanym z niosek gatunku kura (*Gallus gallus*), u których w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii stwierdzono serotyp *Salmonella* objęty programem zostały określone w sekcji II, rozdziale V załącznika I do ww. rozporządzenia oraz w pkt 1 i pkt 3 część E, załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność.

4.5a. Przed ponownym umieszczeniem drobiu powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania. Próbki do badań laboratoryjnych stanowią:

- 1) 4 wymazy powierzchniowe z podłoża, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy powierzchniowe z kątów narożnych badanego pomieszczenia pobrane od poziomu podłogi do wysokości 1 m – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 3) 3 wymazy powierzchniowe z urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z 5 metrów taśmy lub rynienki paszowej lub 6 wybranych losowo karmideł w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 4) 2 wymazy powierzchniowe z systemu wentylacyjnego (każdy wymaz może być pobrany z 3 wlotów lub wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 5) 2 wymazy powierzchniowe z magazynu jaj (z powierzchni sortownic, stołów) lub z końcowych 5 metrów systemu przeznaczonego do zbierania zniesionych jaj (taśmy) – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą.

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego pobranych próbek, koszty pobrania kolejnych próbek do badania skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania, dojazdu do gospodarstwa oraz transportu próbek do laboratorium, jak również badania próbek w laboratorium są ponoszone przez hodowcę.

Ponowne umieszczenie drobiu w kurniku może odbyć się tylko po uzyskaniu ujemnych wyników badań próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii.

4.6a. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku gospodarstw, w których znajdują się dwa lub większa liczba stad drobiu, może zastosować środki, o których mowa w ust. 4.1a, pkt 4, również w stosunku do tych stad drobiu w gospodarstwie, które nie są utrzymywane w kurnikach:

- 1) gwarantujących całkowite odizolowanie od pomieszczeń, w których znajduje się drób zakażony;
- 2) w których czynności związane z utrzymywaniem drobiu, w tym karmienie drobiu, odbywają się w sposób uniemożliwiający szerzenie się pałeczek *Salmonella*.

4.7a. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia niezwłocznie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie kur niosek gatunku kura (*Gallus gallus*), w kierunku serotypu *Salmonella* objętego programem, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.8a. Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów na rzecz zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje odnosi się do serotypów Salmonella objętych niniejszym programem, z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 2 ust. 2 ww. rozporządzenia.

4.9a. Wymagania, o których mowa w ust. 4.1a - 4.8a, są stosowane bez naruszenia wymogów określonych w części D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

4.1 Summary of measures under the programme

Period of implementation of the programme : 2014 - 2016

Measures

- Control
- Testing
- Slaughter of animals tested positive
- Killing of animals tested positive
- Vaccination
- Treatment of animal products
- Disposal of products
- Monitoring or surveillance

Other, please specify

4.2 Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu jest wykonywany przez wojewódzkiego lekarza weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

4.3 Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

(max. 32000 chars) :

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Podział administracyjny przedstawia rys. 4 (a_1367238573378).

4.4 Measures implemented under the programme

Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

4.4.1 Measures and applicable legislation as regards the registration of holdings

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

4.4.2 Measures and applicable legislation as regards the identification of animals

Not applicable for poultry

(max. 32000 chars) :

Nie dotyczy drobiu.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the notification of the disease

(max. 32000 chars) :

Środki stosowane w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 1-9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Zgodnie z przepisem art. 51 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych i przekazywania danych o chorobach zakaźnych zwierząt, w tym o chorobach objętych programem zwalczania. Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu Salmonella objętego programem zwalczania, po powzięciu podejrzenia lub stwierdzeniu jego wystąpienia w stadzie niosek gatunku kura (*Gallus gallus*). Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje informację, o której mowa powyżej Głównemu Lekarzowi Weterynarii. Ponadto powiatowy lekarz weterynarii powiadamia państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego dla miejsca prowadzenia działalności o wystąpieniu serotypu Salmonella objętego programem zwalczania w stadzie niosek gatunku kura (*Gallus gallus*).

4.4.4 Measures and applicable legislation as regards the measures in case of a positive result

A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter

(max. 32000 chars) :

Zostały szczegółowo opisane w części B ust. 4.

4.4.5 Measures and applicable legislation as regards the different qualifications of animals and herds

(max. 32000 chars) :

Nie dotyczy drobiu.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.4.6 Control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas concerned

A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided

(max. 32000 chars) :

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy, w zakresie wykrycia serotypu Salmonella objętego programem w stadzie niosek gatunku kura (*Gallus gallus*), stosuje się przepisy art. 42 ust. 1-5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 44 ust. 1 ww. ustawy podejmuje czynności w celu wykrycia lub wykluczenia choroby, w tym wydaje decyzję administracyjną, w której nakazuje m.in. odosobnienie drobiu znajdującego się w gospodarstwie w poszczególnych kurnikach lub w innych obiektach oraz zakazuje przemieszczania drobiu z gospodarstwa i do gospodarstwa, chyba, że drób, na wniosek hodowcy, zostanie przemieszczony do rzeźni oraz zakazuje wywożenia jaj konsumpcyjnych z gospodarstwa z wyjątkiem sytuacji opisanych w ust. 4.1a, pkt. 4, lit. b.

4.4.7 Measures and applicable legislation as regards the control (testing, vaccination, ...) of the disease

National legislation relevant to the implementation of the programmes, including any national provisions concerning the activities set out in the programme.

(max. 32000 chars) :

Art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.8 Measures and applicable legislation as regards the compensation for owners of slaughtered and killed animals

Any financial assistance provided to food and feed businesses in the context of the programme.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

Odszkodowanie i zwrot faktycznie poniesionych wydatków związanych z wykonywaniem nakazów zawartych w decyzji powiatowego lekarza weterynarii w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt przyznawane jest zgodnie z art. 49 i 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.
Zgodnie z art. 49 ust. 5 ww. ustawy odszkodowanie nie przysługuje za jaja poddane obróbce cieplnej.

4.4.9 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the flocks/holdings involved

(max. 32000 chars) :

1. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. Nr 168, poz. 1643).
2. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej.
Ponadto, zaleca się stosowanie w gospodarstwie środków bioasekuracji. Są one określone w zasadach dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i dobrej praktyki higienicznej (GHP).
Dodatkowe informacje w zakresie bezpieczeństwa biologicznego są udostępnione na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii w zakładce „Zdrowie i ochrona zwierząt”.

5. General description of the costs and benefits of the programme

A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general

(max. 32000 chars) :

Główną korzyścią z realizacji programu dla właścicieli stad niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz podmiotów zajmujących się obrotem drobiu oraz jajami konsumpcyjnymi będzie możliwość prowadzenia swobodnego handlu oraz wywozu drobiu i jaj konsumpcyjnych do państw trzecich. Zgodnie z częścią D załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003, jaja nie mogą być przeznaczone do konsumpcji, jeśli nie pochodzą ze stada niosek gatunku kura (*Gallus gallus*) objętego programem lub stado objęto ograniczeniami urzędowymi nałożonymi między innymi w związku z realizacją programu. Zgodnie z rozporządzeniem Komisji nr 1237/2007 z dnia 23 października 2007 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz decyzję 2006/696/WE w odniesieniu do wprowadzania na rynek jaj pochodzących ze stad kur niosek zakażonych salmonellą (Dz. Urz. UE L 280 z 24.10.2007, str. 5) restrykcje w stosunku do stad nieobjętych programem lub zakażonych zaczęły obowiązywać od początku 2009 r. Osiągnięcie celu, czyli ograniczenie liczby zakażonych stad,

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

zwiększy konkurencyjność polskich jaj konsumpcyjnych na rynku Unii Europejskiej, jak również na rynkach państw trzecich.

Ponadto należy podkreślić, że salmonelloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą (w Rzeczypospolitej Polskiej w 2011 r. zanotowano 8 652 przypadków tej choroby u ludzi), a jaja konsumpcyjne są głównym źródłem zachorowań u ludzi. Realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń u ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia tej choroby.

Szacowane koszty realizacji programu w roku 2014 wyniosą 13 319 011,56 zł. W związku z powyższym strona polska będzie występowała do Komisji Europejskiej z wnioskiem o współfinansowanie tego programu w wysokości 3 262 255,50 euro.

Szacowane koszty realizacji programu w roku 2015 wyniosą 12 182 254,56 zł. W związku z powyższym strona polska będzie występowała do Komisji Europejskiej z wnioskiem o współfinansowanie tego programu w wysokości 3 094 882,50 euro.

Szacowane koszty realizacji programu w roku 2016 wyniosą 11 592 442,02 zł. W związku z powyższym strona polska będzie występowała do Komisji Europejskiej z wnioskiem o współfinansowanie tego programu w wysokości 2 961 948,00 euro.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2014, 2015 oraz 2016 w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

Szacunkowe koszty realizacji programów w latach 2014-2016 wyrażone w złotych zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 12 września 2012 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

Data already submitted via the online system for the years 2008 - 2011 :

no

The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2012**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Laying flocks of C	3 301	74 831	2 967	73 909	2 931	salmonella enteritidis or	70	64	716 105	number	1 966 706	numbe	4 003 007	X
Total								70	64	716 105					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2011**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Laying flocks of C	2 830	61 467	2 663	61 396	2 615	S. Enteritidis, S. Typhimu	87	87	2 422 490	number	1 705 772	numbe	27 660 232	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Total								87	87	2 422 490									
ADD A NEW ROW																			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2010**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product		
Rzeczpospolita Polska	Laying flocks of C	2 802	65 286	2 690	65 233	44	2 661	S. Enteritidis, S. Typhimu	106	103	2 213 564	number	2 826 434	numbe	20 510 907	X
Total									106	103	2 213 564					
ADD A NEW ROW																

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : 2009

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Laying flocks of C	2 228	51 097	2 076	48 242	2 032	S. Enteritidis, S. Typhimu	82	76	1 129 652	number	11 978 558	numbe	4 893 521	X
Total								82	76	1 129 652					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : 2008

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Laying flocks of C	1 871	33 557	1 609	33 064	1 542	salmonella enteritidis or	140	139	2 388 159	number	1 871 693	numbe	18 656 427	X
Rzeczpospolita Polska	Laying flocks of C	0	0	0	0	0	salmonella enteritidis or	0	0	0	kg	850	kg	0	X
Total								140	139	2 388 159					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring
version : 2.3

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2012**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	174	70	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	1 688	70	X
Total			1 862	140	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2011**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	238	87	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	1 669	87	X
Total			1 907	174	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2010**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	308	106	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	1 852	106	X
Total			2 160	212	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2009**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	171	82	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	1 558	82	X
Total			1 729	164	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2008**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
--------	-----------	------------------	--------------------------	----------------------------	--

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	376	140	X
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	1 395	140	X
Total			1 771	280	
ADD A NEW ROW					

6.3 Data on infection for year : **2012**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	70	716 105	X
Total	70	716 105	
Add a new row			

6.3 Data on infection for year : **2011**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	87	2 422 490	X
Total	87	2 422 490	
Add a new row			

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.3 Data on infection for year: **2010**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	106	2 213 564	X
Total	106	2 213 564	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year: **2009**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	82	1 129 652	X
Total	82	1 129 652	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year: **2008**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	140	2 388 159	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Total	140	2 388 159	
		Add a new row	

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : **2012**

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska -nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : **2011**

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska -nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

					Add a new row	
--	--	--	--	--	---------------	--

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : **2010**

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska -nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
							Add a new row

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : **2009**

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska -nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

					Add a new row	
--	--	--	--	--	---------------	--

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : **2008**

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska -nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
							Add a new row

7. Targets

7.1 Targets related to testing

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests	
Rzeczpospolita Polska	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME	Laying flocks of Gallus gallus	kał / okładziny na obuwiu	wykrycie stada zakażonego	1 686	X
Rzeczpospolita Polska	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPL	Laying flocks of Gallus gallus	zolaty Salmonella z kału	określenie serotypu	166	X
Total					1 852	
Total AMR/BIH tests					0	
Total BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					1 686	
Total SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					166	
Add a new row						

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks/ herds under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	Quantity of eggs destroyed (number)	Quantity of eggs channelled to egg product (number)	
Rzeczpospolita Polska	Laying flocks of	3 305	75 000 000	3 000	74 000 000	3 000	salmonella enteritidis	69	69	786 600	2 159 700	4 384 260	X
Total		3 305	75 000 000	3 000	74 000 000	3 000		69	69	786 600	2 159 700	4384260	
										Add a new row			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.2 Targets on vaccination or treatment

7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

NUTS Region	Total number of herds in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Targets on vaccination or treatment programme				
			Number of herds or flocks in vaccination or treatment programme	Number of herds or flocks expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered	
Rzeczpospolita Polska- nie dotyczy	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

2014 - 2016

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.

If your cost estimations differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

1. Testing						
Cost related to	Specification	Number of tests	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of analysis	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME C	1 686	7	11802	yes	X
Cost of analysis	Test for verification of the efficiency of disinfection	345	5	1725	yes	X
Cost of analysis	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLI	166	15	2490	yes	X
				Add a new row		
2. Vaccination (if you ask cofinancing for purchase of vaccins, you should also fill in 6.4 and 7.2)						
Cost related to	Specification	Number of vaccine dosis	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Vaccination	Purchase of vaccine doses	0	0	0	no	X
				Add a new row		
3. Slaughter and destruction (without any salaries)						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Slaughter and destruction	Compensation of animals	786 600	3.85	3,028,410	yes	X
				Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.Cleaning and disinfection						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
				Add a new row		
5. Salaries (staff contracted for the programme only)						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Salaries	Salaries	276	8.02	2213.52	no	X
				Add a new row		
6. Consumables and specific equipment						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
				Add a new row		
7.Other costs						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Other costs	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek pr	1 686	2.01	3388.86	no	X
Other costs	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowa	345	2.75	948.75	no	X
Other costs	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich iz	166	22.72	3771.52	no	X
Other costs	Badania laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. b	207	6.59	1364.13	no	X
Other costs	Odszkodowanie za zniszczone jaja konsumpcyjne	2 159 700	0.1	215,970	yes	X
Other costs	Odszkodowanie za pasze (tony)	1	258.7	258.7	no	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Other costs	Odszkodowanie za sprzęt, który nie może zostać poddany	1 230	3.09	3800.7	no	X
Other costs	Koszt transportu (do rzeźni/zakładu przetwórczego ubocz	159 600	0.07	11172	no	X
Other costs	Koszt transportu (do rzeźni/zakładu przetwórczego ubocz	6 822	0.88	6003.36	no	X
Other costs	Zabicie drobiu (szt.)	159 600	0.6	95760	no	X
Other costs	Unieszkodliwienie drobiu (kg)	319 200	0.15	47880	no	X
Other costs	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	4 973	0.71	3530.83	no	X
				Add a new row		
8. Cost of official sampling						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of official sampling	Cost of official sampling	3 717	0.5	1858.5	yes	X
				Add a new row		
Total		3 606 320	/	3,442,347.87		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : [jpg](#), [jpeg](#), [tiff](#), [tif](#), [xls](#), [doc](#), [bmp](#), [pna](#), [pdf](#).
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

PROGRAMME for ERADICATION : **ANNEX II - PART A + B**

Member States seeking a financial contribution from the Community for national programmes for the control and monitoring of salmonellosis (zoonotic salmonella), shall submit applications containing at least the information set out in this form.

The central data base keeps all submissions. However only the information in the last submission is shown when viewing and used when processing the data.

If encountering difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu

Instructions to complete the form:

1) In order to fill in and submit this form you must have **at least** the ADOBE version

Acrobat Reader 8.1.3

(example : 8.1.3, 8.1.4, 8.1.7, 9.1, 9.2,...), otherwise you will not be able to use the form.

Your version of Acrobat Reader is: **10.104**

2) Please provide as much information as possible. If you have no data for some fields then put the text "NA" (Not applicable) in this field or 0 if it is a numeric field. If you need clarifications on some of the information requested, then please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

3) To verify your data entry while filling your form, you can use the "verify form" button at the top of each page. If the form is not properly and completely filled in, an alert box will appear indicating the number of incorrect fields. Please use the "verify form" button until all fields are correctly filled in. **It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.** If you still have any difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

4) When you have finished filling the form, verify that your internet connection is active and then click on the "submit notification" button below. If the form is properly filled in, the notification will be submitted to the server and a submission number + submission date will appear in the corresponding field.

5) **IMPORTANT: Regularly save the pdf when you fill it out. After you have received the Submission number, DO NOT FORGET TO SAVE THE PDF ON YOUR COMPUTER FOR YOUR RECORDS!**

Tuesday, April 30, 2013 10:59:34

1367312389449-2312

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART A

General requirements for the national salmonella control programmes

Member state : POLSKA

(a) State the aim of the programme

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, państwa członkowskie Unii Europejskiej ustanawiają krajowe programy zwalczania w odniesieniu do każdej choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia. Celem programu jest osiągnięcie celu unijnego, który w odniesieniu do stad indyków hodowlanych został określony w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1190/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium w stadach indyków zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 340 z 13.12.2012, str. 29), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1190/2012” i dotyczy następujących serotypów Salmonella:

1. Salmonella Enteritidis;

2. Salmonella Typhimurium, w tym jednofazowej S. Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-. - zwanych dalej „serotypami Salmonella objętymi programem”.

Cel unijny zostanie osiągnięty w odniesieniu do stad indyków hodowlanych w przypadku ograniczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej maksymalnej wartości procentowej dorosłych stad, w których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w odniesieniu do Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium do 1 % lub poniżej tej wartości. W przypadku Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie liczba dorosłych stad indyków hodowlanych wynosi poniżej 100, cel unijny wynosi nie więcej niż jedno dorosłe stado indyków hodowlanych zakażone w odniesieniu do celu unijnego.

W celu uzyskania współfinansowania unijnego przedmiotowy program został opracowany zgodnie z wymaganiami określonymi w decyzji Rady nr 2009/470 z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 30).

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(b) Animal population and phases of production which sampling must cover

Demonstrate the evidence that it complies with the minimum sampling requirements laid down in part B of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003 of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 1. indicating the relevant animal population and phases of production which sampling must cover

It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.

Animal population Turkeys

- Turkeys**
- Birds leaving for slaughter
- Birds for breeding

(c) Specific requirements

Demonstrate the evidence that it complies with the specific requirements laid down in Parts C, D and E of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003

(max. 32000 chars) :

W przypadku programu zastosowanie mają wymagania określone w rozporządzeniu nr 2160/2003 w załączniku nr II w części C i E.

Zgodnie z ust. 1 części C załącznika nr II do rozporządzenia nr 2160/2003, środki ustanowione w ust. 3 - 5 części C załącznika nr II do rozporządzenia nr 2160/2003 będą stosowane w przypadku wykrycia w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, w odniesieniu do serotypów Salmonella objętych programem.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d) Specification of the following points :

(d)1. General

(d)1.1 A short summary referring to the occurrence of Salmonellosis (Zoonotic Salmonella)

A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis [zoonotic salmonella] in the Member State with specific reference to the results obtained in the framework of monitoring in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 31., particularly highlighting the prevalence values of the salmonella serovars targeted in the salmonella control programmes.

(max. 32000 chars) :

W latach 2006-2007 przeprowadzono badania podstawowe nad występowaniem pałeczek Salmonella w stadach indyków hodowlanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją Komisji 2006/662/WE z dnia 29 września 2006 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii salmonelli u indyków prowadzonego w państwach członkowskich (Dz. Urz. UE L 272 z 03.10.2006, str. 22). Odsetek stad zakażonych indyków rzeźnych wyniósł 24 %, natomiast w stadach indyków hodowlanych pałeczek Salmonella nie wykryto. Od 2010 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych”. Wyniki realizacji programu przedstawiono w tab. 1 zawartej w załączniku do niniejszego programu (a_1367219799265).

(d)1.2 The structure and organization of the relevant competent authorities.

Please refer to the information flow between bodies involved in the implementation of the programme.

(max. 32000 chars) :

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej, tj. Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzki lekarz weterynarii, powiatowy lekarz weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii, 305 powiatowych inspektoratów weterynarii. Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744 oraz z 2011 r. Nr 54, poz. 278). W ramach programu badania laboratoryjne będą wykonywane przez laboratoria, o których mowa w art. 25 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej. Krajowe Laboratorium Referencyjne w zakresie badań określonych programem określa rozporządzenie

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 480).

Nadzór nad działalnością Inspekcji Weterynaryjnej oraz krajowych laboratoriów referencyjnych sprawuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który jest naczelnym organem administracji rządowej, właściwym w dziedzinie weterynarii.

(d)1.3 Approved laboratories where samples collected within the programme are analysed.

(max. 32000 chars) :

Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii mogą być przesłane do laboratorium wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, znajdującego się w innym województwie. W takim przypadku, powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek.

Próbki pobrane z inicjatywy hodowcy mogą również być badane w laboratoriach innych niż wyżej wymienione, które zostały zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii w trybie art. 25 a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej w kierunku metody badawczej opisanej w zmianie do Polskiej Normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii.

Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych, jest Laboratorium Zakładu Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, zwane dalej „KLR-Salmonella”.

Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych dołącza się pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 17, poz. 107).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego hodowca jest obowiązany umieścić informacje dotyczące:

- 1) danych oraz adresu posiadacza indyków;
- 2) numeru lub oznaczenia stada oraz weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego gospodarstwa;
- 3) liczby próbek oraz rodzaju pobranego materiału;

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

- 4) daty i godziny pobrania próbek oraz wysłania do laboratorium;
- 5) rodzaju zastosowanej szczepionki w stadzie indyków hodowlanych oraz terminu jej podania;
- 6) stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych;
- 7) danych osoby pobierającej próbki.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu, oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu pałeczek Salmonella innego niż objęty programem określa się ten serotyp i podaje jego nazwę.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie z badań.

W sprawozdaniu należy umieścić informacje o stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z poniższych zapisów:

- 1) w próbce nr... nie wykryto pałeczek z rodzaju Salmonella;
- 2) w próbce nr... wykryto 1 lub kilka z serotypów Salmonella objętych programem (podać nazwę serotypu);
- 3) w próbce nr... nie wykryto serotypu Salmonella objętego programem, natomiast stwierdzono obecność Salmonella.....(podać nazwę serotypu);
- 4) w próbce nr... wykryto efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku, jeśli:

- a) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawierało, co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem;
- b) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w załączniku do rozporządzenia Komisji nr 200/2010 z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do celu unijnego ograniczenia częstości występowania serotypów salmonelli w dorosłych stadach hodowlanych gatunku Gallus gallus (Dz. Urz. UE L 61 z 11.3.2010, str. 1) zwanego dalej „rozporządzeniem nr 200/2010”;
- c) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań ustanowionych w ust. 3.1.1 załącznika do rozporządzenia nr 200/2010;

laboratorium informuje o tym hodowcę przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego. W przypadku, jeśli hodowca zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami ust. 1.4 oraz 1.6 programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych”.

Laboratoria wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oraz hodowcy po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii, w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy, niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria, wyznaczone zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r.

o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce pobrania próbek.

Wszystkie sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy hodowcy, jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, przesyłane są do powiatowego lekarza weterynarii.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Laboratoria na koniec okresu sprawozdawczego, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, przygotowują sprawozdanie dotyczące badań przeprowadzonych w ramach programu. Laboratoria wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu przechowują wszystkie izolaty Salmonella wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat. Ponadto spośród przechowywanych izolatów laboratoria przesyłają do KLR-Salmonella jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp wraz z kartą informacyjną, a, w przypadku, gdy nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu – typ serologiczny, w celu wykonania badań potwierdzających.

(d)1.4 *Methods used in the examination of the samples in the framework of the programme.*

(max. 32000 chars) :

Metody stosowane do wykrywania serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych są określone w ust. 3.2-3.4 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012.

Do wykrywania serotypów Salmonella objętych programem jest stosowana metoda zalecana przez Wspólnotowe Laboratorium Referencyjne w Bilthoven w Holandii. Metoda ta została opisana w załączniku D do normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007 Mikrobiologia żywności i pasz - Horyzontalna metoda wykrywania Salmonella spp. (Załącznik D: Wykrywanie Salmonella w kale zwierząt i próbkach środowiskowych z etapu produkcji pierwotnej), w której do selektywnego namnażania stosuje się półpłynną pożywkę MSRV.

Serotypowaniu podlega przynajmniej jeden izolat z każdej dodatkowej próbki, zgodnie ze schematem Kaufmanna-White'a-Le Minora.

(d)1.5 *Official controls (including sampling schemes) at feed, flock and/or herd level.*

(max. 32000 chars) :

Pobieranie próbek w ramach programu odbywa się na poziomie gospodarstwa.

Pobieranie próbek w stadzie indyków hodowlanych z inicjatywy hodowcy, zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 przeprowadza się:

1) u piskląt jednodniowych, w trakcie rozładunku ze środka transportu przed umieszczeniem piskląt w budynku inwentarskim, w którym będą utrzymywane, zgodnie z następującymi zasadami:

a) próbki wyściółki wraz z mekonium z 10 pojemników transportowych z każdej dostawy (po 25 g z pojemnika) lub

b) wymazy powierzchniowe z dna 10 pojemników (pulowane w laboratorium w 1 próbce), w przypadku pojemników bez wyściółki lub

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

c) pisklęta padłe (w tym również w czasie transportu), nie więcej niż 20 sztuk – pulowane w laboratorium w 1 próbkę;

2) u indyków:

a) w czwartym tygodniu życia,

b) na 2 tygodnie przed rozpoczęciem składania jaj przez indyki lub przed ich przeniesieniem do jednostki produkcyjnej zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2.1. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010,

c) w okresie nieśności co trzy tygodnie w stadzie, zgodnie z wymaganiami określonymi w ust. 2.2.2. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Ostatnie pobranie próbek w stadach indyków hodowlanych odbywa się w okresie 3 tygodni przed przemieszczeniem indyków do rzeźni. Zgodnie z rozdziałem B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 wyniki badań bakteriologicznych prób muszą być znane przed przemieszczeniem indyków do rzeźni. W tym przypadku wyniki badania laboratoryjnego zachowują ważność przez 6 tygodni od dnia pobrania próbek.

Koszt pobrania, transportu oraz badania laboratoryjnego ww. próbek w laboratorium ponosi hodowca.

Hodowca jest obowiązany, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 z późn. zm.), do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w szczególności o wstawieniu nowego stada indyków hodowlanych. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Jednocześnie, hodowca przedkłada właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii harmonogram pobierania próbek w stadzie w celu zatwierdzenia.

Hodowca jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

1) stada (ilości sztuk indyków, ich wieku),

2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek,

3) danych osoby pobierającej próbki,

4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium,

5) nazwy i adresu laboratorium,

6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy hodowcy oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez hodowcę. Nadzór ten obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu oraz sposobu pobierania próbek. Kontrola sposobu pobierania próbek jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii. Nadzór może odbywać się w trakcie urzędowych kontroli gospodarstw oraz w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

W przypadku stwierdzenia w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy obecności serotypów Salmonella objętych programem lub efektu hamującego wzrost bakterii powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza potwierdzające pobranie próbek w gospodarstwie.

Częstotliwość rutynowego pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii określa ust. 2.1

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

lit. b (i) oraz (iii) załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012.

Procedura pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii została określona w ust. 2.2.2.1. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010.

Zgodnie z ust. 2.1 lit. b (iv) załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii może zastąpić jedno pobranie próbek przeprowadzone z inicjatywy hodowcy.

W przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek ponosi hodowca. Opłata zawiera:

- 1) koszt badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 2, poz. 15);
- 2) koszt dojazdu związanego z pobraniem próbek i koszty dowozu próbek do laboratorium, wg stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;
- 3) koszt użytych wyrobów stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla stad indyków hodowlanych w zakresie wykrywania serotypów Salmonella objętych programem, zostały przewidziane w Krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i wdrożonym zgodnie z postanowieniami art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.) oraz tytułem V rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 200).

(d)2. Food and business covered by the programme

(d)2.1 The structure of the production of the given species and products thereof.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

Według danych Inspekcji Weterynaryjnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
- w 2010 r. łączna liczba stad wyniosła 120, a łączna liczba indyków hodowlanych 426 302;
- w 2011 r. łączna liczba stad wyniosła 117 stad, a łączna liczba indyków hodowlanych 444 845;
- w 2012 r. łączna liczba stad wyniosła 153 stad, a łączna liczba indyków hodowlanych 520 294
co zostało przedstawione w tab. 2 zawartej w załączniku do niniejszego programu (a_1367219815109).

Zgodnie ze sprawozdaniem z urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa, drobiu, dziczyzny, królików i zwierząt akwakultury za 2011 r. (RRW-6), urzędowemu badaniu poubojowemu poddanych zostało 25 670 577 indyków.

(d)2.2 Structure of the production of feed

(max. 32000 chars) :

Strukturę produkcji pasz w Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiają tab. 3-4 zawarte w załączniku do niniejszego programu (a_1367219820171).

(d)2.3 Relevant guidelines for good animal husbandry practices or other guidelines (mandatory or voluntary) on biosecurity measures defining at least

(d)2.3.1 Hygiene management at farms

(max. 32000 chars) :

W odniesieniu do stad indyków hodowlanych, wymagania weterynaryjne zostały zawarte w rozdziale 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych (Dz. U. Nr 219, poz. 2225, z późn. zm.).

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

W gospodarstwie utrzymującym indyki powinny znajdować się co najmniej:

- 1) wydzielone miejsca do składowania:
  - a) środków dezynfekcyjnych, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych;
  - b) obornika;
- 2) miejsce zapewniające właściwe warunki do przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych;
- 3) odzież i obuwie przeznaczone tylko do obowiązkowego użycia w gospodarstwie;
- 4) maty dezynfekcyjne nasączone środkiem odkażającym, przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz przed wejściami do poszczególnych budynków;
- 5) środki dezynfekcyjne w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnego odkażania.

W odniesieniu do warunków utrzymania indyków oraz zasad zarządzania gospodarstwem powinny zostać spełnione następujące środki bioasekuracji, polegające na:

- 1) stosowaniu zasady "cały kurnik pełen/cały kurnik pusty";
- 2) zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- 3) stosowaniu prawidłowej obsady budynku;
- 4) utrzymywaniu w jednym budynku, w obrębie jednego stada, indyków w jednakowym wieku;
- 5) izolacji poszczególnych budynków przez osobną obsługę, żywienie, narzędzia;
- 6) stosowaniu pasz kruszonych w żywieniu indyków;
- 7) zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;
- 8) rejestrowaniu wejść osób postronnych na teren gospodarstwa;
- 9) odkażaniu kół pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa;
- 10) regularnym aktualizowaniu planu zabezpieczenia gospodarstwa przed gryzoniami
- 11) rejestrowaniu prowadzonych regularnie czynności odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się indyki, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia indyków oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

(d)2.3.2 Measures to prevent incoming infections carried by animals, feed, drinking water, people working at farms

(max. 32000 chars) :

Budynki, w których utrzymywane są indyki, powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;
- 2) utrzymywane w czystości;
- 3) oznakowane tablicą z napisem "Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony".

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny zostać usuwane z pomieszczeń, tak często, aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem indyków powinny:

- 1) stosować odzież ochroną, oddzielną dla pracy przy każdym stadzie w budynku;
- 2) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella;
- 3) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży, sprzętu.

(d)2.3.3 Hygiene in transporting animals to and from farms

(max. 32000 chars) :

Zalecenia dotyczące transportu indyków:

- 1) indyki powinny być przewożone przez przewoźników posiadających odpowiednie zezwolenie,
- 2) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem indyków przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella;
- 3) bezpośrednio po rozładunku indyków w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

(d)2.4 Routine veterinary supervision of farms

(max. 32000 chars) :

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów administracji publicznej nad prowadzeniem działalności związanej z drobiem, określeniu warunków zapewniających odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia takiej działalności oraz określeniu katalogu środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje organów administracji weterynaryjnej do wydawania aktów administracyjnych (decyzji administracyjnych) oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt do kompetencji organów Inspekcji Weterynaryjnej przekazany został nadzór nad działalnością prowadzoną w zakresie:

- 1) utrzymywania drobiu, w celu umieszczenia go na rynku;
- 2) zarobkowego przewozu drobiu lub przewozu wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej;

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

- 3) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów drobiu;
- 4) skupu drobiu i obrotu drobiem lub pośrednictwa w tym obrocie;
- 5) odchowu drobiu hodowlanego do fazy osiągnięcia dojrzałości płciowej lub rozpoczęcia nieśności w ramach zakładu odchowu drobiu;
- 6) prowadzenia zakładu drobiu;
- 7) zbierania, transportowania, przechowywania, operowania, przetwarzania oraz wykorzystywania lub usuwania produktów ubocznych pochodzących od drobiu.

Rozpoczęcie działalności nadzorowanej w zakresie przewozu drobiu i obrotu nim, prowadzenia stacji kwarantanny albo zakładu drobiu objęte jest obowiązkiem rejestracji u powiatowego lekarza weterynarii. Dodatkowo podmiot podejmujący wyżej wymienioną działalność obowiązany jest uzyskać decyzję powiatowego lekarza weterynarii w sprawie stwierdzenia spełnienia wymagań weterynaryjnych. Powiatowy lekarz weterynarii, po otrzymaniu wniosku zainteresowanego podmiotu, wszczyna w tym względzie postępowanie administracyjne.

Powiatowy lekarz weterynarii wydając decyzję o spełnieniu wymagań weterynaryjnych, nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny, bądź na całość prowadzonej działalności, bądź poszczególnym obiektom budowlanym lub miejscu, w których ta działalność ma być prowadzona albo też osobom wykonującym określone czynności.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną obowiązane są, zgodnie z art. 7 ustawy z 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać przekazana, w formie pisemnej, w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia zdarzenia. Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie wymagań weterynaryjnych obowiązane są zapewnić wymagania lokalizacyjne zdrowotne, higieniczne, sanitarne, organizacyjne, techniczne lub technologiczne zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością związaną z utrzymywaniem drobiu, pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania określonych zadań w imieniu Inspekcji, przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Prerogatywy kontrolne, oprócz prawa wstępu na teren podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, obejmują, stosownie do art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, uprawnienia nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym żądania okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych.

Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty nadzorowane, organom Inspekcji Weterynaryjnej przysługują kompetencje dające możliwość doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu nakazanego w przepisach prawa weterynaryjnego. Inspekcja Weterynaryjna działa w tym zakresie łącząc realizację funkcji kontrolnych z zadaniami i kompetencjami właściwymi dla innych organów administracji publicznej, a w szczególności z uprawnieniami władczymi dającymi możliwość wydawania decyzji administracyjnych, w tym różnego rodzaju nakazów i zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej naruszone są wymagania weterynaryjne, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, może wydać jedną z

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującej usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującej wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującej umieszczania na rynku zwierząt lub handlu zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującej produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami, wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

Wybór nakazu lub zakazu określonego w decyzji pozostawiono uznaniu powiatowego lekarza weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji musi mieć na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt.

W przypadku nie zastosowania się przez podmiot do nakazów lub zakazów wynikających z decyzji wydanej na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii ma obowiązek wydania kolejnej decyzji, w której rozstrzyga o zakazie prowadzenia dalszej działalności przez podmiot i skreśla go z rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, z tym zastrzeżeniem, że decyzja ta nie może z mocy prawa zapaść w stosunku do gospodarstw utrzymujących drób, z wyjątkiem zakładów drobiu (art. 9 ust. 3 ustawy). Oznacza to, że brak dobrowolnego zastosowania się przez podmiot do pierwszego rozstrzygnięcia powiatowego lekarza weterynarii musi skutkować wydaniem w sprawie kolejnej, bardziej restrykcyjnej decyzji administracyjnej.

(d)2.5 Registration of farms

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w ust. 2.4. programu.

Wzór rejestru został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2012 r. w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną (Dz. U. z 2012 r., poz. 128).

Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje, za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.

(d)2.6 Record keeping at farm

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z rozdziałem 1 część I lit. B ust. 7 i 8 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych w zakładzie hodowli zarodowej, zakładzie reprodukcyjnym oraz zakładzie odchowu drobiu prowadzi się dokumentację dla każdego stada. Powyższą dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Zgodnie z art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008, Nr 45, poz. 271, z późn. zm.), jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to właściciele tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej z wykonywanych zabiegów leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii leczących zwierzęta został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji (Dz. U. Nr 224, poz. 1347)

Wspomniane dokumenty lekarzy weterynarii oraz posiadacz zwierzęcia przechowują przez okres 5 lat od daty dokonania w nich ostatniego wpisu, zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne.

Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji (Dz. U. Nr 200, poz. 1236).

(d)2.7 Documents to accompany animals when dispatched

(max. 32000 chars) :

W handlu, jak również przy przywozie z państw trzecich, dokumenty są wystawiane zgodnie z:

- 1) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.);
- 2) ustawą z dnia 10 grudnia 2003 r. o kontroli weterynaryjnej w handlu (Dz. U. z 2004 r. Nr 16, poz. 145, z późn. zm.);
- 3) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 4) rozporządzeniem Komisji (WE) 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

z wewnątrzspółnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. WE L 94, z 31.03.2004, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wyd. specj., rozdz. 3, t. 43, str. 354);

5) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. WE L 226 z 23.08.2008, str. 1).

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1, z późn. zm.;

Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 6, str. 463), podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego, przesyłki produktów pochodzenia zwierzęcego zaopatruje się w świadectwa zdrowia lub inne dokumenty określone w przepisach prawa unijnego.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego do państwa trzeciego odbywa się zgodnie z wymaganiami uzgodnionymi z władzami danego państwa.

Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi do państwa trzeciego, wystawia się w systemie TRACES Świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

(d)2.8 Other relevant measures to ensure the traceability of animals

(max. 32000 chars) :

W celu zapewnienia identyfikacji indyków w trakcie transportu dla każdej przesyłki przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES Świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia, oraz poświadczenie zdrowia zwierząt.

W przypadku przesyłek przeznaczonych do państw trzecich dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES. W systemie odnotowywana jest również kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie z państw trzecich dla każdej przesyłki wystawiany jest dokument CVED zgodny z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 282/2004 z dnia 18 lutego 2004 r. wprowadzającym dokument zgłoszenia i kontroli weterynaryjnych dotyczących zwierząt wwożonych do Unii pochodzących z państw trzecich (Dz. Urz. WE L 49 z 19.02.2004, str. 11 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t. 42, str 462)), którego oryginał towarzyszy przesyłce do miejsca przeznaczenia. Dodatkowo wersja elektroniczna dokumentu CVED jest wprowadzana do systemu TRACES.

**Standard requirement for the submission of programme
for eradication, control and monitoring**

version : 2.3

--

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART B

1. Identification of the programme

Disease Zoonotic Salmonella

Animal population : Turkeys

Request of Union co-financing for the period :

From

2014

To

2014

1.1 Contact

Name : Główny Inspektorat Weterynarii

Phone : +48 22 623 20 89

Fax. : +48 22 623 14 08

Email : wetgiw@wetgiw.gov.pl

2. Historical data on the epidemiological evolution of the disease

A concise description is given with data on the target population (species, number of herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

(max. 32000 chars) :

W Rzeczypospolitej Polskiej stada indyków hodowlanych monitorowano w kierunku zakażeń pałeczkami Salmonella od lipca 1999 r., na podstawie instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii nr 1/99 zwalczanie salmoneloz w stadach reprodukcyjnych drobiu, opracowanej na podstawie dyrektywy Rady 92/117/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. dotyczącej środków ochrony przed określonymi chorobami odzwierzęcymi i odzwierzęcymi czynnikami chorobotwórczymi u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego, w celu zapobiegania zakażeniom i zatruciom przenoszonym przez żywność (Dz. Urz. WE L 62 z 15.03.1993, str. 38, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 14, str. 40, z późn. zm.). W latach 2006-2007 przeprowadzono badania podstawowe nad występowaniem pałeczek Salmonella w stadach indyków hodowlanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją Komisji 2006/662/WE z dnia 29 września 2006 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii salmonelli

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

u indyków prowadzonego w państwach członkowskich. Pałeczek Salmonella w stadach indyków hodowlanych nie wykryto.

Od 2010 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych”.

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek Salmonella w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi, zgodnie z danymi z raportu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności na temat tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk przenoszonych przez żywność z 2011 r. dochodzi najczęściej poprzez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, tj. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, głównie drobiowych.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny, a następnie na ich stronie internetowej publikowane w postaci co dwutygodniowych meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach.

Dane dotyczące liczby zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella w latach 2005-2012 zostały przedstawione w tab. 5 zawartej w załączniku do niniejszego programu (a_1367235453839).

3. Description of the submitted programme

A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z założeniami art. 4 ust. 5 rozporządzenia nr 2160/2003, cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu nr 584/2008 został ustanowiony na okres przejściowy obejmujący trzy lata do końca 2012 roku. Począwszy od 2013 r. program będzie kontynuowany w państwach członkowskich dla osiągnięcia celu unijnego, który w odniesieniu do stad indyków hodowlanych został określony w rozporządzeniu nr 1190/2012.

Celem programu w 2014 roku będzie ograniczenie występowania w dorosłych stadach indyków hodowlanych liczących przynajmniej 250 sztuk drobiu serotypów Salmonella mających największe znaczenie dla zdrowia publicznego do poziomu wskazanego w ww. przepisach unijnych. Zgodnie z założeniami programu, w trakcie jego realizacji w 2014 r. przewiduje się nie więcej niż 1 stado indyków hodowlanych zakażonych serotypem Salmonella objętym programem.

Zgodnie z ust. 4.1. załącznika do rozporządzenia 1190/2012, na potrzeby sprawozdawczości mającej na celu weryfikację celu unijnego przyjmuje się następującą definicję stada zakażonego – jest to dorosłe stado indyków hodowlanych, w którym w wyniku pobrania próbek w ramach programu wykryto w jednej lub więcej próbek Salmonella Enteritidis lub Salmonella Typhimurium (inne, niż szczepy szczepionkowe, ale z uwzględnieniem jednofazowych szczepów o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-), albo został wykryty efekt hamujący wzrost bakterii.

Cel określony w rozporządzeniu nr 1190/2012 będzie realizowany poprzez obowiązkowe badania wszystkich stad indyków hodowlanych objętych zakresem rozporządzenia nr 2160/2003. W przypadku wykrycia w próbkach pobranych urzędowo serotypu Salmonella objętego programem, program przewiduje: likwidację zakażonego stada, unieszkodliwienie zwłok indyków padłych lub zabitych, zniszczenie jaj wylęgowych i piskląt z nich wylężnionych, zniszczenie lub zagospodarowanie pasz, ściółki,

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

odchodów i innych przedmiotów oraz przeprowadzenie oczyszczania i odkażania, co zostało szczegółowo opisane w części B, ust. 4 programu. Istotnym środkiem dla osiągnięcia celu jest stosowanie przez hodowców zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej w stadach indyków hodowlanych.

4. Measures of the submitted programme

Measures taken by the competent authorities with regard to animals or products in which the presence of Salmonella spp. have been detected, in particular to protect public health, and any preventive measures taken, such as vaccination.

(max. 32000 chars) :

4.1a. Postępowanie hodowcy i powiatowego lekarza weterynarii w przypadku wykrycia serotypu Salmonella objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy hodowcy w stadzie indyków hodowlanych

1. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii, hodowca:

- a) zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii;
- b) pozostawia indyki w miejscu ich stałego przebywania i nie wprowadza tam innego drobiu;
- c) uniemożliwia osobom postronnym dostęp do budynków inwentarskich lub miejsc, w których znajdują się indyki podejrzane o zakażenie pałeczkami Salmonella objętymi programem lub zwłoki tych indyków;
- d) wstrzymuje się od wywożenia, wynoszenia i zbywania mięsa, jaj wylęgowych, zwłok indyków, paszy, odchodów i ściółki pochodzących od tych indyków oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania indyków;
- e) udostępnia organom Inspekcji Weterynaryjnej indyki do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udziela pomocy w wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- f) udziela powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia Salmonella lub zakażenia pałeczkami Salmonella lub źródeł Salmonella lub źródeł zakażenia pałeczkami Salmonella objętych programem lub dla zapobiegania szerzeniu się tej choroby lub zakażenia;
- g) udostępnia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentację dotyczącą stada indyków hodowlanych, w szczególności dokumentację potwierdzającą zakup piskląt, materiałów ściółkowych i paszy, potwierdzającą sprzedaż indyków i jaj oraz dokumentację związaną z ewidencją leczenia;
- h) zwiększa standardy zoohigieniczne.

2. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań, o których mowa w pkt.1., powiatowy lekarz weterynarii, stosownie do art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

- a) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

b) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich stadach, bez względu na wiek utrzymywanych indyków, w gospodarstwie w sposób określony w pkt 2.2.2. załącznika do rozporządzenia nr 200/2010;

c) w celu ustalenia źródła zakażenia stada pałeczkami Salmonella, przeprowadza badania:

- paszy,

- wody z ujęć własnych gospodarstwa;

d) nakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- odosobnienie indyków znajdujących się w gospodarstwie w poszczególnych budynkach inwentarskich lub w innych miejscach, w których są one utrzymywane,

- zastosowanie produktów biobójczych w celu odkażania jaj wylęgowych bezpośrednio po zbiorze,

- zastosowanie produktów biobójczych przed wejściami do budynków inwentarskich

i wyjściami z tych budynków, jak również wjazdami na teren i wyjazdami z terenu gospodarstwa,

- aby wylęganie jaj już inkubowanych w zakładzie wylęgowym odbywało się w oddzielnych aparatach lęgowych, w oparach formaliny lub innego środka odkażającego aktywnego w stosunku do pałeczek Salmonella, dopuszczonego do bieżącego odkażania w czasie lęgu;

e) zakazuje, w drodze decyzji administracyjnej:

- wywożenia jaj wylęgowych do czasu otrzymania wyników badań laboratoryjnych ze wszystkich stad w gospodarstwie,

- stosowania produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i środków utrudniających izolację pałeczek Salmonella w stadzie przed pobraniem próbek urzędowych,

- przemieszczania indyków z gospodarstwa i do gospodarstwa, oraz ze stada i do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że indyki, na wniosek hodowcy, zostaną przemieszczone do rzeźni; w przypadku przemieszczania indyków w celu poddania ubojowi w rzeźni, w świadectwie zdrowia umieszcza się informacje o pochodzeniu ze stada, w którym uzyskano wynik dodatni badania laboratoryjnego w kierunku serotypów Salmonella objętych programem próbek pobranych z inicjatywy hodowcy lub w próbkach tych wykryto efekt hamujący wzrost bakterii,

- wywożenia z gospodarstwa, bez jego zgody, mięsa, zwłok indyków, paszy, odchodów i materiałów ściółkowych pochodzących od indyków oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania indyków.

Środki, o których mowa w pkt. 2 są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie indyków hodowlanych zakażenia pałeczkami Salmonella objętymi programem.

3. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie indyków hodowlanych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych, niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia w urzędowo pobranych próbkach efektu hamującego wzrost bakterii, powiatowy lekarz weterynarii, w drodze decyzji administracyjnej:

a) nakazuje

- niezwłoczny ubój wszystkich sztuk drobiu lub

- niezwłoczne zabicie wszystkich sztuk drobiu ze stada zakażonego i unieszkodliwienie zwłok wszystkich padłych i zabitych indyków, zgodnie z przepisami rozporządzenia (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L z

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

14.11.2009, Nr 300, str. 1) oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 ww. rozporządzenia;

- zniszczenie jaj wylęgowych i piskląt z nich wylężonych;
- zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie, przy zastosowaniu środków kontroli gwarantujących pełną inaktywację pałeczek Salmonella, w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku obecności pałeczek Salmonella;
- zniszczenie lub zagospodarowanie materiałów ściółowych, odchodów i innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania indyków, które mogły ulec skażeniu, w sposób, który wyklucza zanieczyszczenie pałeczkami Salmonella zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1069/2009;
- dokładne oczyszczenie i odkażenie, pod nadzorem powiatowego lekarza weterynarii, budynków, w których były przetrzymywane indyki ze stada zakażonego, otoczenia budynków, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, po wykonaniu czynności, o których mowa powyżej,
- podjęcie przez hodowcę działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, określonych w ust. 2.3.

b) zakazuje przemieszczania indyków ze stada zakażonego z gospodarstwa i do stada zakażonego w gospodarstwie oraz ze stada do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że indyki przed zakończeniem tuczu, na wniosek hodowcy, zostaną przemieszczone bezpośrednio do rzeźni w celu poddania ubojowi.

4.2a. W przypadku wykrycia serotypu Salmonella objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, koszty:

- 1) oczyszczenia i odkażenia budynków, w których był przetrzymywany drób ze stada indyków hodowlanych zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu;
- 2) podjęcia działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie są ponoszone przez hodowcę.

4.3a. W przypadku wykrycia serotypu Salmonella objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych w ramach rutynowego pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii, zgodnie z pkt 2.1.2.2. załącznika do rozporządzenia (WE) nr 200/2010 w stadzie indyków hodowlanych, powiatowy lekarz weterynarii:

- a) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej podjęcie działań określonych w ust. 4.1a pkt 3 programu,
- b) podejmuje działania opisane w ust. 4.1a pkt 2 lit. a, b i c programu.

4.4a. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla gospodarstwa, w którym stwierdzono serotyp Salmonella objęty programem, powiadamia powiatowego lekarza weterynarii właściwego dla zakładów wylęgu drobiu, do których przemieszczono jaja wylęgowe ze stada indyków hodowlanych zakażonych serotypem Salmonella objętym programem. Powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla zakładu wylęgu drobiu, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje zniszczenie wszystkich jaj wylęgowych oraz piskląt z nich wylężonych, znajdujących się w tym zakładzie wylęgu drobiu i pochodzących ze stada indyków hodowlanego zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, Zniszczenie powinno być przeprowadzone zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającym przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) oraz ze środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.5a. Przesyłki indyków przemieszczane do rzeźni muszą być zaopatrzone w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku nr I sekcja IV rozdz. X część A rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75, z późn. zm.).

Przy przemieszczaniu zakażonych indyków hodowlanych do rzeźni, w świadectwie zdrowia należy umieszczać następujące zapisy:

- 1) w stadzie nie wykryto serotypów Salmonella objętych programem lub
- 2) w stadzie wykryto serotyp Salmonella objęty programem (podać nazwę serotypu).

W związku z faktem, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje pałeczki Salmonella spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, hodowca jest obowiązany do wpisywania w łańcucha żywnościowym dla indyków, wyników dodatnich wszystkich stwierdzonych serotypów Salmonella, w tym nieobjętych programem.

Przy przemieszczaniu indyków do rzeźni, które nie były badane zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu nr 1190/2012 oraz w niniejszym programie, w świadectwie zdrowia należy zaznaczyć fakt pochodzenia indyków ze stada o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem występowania zakażenia pałeczkami Salmonella.

Badanie przedubojowe przeprowadzane jest zgodnie z załącznikiem I sekcja I rozdział II część B oraz załącznikiem I sekcja IV rozdział V część A ww. rozporządzenia. Postępowanie w trakcie uboju określa załącznik I, sekcja II, rozdział III pkt 7 ww. rozporządzenia. Ocena mięsa oraz sposób postępowania z mięsem pozyskanym z indyków hodowlanych, u którego w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii stwierdzono pałeczki Salmonella zostały określone w załączniku I sekcja II rozdział V ww. rozporządzenia. Natomiast, szczególne wymogi dotyczące takiego mięsa świeżego określono w pkt 1 i pkt 3 część E, załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność.

4.6a. Przed ponownym wstawieniem indyków do budynków inwentarskich, powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażania. Probki te stanowią:

- 1) 4 wymazy powierzchniowe pobrane z podłóża, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy powierzchniowe pobrane z naroży badanego pomieszczenia na wysokości 1 m od poziomu podłogi – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 3) 3 wymazy powierzchniowe z urządzenia służącego do karmienia przy czym każdy wymaz pobiera się z 5 metrów taśmy lub rynienki paszowej lub 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą oraz
- 4) 2 wymazy powierzchniowe pobrane z systemu wentylacyjnego, przy czym każdy wymaz może być użyty do 3 wlotów lub wylotów tego systemu – w laboratorium łączone w 1 próbkę zbiorczą.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku, koszty pobrania kolejnych próbek na badanie skuteczności wykonanego oczyszczania i odkażania, dojazdu do gospodarstwa oraz do laboratorium, jak również badań laboratoryjnych próbek w laboratorium są ponoszone przez hodowcę. Ponowne wstawienie indyków może odbyć się tylko po uzyskaniu ujemnych wyników próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii.

4.7a. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku gospodarstw, w których znajdują się dwa lub większa liczba stad indyków hodowlanych, może zastosować środki, o których mowa w ust. 4.1a pkt 3. programu, również w odniesieniu do tych stad indyków hodowlanych w gospodarstwie, które nie są utrzymywane w budynkach inwentarskich:

- 1) zapewniających całkowite odizolowanie od pomieszczeń, w których znajdują się indyki zakażone pałeczkami Salmonella objętymi programem;
- 2) w których czynności związane z utrzymywaniem indyków, w tym karmienie, odbywają się w sposób uniemożliwiający szerzenie się pałeczek Salmonella.

4.8a. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia niezwłocznie właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie indyków hodowlanych, w kierunku serotypu pałeczek Salmonella objętego niniejszym programem, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. W odniesieniu do osób pracujących w gospodarstwie, zaleca się przeprowadzenie badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella.

4.9a. Środki, o których mowa w pkt 4.1a - 4.8a programu, są stosowane bez naruszenia środków wskazanych w części C załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003.

4.10a. Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów na rzecz zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje odnosi się do serotypów Salmonella objętych niniejszym programem, z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia.

4.1 Summary of measures under the programme

Period of implementation of the programme : 2014

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Measures

- Control
- Testing
- Slaughter of animals tested positive
- Killing of animals tested positive
- Vaccination
- Treatment of animal products
- Disposal of products
- Monitoring or surveillance

Other, please specify

4.2 Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w realizacji programu. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu spoczywa na wojewódzkim lekarzu weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonywanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu

4.3 Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

(max. 32000 chars) :

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Zgodnie z podziałem administracyjnym Polski wchodzi 16 województw, 379 powiatów oraz 2479 gmin. Podział administracyjny Polski na województwa został przedstawiony na rys. 1 zawartym w załączniku do niniejszego programu (a_1367219829499).

4.4 Measures implemented under the programme

Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

4.4.1 Measures and applicable legislation as regards the registration of holdings

(max. 32000 chars):

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Wzór rejestru jest w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.2 Measures and applicable legislation as regards the identification of animals

Not applicable for poultry

(max. 32000 chars):

Nie dotyczy

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the notification of the disease

(max. 32000 chars):

Środki stosowane w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 1-9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Zgodnie z przepisem art. 51 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych i przekazywania danych o chorobach zakaźnych zwierząt, w tym o chorobach objętych programem zwalczania. Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

wystąpienia serotypu Salmonella objętego programem zwalczania, po powzięciu podejrzenia lub stwierdzeniu jego wystąpienia w stadzie indyków hodowlanych. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje informację, o której mowa powyżej Głównemu Lekarzowi Weterynarii. Dodatkowo powiatowy lekarz weterynarii właściwy dla miejsca prowadzenia działalności powiadamia państwowego powiatowego inspektora sanitarnego właściwego dla miejsca prowadzenia działalności o wystąpieniu serotypu Salmonella objętego programem zwalczania w stadzie indyków hodowlanych.

4.4.4 Measures and applicable legislation as regards the measures in case of a positive result

A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter

(max. 32000 chars) :

Zostały szczegółowo określone w ust. 4 części B programu.

4.4.5 Measures and applicable legislation as regards the different qualifications of animals and herds

(max. 32000 chars) :

Nie dotyczy

4.4.6 Control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas concerned

A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided

(max. 32000 chars) :

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy, w zakresie wykrycia serotypu Salmonella objętego programem w stadzie indyków hodowlanych, stosuje się przepisy art. 42 ust. 1-5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Powiatowy lekarz weterynarii,

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

stosownie do art. 44 ust. 1 w/w ustawy podejmuje czynności weterynaryjne w celu wykrycia lub wykluczenia choroby, w tym wydaje decyzję administracyjną, w której nakazuje m.in. odosobnienie indyków znajdujących się w gospodarstwie w poszczególnych budynkach inwentarskich lub w innych obiektach oraz zakazuje przemieszczania indyków z gospodarstwa i do gospodarstwa, chyba, że indyki, na wniosek hodowcy, zostaną przemieszczone do rzeźni.

4.4.7 Measures and applicable legislation as regards the control (testing, vaccination, ...) of the disease

National legislation relevant to the implementation of the programmes, including any national provisions concerning the activities set out in the programme.

(max. 32000 chars) :

Art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.8 Measures and applicable legislation as regards the compensation for owners of slaughtered and killed animals

Any financial assistance provided to food and feed businesses in the context of the programme.

(max. 32000 chars) :

Odszkodowanie i zwrot faktycznie poniesionych wydatków związanych z wykonywaniem nakazów zawartych w decyzji powiatowego lekarza weterynarii w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt przyznawane jest zgodnie z art. 49 i 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.9 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the flocks/holdings involved

(max. 32000 chars) :

1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych;
2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 116, poz. 778);

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

3) dodatkowe informacje, dotyczące kwestii bezpieczeństwa biologicznego są umieszczane na stronie Głównego Inspektoratu Weterynarii w zakładce „Zdrowie i ochrona zwierząt”.

5. General description of the costs and benefits of the programme

A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general

(max. 32000 chars) :

Główną korzyścią z realizacji programu dla właścicieli stad indyków hodowlanych oraz podmiotów zajmujących się obrotem nimi będzie możliwość prowadzenia swobodnego handlu oraz wywozu indyków hodowlanych, jaj wylęgowych oraz piskląt do państw trzecich. Osiągnięcie celu unijnego, czyli zmniejszenie liczby zakażonych stad indyków hodowlanych, ograniczy rozprzestrzenianie się pałeczek Salmonella wśród drobiu tego gatunku.

Osiągnięcie celu, czyli ograniczenie liczby zakażonych stad indyków hodowlanych, doprowadzi do przerwania drogi pionowej przenoszenia zakażenia pałeczkami Salmonella.

Ponadto należy podkreślić, że salmoneloza jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą. Stąd też realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń u ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia tych chorób.

Szacowane koszty realizacji programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków hodowlanych w 2014 r. wyniosą 272 156,66 zł. Z ogólnej sumy szacowanych kosztów programu, Polska będzie występowała z wnioskiem o współfinansowanie programu w odniesieniu do kosztów w wysokości 64 013,09 EUR.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2014 w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

Data already submitted via the online system for the years 2008 - 2011 :

no

The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2012**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Turkeys	153	520 294	153	520 294	153	S. Enteritidis, S. Typhimu	6	1	1 830	number	27 079	numbe	0	X
Total								6	1	1 830					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2011**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Turkeys	117	444 845	117	444 845	116	S. Enteritidis, S. Typhimu	0	0	0	number	0	numbe	0	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Total								0	0	0									
																	ADD A NEW ROW		

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2010**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product			
Rzeczpospolita Polska	Turkeys	120	426 304	104	344 666	104	S. Enteritidis, S. Typhimu	0	0	0	number	0	numbe	0	x		
Total								0	0	0							
																	ADD A NEW ROW

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : 2009

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska- brak +	Turkeys	0	0	0	0	0	not applicable	0	0	0	number	0	numbe	0	X
Total								0	0	0					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2008**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/ number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska - bral	Turkeys	0	0	0	0	0	not applicable	0	0	0	number	0	numbe	0	X
Total								0	0	0					
ADD A NEW ROW															

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2012**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	114	1	X
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	2	1	X
Total			116	2	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2011**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	46	0	X
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	2	0	X
Total			48	0	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2010**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
--------	-----------	------------------	--------------------------	----------------------------	--

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	34	0	X
Polska	serological test	określenie serotypu	4	0	X
Total			38	0	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2009**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska- brak pr	microbiological test	not applicable	0	0	X
Total			0	0	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2008**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska- brak pr	microbiological test	not applicable	0	0	X
Total			0	0	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

			ADD A NEW ROW	
--	--	--	---------------	--

6.3 Data on infection for year : **2012**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	6	9 544	X
Total	6	9 544	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2011**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	0	0	X
Total	0	0	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2010**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	0	0	X
Total	0	0	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2009**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska - brak programu	0	0	X
Total	0	0	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2008**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska - brak programu	0	0	X
Total	0	0	
		Add a new row	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2012

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2011

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2010

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2009

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : **2008**

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

7. Targets

7.1 Targets related to testing

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year :

2014

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests	
Rzeczpospolita Polska	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME	Turkeys	kał /okładziny na buty/ ku	wykrycie stada zakażonego	114	X
Rzeczpospolita Polska	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPL	Turkeys	izolaty Salmonella z kału	określenie serotypu	2	X
Total					116	
Total AMR/BIH tests					0	
Total BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					114	
Total SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					2	
Add a new row						

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

2014

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks/ herds under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	Quantity of eggs destroyed (number)	Quantity of eggs channelled to egg product (number)	
Rzeczpospolita Polska	Turkeys	155	527 000	155	527 000	155	S. Enteritidis, S. Typh	1	1	1 830	27 079	0	X
Total		155	527 000	155	527 000	155		1	1	1 830	27 079	0	
										Add a new row			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.2 Targets on vaccination or treatment

7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :

2014

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

NUTS Region	Total number of herds in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Targets on vaccination or treatment programme				
			Number of herds or flocks in vaccination or treatment programme	Number of herds or flocks expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

2014

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.

If your cost estimations differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

1. Testing						
Cost related to	Specification	Number of tests	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of analysis	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME C	114	7	798	yes	X
Cost of analysis	Test for verification of the efficiency of disinfection	4	5	20	yes	X
Cost of analysis	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLI	2	15	30	yes	X
				Add a new row		
2. Vaccination (if you ask cofinancing for purchase of vaccins, you should also fill in 6.4 and 7.2)						
Cost related to	Specification	Number of vaccine dosis	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Vaccination	Purchase of vaccine doses	0	0	0	no	X
				Add a new row		
3. Slaughter and destruction (without any salaries)						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Slaughter and destruction	Compensation of animals	1 830	18.03	32994.9	yes	X
				Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.Cleaning and disinfection						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
				Add a new row		
5. Salaries (staff contracted for the programme only)						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Salaries	Salaries	4	8.02	32.08	no	X
				Add a new row		
6. Consumables and specific equipment						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
				Add a new row		
7.Other costs						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Other costs	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek pr	114	2.01	229.14	no	X
Other costs	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowa	4	2.75	11	no	X
Other costs	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich iz	2	22.72	45.44	no	X
Other costs	Badania laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. b	3	6.59	19.77	no	X
Other costs	Odszkodowanie za zniszczone jaja wylęgowe	27 079	1.11	30057.69	yes	X
Other costs	Odszkodowanie za pasze (tony)	7	354.76	2483.32	no	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Other costs	Koszt transportu (do rzeźni/zakładu przetwórczego ubocz	1	160.78	160.78	no	X
Other costs	Koszt transportu (do rzeźni/zakładu przetwórczego ubocz	200	0.85	170	no	X
Other costs	Zabicie drobiu (szt.)	1 830	0.6	1098	no	X
Other costs	Unieszkodliwienie drobiu (kg)	21 960	0.09	1976.4	no	X
Other costs	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	64	0.71	45.44	no	X
				Add a new row		
8. Cost of official sampling						
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of official sampling	Cost of official sampling	225	0.5	112.5	yes	X
				Add a new row		
Total		53 443		70284.46		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : jpg, jpeg, tiff, tif, xls, doc, bmp, pna, pdf.
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

PROGRAMME for ERADICATION : **ANNEX II - PART A + B**

Member States seeking a financial contribution from the Community for national programmes for the control and monitoring of salmonellosis (zoonotic salmonella), shall submit applications containing at least the information set out in this form.

The central data base keeps all submissions. However only the information in the last submission is shown when viewing and used when processing the data.

If encountering difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu

Instructions to complete the form:

1) In order to fill in and submit this form you must have **at least** the ADOBE version

Acrobat Reader 8.1.3

(example : 8.1.3, 8.1.4, 8.1.7, 9.1, 9.2,...), otherwise you will not be able to use the form.

Your version of Acrobat Reader is: **10.104**

2) Please provide as much information as possible. If you have no data for some fields then put the text "NA" (Not applicable) in this field or 0 if it is a numeric field. If you need clarifications on some of the information requested, then please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

3) To verify your data entry while filling your form, you can use the "verify form" button at the top of each page. If the form is not properly and completely filled in, an alert box will appear indicating the number of incorrect fields. Please use the "verify form" button until all fields are correctly filled in. **It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.** If you still have any difficulties, please contact SANCO-BO@ec.europa.eu.

4) When you have finished filling the form, verify that your internet connection is active and then click on the "submit notification" button below. If the form is properly filled in, the notification will be submitted to the server and a submission number + submission date will appear in the corresponding field.

5) **IMPORTANT: Regularly save the pdf when you fill it out. After you have received the Submission number, DO NOT FORGET TO SAVE THE PDF ON YOUR COMPUTER FOR YOUR RECORDS!**

Tuesday, April 30, 2013 11:08:11

1367312890718-2318

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART A

General requirements for the national salmonella control programmes

Member state : POLSKA

(a) State the aim of the programme

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 5 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz. Urz. UE L 325 z 12.12.2003, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 41, str. 328, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2160/2003”, państwa członkowskie Unii Europejskiej ustanawiają krajowe programy zwalczania w odniesieniu do każdej choroby odzwierzęcej i odzwierzęcego czynnika chorobotwórczego wymienionych w załączniku I do tego rozporządzenia. Celem programu jest osiągnięcie celu unijnego, który w odniesieniu do stad indyków rzeźnych został określony w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1190/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie unijnego celu ograniczenia występowania Salmonella Enteritidis i Salmonella Typhimurium w stadach indyków zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz. Urz. UE L 340 z 13.12.2012, str. 29), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1190/2012” i dotyczy stad indyków rzeźnych z wynikiem dodatnim badań laboratoryjnych w odniesieniu do następujących serotypów Salmonella:

- 1) Salmonella Enteritidis;
- 2) Salmonella Typhimurium, w tym jednofazowej S. Typhimurium o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:- - zwanych dalej „serotypami Salmonella objętymi programem”.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 rozporządzenia nr 2160/2003, cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 584/2008 z dnia 20 czerwca 2008 r. wykonującym rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wspólnotowego celu ograniczenia częstości występowania Salmonelli enteritidis i Salmonelli typhimurium u indyków (Dz. Urz. UE L 162 z 21.06.2008, str. 3) został ustanowiony na okres trzech lat do końca 2012 r. Począwszy od 2013 r. program będzie kontynuowany w państwach członkowskich dla osiągnięcia celu unijnego.

W Rzeczypospolitej Polskiej, cel unijny zostanie osiągnięty w odniesieniu do stad indyków rzeźnych, gdy docelowo roczny odsetek stad z dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych w odniesieniu do serotypów Salmonella objętych programem zostanie zredukowany do 1 % lub poniżej tej wartości.

W celu uzyskania współfinansowania unijnego program został opracowany zgodnie z wymaganiami określonymi w decyzji Rady nr 2009/470/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 30).

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(b) Animal population and phases of production which sampling must cover

Demonstrate the evidence that it complies with the minimum sampling requirements laid down in part B of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003 of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 1. indicating the relevant animal population and phases of production which sampling must cover

It is mandatory to fill in the box about Animal populations to make the rest of the questions visible.

Animal population Turkeys

Turkeys Birds leaving for slaughter

Birds for breeding

(c) Specific requirements

Demonstrate the evidence that it complies with the specific requirements laid down in Parts C, D and E of Annex II to Regulation (EC) No 2160/2003

(max. 32000 chars) :

Część E obowiązuje zgodnie z datą wskazaną w rozporządzeniu nr 2160/2003 .

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d) Specification of the following points :

(d)1. General

(d)1.1 A short summary referring to the occurrence of Salmonellosis (Zoonotic Salmonella)

A short summary referring to the occurrence of the salmonellosis [zoonotic salmonella] in the Member State with specific reference to the results obtained in the framework of monitoring in accordance with Article 4 of Directive 2003/99/EC of the European Parliament and of the Council OJ L 325, 12.12.2003, p. 31., particularly highlighting the prevalence values of the salmonella serovars targeted in the salmonella control programmes.

(max. 32000 chars) :

W latach 2006-2007 przeprowadzono badania podstawowe nad występowaniem pałeczek Salmonella w stadach indyków rzeźnych i hodowlanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją Komisji 2006/662/WE z dnia 29 września 2006 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii salmonelli u indyków prowadzonego w państwach członkowskich (Dz. Urz. UE L 272 z 03.10.2006, str. 22). Odsetek stad zakażonych indyków rzeźnych wyniósł 24 %, natomiast w stadach indyków hodowlanych pałeczek Salmonella nie wykryto. Od 2010 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków rzeźnych”.

W 2010 r. serotypy Salmonella objęte programem stwierdzono w 24 stadach indyków rzeźnych spośród 3 434 zbadanych stad. Odsetek zakażeń w stadach indyków rzeźnych w 2010 r. wyniósł 0,7%. W drugim roku realizacji krajowego programu stwierdzono serotypy pałeczek Salmonella objętych tym programem w 21 stadach indyków rzeźnych z 4 648 stad zbadanych. Odsetek stad zakażonych w 2011 r. wyniósł 0,45%. W 2012 r. serotypy Salmonella objęte programem stwierdzono w 15 stadach indyków rzeźnych spośród 5 230 zbadanych stad. Odsetek zakażeń w stadach indyków rzeźnych w 2012 r. wyniósł 0,29%.

(d)1.2 The structure and organization of the relevant competent authorities.

Please refer to the information flow between bodies involved in the implementation of the programme.

(max. 32000 chars) :

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwą władzą wykonawczą w zakresie realizacji programów, o których mowa w art. 5 ust. 1 rozporządzenia nr 2160/2003, są organy Inspekcji Weterynaryjnej: Główny Lekarz Weterynarii, wojewódzcy lekarze weterynarii, powiatowi lekarze weterynarii. Obecnie funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii oraz 305 powiatowych inspektoratów

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

weterynarii.

Struktura oraz kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej zostały określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm).

W ramach programu badania laboratoryjne będą wykonywane przez laboratoria, o których mowa w art. 25 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Krajowe laboratorium referencyjne w zakresie badań laboratoryjnych przeprowadzanych w ramach programu określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych (Dz. U. poz. 480).

(d)1.3 Approved laboratories where samples collected within the programme are analysed.

(max. 32000 chars) :

Badania laboratoryjne próbek pobieranych w ramach programu przeprowadza się w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

W przypadkach uzasadnionych ekonomicznie lub organizacyjnie próbki pobrane w ramach programu przez powiatowego lekarza weterynarii mogą być przesłane do laboratorium wyznaczonego przez Głównego Lekarza Weterynarii znajdującego się w innym województwie. W takim przypadku, powiatowy lekarz weterynarii powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii o zamiarze przesłania tych próbek do innego województwa. Wojewódzki lekarz weterynarii, powiadamia wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na położenie laboratorium o zamiarze przesłania próbek. Próbki pobrane z inicjatywy producenta żywca indyjskiego tj. przez producenta żywca indyjskiego lub osobę przez niego wyznaczoną mogą również być badane w laboratoriach innych niż wyżej wymienione, które zostały zatwierdzone przez Głównego Lekarza Weterynarii w trybie art. 25a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej w kierunku metody badawczej opisanej w zmianie do Polskiej Normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007.

Wykaz laboratoriów zatwierdzonych przez Głównego Lekarza Weterynarii jest umieszczony na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Krajowym laboratorium referencyjnym właściwym dla badań prowadzonych w kierunku salmonellozy (w zakresie chorób odzwierzęcych), zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych laboratoriów referencyjnych, jest Laboratorium w Zakładzie Mikrobiologii Państwowego Instytutu Weterynaryjnego - Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, zwane dalej „KLR-Salmonella”.

Do próbek przesyłanych do badań laboratoryjnych, pobranych w ramach kontroli urzędowych dołącza się wypełnione pismo przewodnie, którego wzór jest określony w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 17, poz. 107).

W piśmie przewodnim dołączonym do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego producent

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

żywca indyczego jest obowiązany umieścić informacje dotyczące:

- 1) danych oraz adresu posiadacza indyków;
- 2) numeru lub oznaczenia stada oraz weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego gospodarstwa;
- 3) liczby próbek oraz rodzaju pobranego materiału;
- 4) daty i godziny pobrania próbek oraz wysłania do laboratorium;
- 5) rodzaju zastosowanej szczepionki w stadzie indyków rzeźnych oraz terminu jej podania;
- 6) stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych;
- 7) danych osoby pobierającej próbki.

Laboratoria urzędowe wykonujące badania laboratoryjne w ramach programu oceniają każdorazowo efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku wykrycia serotypu pałeczek Salmonella innego niż objęty programem określa się ten serotyp i podaje jego nazwę.

Z przeprowadzonych badań laboratoryjnych sporządza się sprawozdanie.

W sprawozdaniu należy umieścić informacje o stadzie (numer lub oznaczenie stada oraz weterynaryjny numer identyfikacyjny gospodarstwa), rodzaju badanego materiału oraz o wyniku badania laboratoryjnego każdej z badanych próbek, zgodnie z jednym z następujących wzorów:

- 1) w próbce nr... nie wykryto pałeczek z rodzaju Salmonella;
- 2) w próbce nr... wykryto jeden lub kilka z serotypów Salmonella objętych programem (podać nazwę serotypu);
- 3) w próbce nr... nie wykryto serotypu Salmonella objętego programem, natomiast stwierdzono obecność Salmonella.....(podać nazwę serotypu);
- 4) w próbce nr... wykryto efekt hamujący wzrost bakterii.

W przypadku, jeśli:

- 1) pismo przewodnie dołączone do próbek kierowanych do badania laboratoryjnego nie zawierało, co najmniej informacji wymaganych zgodnie z niniejszym ustępem;
- 2) ilość lub rodzaj materiału do badań nie spełnia wymogów ustanowionych w załączniku do rozporządzenia 1190/2012;
- 3) warunki transportu próbek do laboratorium nie spełniają wymagań ustanowionych w ust. 2.2.4 załącznika do rozporządzenia 1190/2012;

laboratorium informuje o tym producenta żywca indyczego przy przyjęciu próbek do badania laboratoryjnego. W przypadku, jeśli producent żywca indyczego zdecydował o przeprowadzeniu badania laboratoryjnego, w sprawozdaniu z przeprowadzonych badań laboratoryjnych umieszcza się informację: „Badanie laboratoryjne nie może być traktowane jako przeprowadzone zgodnie z wymaganiami programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków rzeźnych”.

Laboratoria przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu oraz producent żywca indyczego po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii, w próbkach pobranych z inicjatywy producenta żywca indyczego, niezwłocznie informują o tym powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria wyznaczone przez Głównego Lekarza Weterynarii zgodnie z art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, po uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych lub stwierdzeniu efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii informują o tym powiatowego lekarza weterynarii oraz wojewódzkiego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce pobrania próbek.

Wszystkie sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek pobranych zarówno z inicjatywy producenta

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

żywca indyczego, jak i pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, przesyłane są do powiatowego lekarza weterynarii.

Laboratoria przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu, na koniec okresu sprawozdawczego, na wniosek wojewódzkiego lekarza weterynarii, przygotowują sprawozdanie dotyczące badań przeprowadzonych w ramach programu.

Laboratoria przeprowadzające badania laboratoryjne w ramach programu przechowują wszystkie izolaty Salmonella wyizolowane w ramach programu przez okres co najmniej dwóch lat. Ponadto spośród przechowywanych izolatów laboratoria przesyłają do KLR-Salmonella jeden szczep reprezentujący każdy stwierdzony serotyp Salmonella wraz z kartą informacyjną, a, w przypadku, gdy nie została wykonana pełna identyfikacja serotypu Salmonella – typ serologiczny, w celu wykonania badań potwierdzających.

(d)1.4 Methods used in the examination of the samples in the framework of the programme.

(max. 32000 chars) :

Metody stosowane do wykrywania serotypów Salmonella w stadach indyków rzeźnych są określone w ust. 3.2-3.4 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012.

Do wykrywania serotypów objętych programem jest stosowana metoda zalecana przez Wspólnotowe Laboratorium Referencyjne w Bilthoven w Holandii. Metoda ta została opisana w załączniku D do normy PN-EN ISO 6579:2003/A1:2007 Mikrobiologia żywności i pasz - Horyzontalna metoda wykrywania Salmonella spp. (Załącznik D: Wykrywanie Salmonella w kale zwierząt i próbkach środowiskowych z etapu produkcji pierwotnej), w której do selektywnego namnażania stosuje się półpłynną pożywkę MSRV.

Serotypowaniu podlega przynajmniej jeden izolat z każdej dodatkowej próbki, zgodnie ze schematem Kaufmanna-White'a-Le Minora.

(d)1.5 Official controls (including sampling schemes) at feed, flock and/or herd level.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z ust. 2.1 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012 pobranie próbek powinno nastąpić z inicjatywy producenta żywca indyczego we wszystkich stadach indyków rzeźnych w ciągu 3 tygodni przed przemieszczeniem indyków do rzeźni. Zgodnie z częścią B załącznika II do rozporządzenia nr 2160/2003 wyniki badań laboratoryjnych próbek muszą być znane przed przemieszczeniem indyków do rzeźni. Wyniki badania zachowują ważność przez 6 tygodni od dnia pobrania próbek, stąd też może zaistnieć konieczność ponownego pobrania próbek z tego samego stada. Procedura pobierania i

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

przesyłania próbek została opisana w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012. Pobieranie próbek przed przemieszczeniem indyków do rzeźni następuje z inicjatywy producenta żywca indyczego, który ponosi koszty ich pobrania, transportu oraz badań laboratoryjnych w laboratorium.

Producent żywca indyczego, zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 z późn. zm.), jest obowiązany do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem działalności nadzorowanej, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w szczególności o wstawieniu nowego stada indyków rzeźnych. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia. Jednocześnie producent żywca indyczego przedkłada właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii harmonogram pobierania próbek w stadzie w celu zatwierdzenia.

Producent żywca indyczego jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji związanej z pobieraniem próbek, zawierającej co najmniej informacje dotyczące:

- 1) stada (ilości sztuk indyków, ich wieku);
- 2) rodzaju próbek, daty i godziny pobrania próbek;
- 3) danych osoby pobierającej próbki;
- 4) daty i godziny wysłania próbek do laboratorium;
- 5) nazwy i adresu laboratorium;
- 6) wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych w ramach programu.

Dokumentację przechowuje się co najmniej przez 2 lata od dnia zbycia stada.

Powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy producenta żywca indyczego oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez producenta żywca indyczego. Nadzór ten obejmuje kontrolę realizacji harmonogramu oraz sposobu pobierania próbek. Kontrola sposobu pobierania próbek jest prowadzona z częstotliwością zależną od analizy ryzyka dokonanej przez powiatowego lekarza weterynarii.

Nadzór ten może odbywać się w trakcie kontroli urzędowych gospodarstw oraz w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka konieczność.

W przypadku stwierdzenia w próbkach pobranych z inicjatywy producenta żywca indyczego obecności serotypów Salmonella objętych programem lub efektu hamującego wzrost bakterii powiatowy lekarz weterynarii pobiera ponownie próbki w gospodarstwie w celu potwierdzenia otrzymanego wyniku badań laboratoryjnych.

Częstotliwość pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii jest określona w ust. 2.1 lit. b (ii) oraz (iii) załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012.

Zgodnie z ust. 2.1 lit. b (iv) załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012, pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii może zastąpić jedno pobranie próbek przeprowadzone z inicjatywy producenta żywca indyczego.

W przypadku stwierdzenia efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii, opłaty związane z badaniem laboratoryjnym próbek ponosi producent żywca indyczego. Opłata zawiera koszt:

- 1) badania laboratoryjnego w wysokości określonej w poz. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie sposobu ustalania i wysokości opłat za czynności wykonywane przez Inspekcję Weterynaryjną, sposobu i miejsc pobierania tych opłat oraz sposobu przekazywania informacji w tym zakresie Komisji Europejskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 2, poz. 15, z późn. zm.);

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

2) dojazdu związanego z pobraniem próbek i transportu pobranych próbek do laboratorium, według stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu, ustalonych zgodnie z przepisami w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy;

3) użytych wyrobów stosowanych w medycynie weterynaryjnej.

Kontrole urzędowe pasz przeznaczonych dla stad indyków rzeźnych w zakresie wykrywania serotypów pałeczek Salmonella objętych programem przewidziane zostały w Krajowym planie kontroli urzędowej pasz, przygotowanym i wdrożonym zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045, z późn. zm.) oraz tytułem V rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.04.2004 r., str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t. 45, str. 200).

(d)2. Food and business covered by the programme

(d)2.1 The structure of the production of the given species and products thereof.

(max. 32000 chars) :

Według danych Inspekcji Weterynaryjnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- w 2010 r. łączna liczba stad indyków rzeźnych wyniosła 4 263, a łączna liczba indyków rzeźnych 29 509 716,
- w 2011 r. łączna liczba stad indyków rzeźnych wyniosła 5 272, a łączna liczba indyków rzeźnych 33 167 010,
- w 2012 r. łączna liczba stad indyków rzeźnych wyniosła 5 904, a łączna liczba indyków rzeźnych 34 938 327,

co zostało przedstawione w podziale na województwa w tab. 1, zawartej w załączniku do niniejszego programu (a_1367239988064).

Zgodnie ze sprawozdaniem z urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa, drobiu, dziczyzny, królików i zwierząt akwakultury za 2011 r. (RRW-6), urzędowemu badaniu poubojowemu poddanych zostało 25 670 577 indyków.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d)2.2 Structure of the production of feed

(max. 32000 chars) :

Strukturę produkcji pasz w Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiają tab. 2 - 3 zawarte w załączniku do niniejszego programu (a_1367240068477).

(d)2.3 Relevant guidelines for good animal husbandry practices or other guidelines (mandatory or voluntary) on biosecurity measures defining at least

(d)2.3.1 Hygiene management at farms

(max. 32000 chars) :

Producenci żywca indyckiego są obowiązani do stosowania przepisów:

1. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków weterynaryjnych, jakie muszą spełniać gospodarstwa w przypadku, gdy zwierzęta lub środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego pochodzące z tych gospodarstw są wprowadzane na rynek (Dz. U. Nr 168, poz. 1643) oraz
2. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej.

W gospodarstwie utrzymującym indyki rzeźne powinno znajdować się co najmniej:

- 1) wydzielone miejsce do składowania:
  - a) środków dezynfekcyjnych, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych;
  - b) obornika;
- 2) miejsce zapewniające właściwe warunki do przetrzymywania produktów leczniczych weterynaryjnych, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych;
- 3) środki dezynfekcyjne w ilości niezbędnej do przeprowadzenia doraźnego odkażania;
- 4) odzież i obuwie przeznaczone tylko do obowiązkowego użycia w gospodarstwie;
- 5) maty dezynfekcyjne nasączone środkiem odkażającym, przed wjazdem na teren gospodarstwa oraz

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

przed wejściami do poszczególnych kurników.

W odniesieniu do warunków utrzymania indyków rzeźnych oraz zasad zarządzania gospodarstwem powinny zostać spełnione następujące środki bioasekuracji, polegające na:

- 1) stosowaniu zasady stosowanie zasady "cały kurnik pełen/cały kurnik pusty";
- 2) zapewnieniu odpowiednich warunków utrzymania w zakresie temperatury, wilgotności, wymiany powietrza, dostępu światła;
- 3) stosowaniu prawidłowej obsady budynku inwentarskiego;
- 4) utrzymywaniu w jednym budynku inwentarskim, w obrębie jednego stada, indyków w jednakowym wieku;
- 5) izolacji poszczególnych budynków inwentarskich przez osobną obsługę, żywienie, narzędzia;
- 6) stosowaniu pasz kruszonych w żywieniu indyków;
- 7) zabezpieczeniu paszy przed dostępem gryzoni i dzikich ptaków;
- 8) rejestrowaniu wejść osób postronnych na teren gospodarstwa;
- 9) odkażaniu kół pojazdów wjeżdżających na teren gospodarstwa;
- 10) regularnym aktualizowaniu planu zabezpieczenia gospodarstwa przed gryzoniami;
- 11) rejestrowaniu prowadzonych regularnie czynności odkażania, dezynsekcji i deratyzacji.

Pomieszczenia, w których utrzymuje się indyki, ich wyposażenie oraz sprzęt powinny być wykonane z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia indyków oraz nadających się do oczyszczania i odkażania.

(d)2.3.2 Measures to prevent incoming infections carried by animals, feed, drinking water, people working at farms

(max. 32000 chars) :

Budynki, w których utrzymywane są indyki rzeźne, powinny być:

- 1) zabezpieczone przed dostępem zwierząt innych niż utrzymywane w gospodarstwie;
- 2) utrzymywane w czystości;
- 3) oznakowane tablicą z napisem "Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony".

Odchody oraz niezjedzone resztki paszy powinny zostać usuwane z pomieszczeń, tak często, aby uniknąć zanieczyszczenia paszy lub wody.

Osoby zatrudnione do wykonywania czynności związanych z utrzymywaniem indyków rzeźnych powinny:

- 1) stosować odzież ochroną, oddzielną dla pracy przy każdym stadzie w budynku inwentarskim;
- 2) posiadać aktualne badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella;
- 3) zostać przeszkolone w zakresie higieny osobistej oraz możliwych dróg przenoszenia zakażenia za pośrednictwem odzieży, sprzętu.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(d)2.3.3 Hygiene in transporting animals to and from farms

(max. 32000 chars) :

Zalecenia dotyczące transportu indyków rzeźnych:

- 1) indyki powinny być przewożone przez przewoźników posiadających odpowiednie zezwolenie wydane przez powiatowego lekarza weterynarii;
- 2) transport do gospodarstwa powinien odbywać się w pojazdach oraz w kontenerach lub pojemnikach transportowych, które zostały dokładnie oczyszczone i odkażone przed załadunkiem indyków przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella;
- 3) bezpośrednio po rozładunku indyków w gospodarstwie albo w rzeźni pojazdy oraz kontenery lub pojemniki transportowe powinny zostać oczyszczone i odkażone przy użyciu dopuszczonego do obrotu środka odkażającego w stężeniu umożliwiającym inaktywację pałeczek Salmonella.

(d)2.4 Routine veterinary supervision of farms

(max. 32000 chars) :

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ustanawia nadzór organów administracji publicznej nad prowadzeniem działalności związanej z drobiem, określa warunki zapewniające odpowiedni poziom bezpieczeństwa epizootycznego dla prowadzenia takiej działalności oraz określa katalog środków nadzoru. Katalog ten obejmuje kompetencje organów Inspekcji Weterynaryjnej do wydawania decyzji administracyjnych oraz prowadzenia działań faktycznych o charakterze materialno-technicznym.

Zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt do kompetencji organów Inspekcji Weterynaryjnej przekazany został nadzór nad działalnością prowadzoną m.in. w zakresie:

- 1) utrzymywania drobiu, w celu umieszczenia na rynku drobiu lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt;
- 2) zarobkowego transportu drobiu lub transportu wykonywanego w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej;
- 3) organizowania targów, wystaw, pokazów lub konkursów drobiu;
- 4) skupu drobiu i obrotu drobiem lub pośrednictwa w tym obrocie;

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

5) zbierania, transportowania, przechowywania, operowania, przetwarzania oraz wykorzystywania lub usuwania produktów ubocznych pochodzących od drobiu.

Podjęcie działalności nadzorowanej w zakresie zarobkowego transportu drobiu i skupu oraz obrotu nim lub prowadzenia stacji kwarantanny jest dozwolone po uzyskaniu decyzji powiatowego lekarza weterynarii stwierdzającej spełnianie wymagań weterynaryjnych. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu wniosku zainteresowanego podmiotu wszczyna w tym zakresie postępowanie administracyjne.

Powiatowy lekarz weterynarii, wydając decyzję stwierdzającą spełnianie wymagań weterynaryjnych, nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny podmiotowi prowadzącemu działalność nadzorowaną lub poszczególnym obiektom budowlanym lub miejscom, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, lub osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności.

Podmioty prowadzące działalność nadzorowaną są obowiązane także do poinformowania powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej oraz o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych. Informacja taka powinna zostać przekazana w formie pisemnej w terminie siedmiu dni od dnia zaistnienia zdarzenia.

Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie spełniania wymagań weterynaryjnych są obowiązane zapewnić wymagania lokalizacyjne, zdrowotne, higieniczne, sanitarne, organizacyjne, techniczne lub technologiczne zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W ramach nadzoru sprawowanego przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nad działalnością związaną z utrzymywaniem drobiu pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej, jak również osobom wyznaczonym do wykonywania określonych zadań w imieniu Inspekcji Weterynaryjnej, zgodnie z art. 19a i 19b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, przysługuje prawo przeprowadzenia w każdym czasie kontroli w zakresie spełnienia przez podmioty nadzorowane wymagań weterynaryjnych. Podmiot przeprowadzający kontrole, oprócz prawa wstępu na teren, na którym podmioty prowadzą działalność nadzorowaną, zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, ma prawo do nieodpłatnego pobierania próbek do badań oraz żądania pisemnych lub ustnych informacji w zakresie objętym przedmiotem kontroli, w tym żądania okazywania i udostępniania dokumentów lub danych informatycznych. Jeżeli w wyniku kontroli zostaną stwierdzone uchybienia w spełnieniu wymagań weterynaryjnych przez podmioty prowadzące działalność nadzorowaną, organom Inspekcji Weterynaryjnej przysługują kompetencje dające możliwość doprowadzenia wadliwego stanu faktycznego do stanu wymaganego przez przepisy prawa. Inspekcja Weterynaryjna łączy w tym zakresie realizację funkcji kontrolnych z zadaniami i kompetencjami właściwymi dla innych organów administracji publicznej, a w szczególności z uprawnieniami do wydawania decyzji administracyjnych, w tym nakazów oraz zakazów.

W przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej zostały naruszone wymagania weterynaryjne, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ma kompetencje do wydania jednej z następujących decyzji administracyjnych:

- 1) nakazującej usunięcie uchybień w określonym terminie;
- 2) nakazującej wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień;
- 3) zakazującej umieszczania na rynku zwierząt lub handlu zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującej produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami, wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

O zakresie przedmiotowym decyzji rozstrzyga powiatowy lekarz weterynarii. Nie jest to jednak uznanie swobodne. Dokonując bowiem rozstrzygnięcia, organ Inspekcji Weterynaryjnej ma na względzie wynikające z naruszenia prawa weterynaryjnego zagrożenie dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt.

(d)2.5 Registration of farms

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii:

- 1) prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność podlegającą nadzorowi, o której mowa w ust. 2.4;
- 2) przekazuje za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównemu Lekarzowi Weterynarii dane zawarte w rejestrze, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze.

Wzór rejestru został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2012 r. w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

(d)2.6 Record keeping at farm

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 69 ust 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne, jeżeli tkanki i produkty pochodzące od zwierząt są przeznaczone do spożycia przez ludzi, to posiadacze tych zwierząt lub osoby odpowiedzialne za te zwierzęta są obowiązani do posiadania dokumentacji w formie ewidencji nabycia, posiadania i stosowania produktów leczniczych weterynaryjnych oraz leczenia zwierząt prowadzonej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Szczegółowy zakres i sposób prowadzenia przez lekarzy weterynarii dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej z wykonywanych zabiegów leczniczych i profilaktycznych oraz stosowanych produktów leczniczych, jak również zakres i sposób prowadzenia ewidencji leczenia zwierząt przez posiadacza zwierząt gospodarskich, a także tryb dokonywania wpisów w tej ewidencji przez lekarzy weterynarii leczących zwierzęta został określony przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia dokumentacji lekarsko-weterynaryjnej i ewidencji leczenia zwierząt oraz wzorów tej dokumentacji i ewidencji.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Wspomnianą dokumentację lekarz weterynarii oraz posiadacz zwierzęcia przechowują przez okres 5 lat od daty dokonania w nich ostatniego wpisu, zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne.

Wzór dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi został określony w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 października 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji obrotu detalicznego produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wzoru tej dokumentacji.

(d)2.7 Documents to accompany animals when dispatched

(max. 32000 chars) :

W handlu, jak również przy przywozie z państw trzecich, dokumenty są wystawiane zgodnie z:

1) ustawą z dnia 27 sierpnia 2003 r. o weterynaryjnej kontroli granicznej (Dz. U. Nr 165, poz. 1590, z późn. zm.);

2) ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

3) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 599/2004 z dnia 30 marca 2004 r. dotyczącym przyjęcia zharmonizowanego wzoru świadectwa i sprawozdania z kontroli związanych z wewnątrzwspólnotowym handlem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 94 z 31.03.2004, str. 44; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 43, str. 354);

4) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 września 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych mających zastosowanie do drobiu i jaj wylęgowych;

5) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 798/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 r. ustanawiającym wykaz państw trzecich, terytoriów, stref lub grup, z których dopuszczalny jest przywóz do i tranzyt przez terytorium Wspólnoty drobiu i produktów drobiowych oraz wymogów dotyczących świadectw weterynaryjnych (Dz. Urz. UE L 226 z 23.08.2008, str. 1).

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L 31 z 01.02.2002, str. 1 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 6, str. 463), podmioty działające na rynku powinny zapewnić możliwość monitorowania żywności, pasz, zwierząt hodowlanych oraz wszelkich substancji przeznaczonych do dodania do żywności lub pasz. W tym celu podmioty te powinny utworzyć systemy i procedury umożliwiające przekazanie takich informacji na żądanie właściwych władz.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55; Dz. Urz. UE Polskie Wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14), przesyłkom produktów pochodzenia zwierzęcego towarzyszą świadectwa lub inne dokumenty określone w przepisach prawa unijnego.

Wywóz zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego do państwa trzeciego odbywa się zgodnie z

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

wymaganiami uzgodnionymi z władzami tego państwa.
Dodatkowo dla każdej przesyłki zwierząt przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej, w tym podlegającej wywozowi do państwa trzeciego, wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym.

(d)2.8 Other relevant measures to ensure the traceability of animals

(max. 32000 chars) :

W celu zapewnienia identyfikacji indyków w trakcie transportu dla każdej przesyłki przemieszczanej na terytorium Unii Europejskiej wystawia się w systemie TRACES świadectwo zdrowia dla zwierząt w handlu wewnątrzspółnotowym zawierające szczegółowe dane dotyczące przesyłki, w szczególności miejsce pochodzenia i przeznaczenia, oraz poświadczenie zdrowia zwierząt.

W przypadku przesyłek przeznaczonych do państw trzecich dane dotyczące przesyłki są również wprowadzane do systemu TRACES. W systemie jest odnotowywana również kontrola dobrostanu na granicy.

Przy przywozie z państw trzecich dla każdej przesyłki jest wystawiany dokument Wspólnotowe Świadectwo Weterynaryjne dla Wwozu i Przewozu (CVED) zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 282/2004 z dnia 18 lutego 2004 r. wprowadzającym dokument zgłoszenia i kontroli weterynaryjnych dotyczących zwierząt wwożonych do wspólnoty pochodzących z krajów trzecich (Dz. Urz. UE L 49 z 19.02.2004, str. 11, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 3, t. 42, str. 462), którego oryginał towarzyszy przesyłce do miejsca przeznaczenia. Dodatkowo wersja elektroniczna dokumentu CVED jest wprowadzana do systemu TRACES.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

ANNEX II - PART B

1. Identification of the programme

Disease Zoonotic Salmonella

Animal population : Turkeys

Request of Union co-financing
for the period :

From

2014

To

2014

1.1 Contact

Name : Główny Inspektorat Weterynarii

Phone : +48 22 623 20 89

Fax. : +48 22 623 14 08

Email : wetgiw@wetgiw.gov.pl

2. Historical data on the epidemiological evolution of the disease

A concise description is given with data on the target population (species, number of herds and animals present and under the programme), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals). The information is given for distinct periods if the measures were substantially modified. The information is documented by relevant summary epidemiological tables, graphs or maps.

(max. 32000 chars) :

W Rzeczypospolitej Polskiej stada indyków rzeźnych monitorowano w kierunku zakażeń pałeczkami Salmonella od lipca 1999 r., na podstawie instrukcji Głównego Lekarza Weterynarii nr 2/99 zwalczanie salmoneloz w stadach drobiu rzeźnego (IW.ZIIS-2/99), opracowanej na podstawie dyrektywy Rady 92/117/EWG z dnia 17 grudnia 1992 r. dotyczącej środków ochrony przed określonymi chorobami odzwierzęcymi i odzwierzęcymi czynnikami chorobotwórczymi u zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego, w celu zapobiegania zakażeniom i zatruciom przenoszonym przez żywność (Dz. Urz. WE L 62 z 15.03.1993, str. 38, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 14, str. 40, z późn. zm.).

W latach 2006-2007 przeprowadzono na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją Komisji 2006/662/WE z dnia 29 września 2006 r. w sprawie wkładu finansowego Wspólnoty na rzecz badania podstawowego dotyczącego występowania bakterii salmonelli u indyków prowadzonego

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

w państwach członkowskich (Dz. Urz. UE L 272 z 03.10.2006, str. 22), badania podstawowe nad występowaniem bakterii Salmonella w stadach indyków. Odsetek stad zakażonych indyków rzeźnych wyniósł 24 %,

Od 2010 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest realizowany „Krajowy program zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków rzeźnych”. Wyniki realizacji ww. programu zawiera tab.4, zawarta w załączniku do niniejszego programu (a_1367240103663).

Głównym, pierwotnym rezerwuarem odzwierzęcych pałeczek Salmonella w Rzeczypospolitej Polskiej jest drób. Do zakażeń u ludzi, zgodnie z danymi z raportu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności na temat tendencji i źródeł chorób odzwierzęcych, odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz ognisk przenoszonych przez żywność z 2011 r. dochodzi najczęściej poprzez spożywanie skażonych produktów pochodzenia zwierzęcego, tj. jaj i produktów jajecznych oraz mięsa i przetworów mięsnych, głównie drobiowych.

Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce są zbierane przez Zakład Epidemiologii Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny, a następnie na ich stronie internetowej publikowane w postaci co dwutygodniowych meldunków o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach. Dane dotyczące liczby zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella u ludzi zostały przedstawione w tab. 5 zawartej w załączniku do niniejszego programu (a_1367240161032).

3. Description of the submitted programme

A concise description of the programme is given with the main objective(s) (monitoring, control, eradication, qualification of herds and/or regions, reducing prevalence and incidence), the main measures (testing, testing and slaughter, testing and killing, qualification of herds and animals, vaccination), the target animal population and the area(s) of implementation and the definition of a positive case.

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z założeniami art. 4 ust. 5 rozporządzenia nr 2160/2003, cel wspólnotowy określony w rozporządzeniu nr 584/2008 został ustanowiony na okres przejściowy obejmujący trzy lata do końca 2012 roku. Poczynając od 2013 r. program będzie kontynuowany w państwach członkowskich.

W Rzeczypospolitej Polskiej, cel unijny zostanie osiągnięty w odniesieniu do stad indyków rzeźnych, gdy docelowo odsetek stad z dodatnim wynikiem badań w odniesieniu do serotypów Salmonella objętych programem, zostanie zredukowany do 1 % lub poniżej tej wartości.

Zgodnie z ust. 4.1. załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012, na potrzeby sprawozdawczości mającej na celu weryfikację celu unijnego, przyjmuje się następującą definicję stada zakażonego – jest to stado indyków rzeźnych, w którym w wyniku pobrania próbek w ramach programu wykryto w jednej lub więcej próbek Salmonella Enteritidis lub Salmonella Typhimurium (inne, niż szczepy szczepionkowe, ale z uwzględnieniem jednofazowych szczepów o wzorze antygenowym 1,4,[5],12:i:-) lub został wykryty efekt hamujący wzrost bakterii.

Zgodnie z przepisami załącznika II część E ust. 1 do rozporządzenia nr 2160/2003 świeże mięso drobiowe pozyskane z drobiu wymienionego w załączniku I do tego rozporządzenia (kury, indyki) nie może być wprowadzone do obrotu w celu spożycia przez ludzi, jeśli nie zostanie spełnione kryterium bezpieczeństwa żywności określone w ust. 1.28 rozdz. 1 załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) NR 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.).

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Zgodnie z art. 1 ust. 3 rozporządzenia nr 2160/2003, program nie ma zastosowania przy produkcji mięsa pochodzącego z indyków rzeźnych przeznaczonego do sprzedaży bezpośredniej lub na użytek własny.

Właściwy miejscowo powiatowy lekarz weterynarii nadzoruje prawidłowe pobieranie próbek z inicjatywy producenta żywca indyczego oraz kontroluje dokumentację prowadzoną przez producenta żywca indyczego. Wykrycie serotypów Salmonella objętych programem lub stwierdzenie efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy producenta żywca indyczego, powinno być bezzwłocznie zgłaszane właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii przez laboratorium przeprowadzające badanie laboratoryjne próbek.

Dodatkowo, w każdym roku realizacji programu, we wszystkich stadach w 10% gospodarstw utrzymujących przynajmniej 500 indyków rzeźnych jest przeprowadzane pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii. Pobranie próbek przez powiatowego lekarza weterynarii jest przeprowadzane przy uwzględnieniu analizy ryzyka, jak również w każdym przypadku, gdy powiatowy lekarz weterynarii uzna, że zachodzi taka potrzeba.

4. Measures of the submitted programme

Measures taken by the competent authorities with regard to animals or products in which the presence of Salmonella spp. have been detected, in particular to protect public health, and any preventive measures taken, such as vaccination.

(max. 32000 chars) :

4.1a. Postępowanie producenta żywca indyczego i powiatowego lekarza weterynarii w przypadku wykrycia serotypu Salmonella objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w próbkach pobranych z inicjatywy producenta żywca indyczego w stadzie indyków rzeźnych.

1. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych w kierunku serotypu Salmonella objętego programem lub wykrycia efektu hamującego wzrost bakterii, producent żywca indyczego jest obowiązany do:

- a) niezwłocznego zawiadomienia o tym fakcie powiatowego lekarza weterynarii;
- b) pozostawienia indyków w miejscu ich stałego przebywania i niewprowadzania tam innego drobiu;
- c) uniemożliwienia osobom postronnym dostępu do budynków inwentarskich lub miejsc, w których znajdują się indyki podejrzane o zakażenie pałeczkami Salmonella objętymi programem lub ich zwłoki;
- d) wstrzymania się od wywożenia, wynoszenia i zbywania mięsa, zwłok indyków, paszy, odchodów i ściółki pochodzących od indyków oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania indyków;
- e) udostępnienia organom Inspekcji Weterynaryjnej indyków do badań i zabiegów weterynaryjnych, a także udzielania pomocy w wykonywaniu tych badań i zabiegów;
- f) udzielania powiatowemu lekarzowi weterynarii wyjaśnień i informacji, które mogą mieć znaczenie dla wykrycia choroby lub zakażenia, źródeł choroby lub źródeł zakażenia lub zapobiegania szerzeniu się

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

choroby lub zakażenia;

- g) udostępnienia powiatowemu lekarzowi weterynarii dokumentacji dotyczącej stada, a w szczególności dokumentacji potwierdzającej zakup piskląt, materiałów ściółkowych, paszy, sprzedaży zwierząt oraz dokumentacji związanej z ewidencją leczenia;
- h) zwiększenia standardów zoohigienicznych.

2. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań, o których mowa w ust. 1., powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 42 ust. 6 oraz art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt:

- a) przeprowadza dochodzenie epizootyczne, zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- b) pobiera próbki do badań laboratoryjnych we wszystkich stadach indyków w gospodarstwie bez względu na wiek utrzymywanych indyków w sposób określony w ust. 2.2 załącznika do rozporządzenia nr 1190/2012;
- c) w celu ustalenia źródła zakażenia stada pałeczkami Salmonella, przeprowadza badania laboratoryjne:
  - paszy,
  - wody z ujęć własnych gospodarstwa;
- d) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej:
  - odosobnienie indyków znajdujących się w gospodarstwie w poszczególnych budynkach inwentarskich lub w innych obiektach, w których indyki są utrzymywane,
  - zastosowanie produktów biobójczych przed wejściami do budynków inwentarskich i wyjściami z tych budynków, jak również przed wjazdami na teren i wyjazdami z terenu gospodarstwa;
- e) zakazuje w drodze decyzji administracyjnej:
  - stosowania produktów biobójczych, produktów leczniczych weterynaryjnych i środków utrudniających izolację pałeczek Salmonella w stadzie przed pobraniem próbek przez powiatowego lekarza weterynarii,
  - przemieszczania indyków z gospodarstwa i do gospodarstwa oraz ze stada i do stada w obrębie gospodarstwa chyba, że indyki przed zakończeniem tuczu, na wniosek producenta żywca indyczego, zostaną przemieszczone do rzeźni; w przypadku przemieszczania indyków do rzeźni, w świadectwie zdrowia należy zaznaczyć fakt ich pochodzenia ze stada, w którym uzyskano dodatni wynik badań laboratoryjnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem próbek pobranych z inicjatywy producenta żywca indyczego lub wykryto w tych próbkach efekt hamujący wzrost bakterii;
  - postępowanie w czasie uboju, badania poubojowego oraz oceny mięsa należy przeprowadzić zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającym szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm., Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 854/2004”,
  - wywożenia z gospodarstwa mięsa, zwłok indyków, paszy, odchodów i materiałów ściółkowych pochodzących od indyków oraz innych przedmiotów znajdujących się w miejscu utrzymywania indyków, bez jego zgody.

Powiatowy lekarz weterynarii po przeprowadzeniu analizy ryzyka w gospodarstwie, uwzględniającej zalecenia wskazane w ust. 2.3. programu, może odstąpić od zakazu przemieszczania indyków do gospodarstwa, określonego w pkt. 2. lit. e programu. Środki, o których mowa w pkt. 2 programu są stosowane do czasu potwierdzenia lub wykluczenia przez powiatowego lekarza weterynarii wystąpienia w stadzie indyków rzeźnych zakażenia pałeczkami Salmonella objętymi programem.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

3. W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii w stadzie indyków rzeźnych w kierunku serotypów Salmonella objętych programem (innych niż szczepy szczepionkowe) lub w przypadku wykrycia w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii efektu hamującego wzrost bakterii, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w drodze decyzji administracyjnej:

a) nakazuje:

- unieszkodliwienie zwłok wszystkich padłych indyków zgodnie z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1) zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”, oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,
  - zniszczenie pasz lub ich zagospodarowanie, przy zastosowaniu środków kontroli gwarantujących pełną inaktywację pałeczek Salmonella, w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego próbek paszy w kierunku pałeczek Salmonella,
  - zniszczenie lub zagospodarowanie materiałów ściółkowych, odchodów i innych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, w sposób, który wyklucza zanieczyszczenie pałeczkami Salmonella, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1069/2009 oraz środkami wykonawczymi przyjętymi zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia,
  - dokładne oczyszczenie i odkażenie budynków inwentarskich, w których były utrzymywane indyki ze stada zakażonego, otoczenia tych budynków, pojazdów używanych do transportu indyków oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu, po wykonaniu czynności, o których mowa powyżej,
  - podjęcie przez producenta żywca indyczego działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie, określonych w ust. 2.3;
- b) zakazuje przemieszczania indyków ze stada zakażonego z gospodarstwa i do stada zakażonego w gospodarstwie oraz ze stada do stada w obrębie gospodarstwa, chyba że indyki przed zakończeniem tuczu, na wniosek producenta żywca indyczego, zostaną przemieszczone bezpośrednio do rzeźni w celu poddania ich ubojowi.

4.2a. W przypadku wyniku dodatniego w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii koszty:

- 1) oczyszczenia i odkażenia budynków, w których był przetrzymywany drób ze stada indyków rzeźnych zakażonego serotypem Salmonella objętym programem, ich otoczenia, środków transportu oraz pozostałych przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
  - 2) podjęcia działań, mających na celu poprawę warunków zoohigienicznych oraz bezpieczeństwa epizootycznego w gospodarstwie
- są ponoszone przez producenta żywca indyczego.

4.3a. W przypadku wykrycia w pobranych próbkach w ramach rutynowego pobierania próbek przez powiatowego lekarza weterynarii serotypu Salmonella objętego programem lub efektu hamującego wzrost bakterii w stadzie indyków rzeźnych, zgodnie z ust. 2.2. załącznika do rozporządzenia 1190/2012, powiatowy lekarz weterynarii:

- a) nakazuje w drodze decyzji administracyjnej podjęcie działań określonych w ust. 4.1a. pkt 3 programu,
- b) podejmuje działania opisane w ust. 4.1a pkt 2 lit. a, b i c programu.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.4a. Przesyłki indyków przemieszczane do rzeźni muszą być zaopatrzone w świadectwo zdrowia, którego wzór jest określony w załączniku nr I sekcja IV rozdz. X część A rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75, z późn. zm.).

Przy przemieszczaniu zakażonych indyków rzeźnych do rzeźni, w świadectwie zdrowia należy umieszczać następujące zapisy:

- 1) w stadzie nie wykryto serotypów Salmonella objętych programem lub
- 2) w stadzie wykryto serotyp Salmonella objęty programem (podać nazwę serotypu).

W związku z faktem, że rozporządzenie Komisji (WE) nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych (Dz. Urz. L 338 z 22.12.2005, str. 1, z późn. zm.) wskazuje pałeczki Salmonella spp. jako kryterium bezpieczeństwa żywności w mięsie mielonym i surowych wyrobach z mięsa drobiowego, w drobiowym mięsie odkostnionym mechanicznie oraz w produktach z mięsa drobiowego, producent żywca indyjskiego jest obowiązany do wpisywania w łańcucha żywnościowym dla indyków, wyników dodatnich wszystkich stwierdzonych serotypów Salmonella, w tym nieobjętych programem.

Przy przemieszczaniu indyków do rzeźni, które nie były badane zgodnie z wymaganiami ustanowionymi w rozporządzeniu 1190/2012 oraz w niniejszym programie, w świadectwie zdrowia należy zaznaczyć fakt pochodzenia indyków ze stada o nieznanym statusie zdrowotnym pod względem występowania zakażenia pałeczkami Salmonella.

Badanie przedubojowe przeprowadzane jest zgodnie z załącznikiem I sekcja I rozdział II część B oraz załącznikiem I sekcja IV rozdział V część A ww. rozporządzenia. Postępowanie w trakcie uboju określa załącznik I sekcja II rozdział III pkt 7 ww. rozporządzenia. Ocena mięsa oraz sposób postępowania z mięsem pozyskanym z indyków rzeźnych, u którego w próbkach pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii stwierdzono pałeczki Salmonella zostały określone w załączniku I, sekcja II, rozdział V ww. rozporządzenia. Natomiast, szczególne wymagania dotyczące takiego mięsa świeżego określono w pkt 1 i pkt 3 część E, załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność.

4.5a. Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza pobranie próbek w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania przed ponownym umieszczeniem indyków w budynku inwentarskim. Próbki do badań stanowią:

- 1) 4 wymazy powierzchniowe z podłoża, w szczególności z miejsc popękanych, zagłębień lub połączeń konstrukcyjnych – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą oraz
- 2) 4 wymazy powierzchniowe z kątów narożnych badanego pomieszczenia pobrane od poziomu podłogi do wysokości jednego metra – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 3) 3 wymazy powierzchniowe z urządzenia służącego do karmienia – każdy wymaz pobrany z 5 metrów taśmy lub rynienki paszowej lub z 6 wybranych losowo karmideł – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą, oraz
- 4) 2 wymazy powierzchniowe z systemu wentylacyjnego (każdy wymaz może być pobrany z 3 wlotów lub wylotów tego systemu) – w laboratorium łączone w jedną próbkę zbiorczą.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych, koszty pobrania kolejnych próbek skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażania, dojazdu do gospodarstwa oraz do laboratorium, jak również badań laboratoryjnych próbek w laboratorium są ponoszone przez producenta żywca indyczego. Ponowne umieszczenie indyków w budynku inwentarskim może odbyć się tylko po uzyskaniu ujemnych wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych przez powiatowego lekarza weterynarii.

4.6a. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia niezwłocznie właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o uzyskaniu dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych w stadzie indyków rzeźnych, w kierunku serotypu Salmonella objętego programem, zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. W odniesieniu do osób pracujących w gospodarstwie zaleca się przeprowadzenie badania na nosicielstwo pałeczek Salmonella.

4.7a. Powiatowy lekarz weterynarii, w przypadku gospodarstw, w których znajdują się dwa lub większa liczba stad indyków rzeźnych, może zastosować środki, o których mowa w ust. 4.1a, pkt. 3., również w stosunku do tych stad indyków w gospodarstwie, które nie są przetrzymywane w budynkach inwentarskich:

- 1) gwarantujących całkowite odizolowanie od pomieszczeń, w których znajdują się indyki zakażone serotypami Salmonella objętymi programem;
- 2) w których czynności związane z utrzymywaniem indyków, w tym ich karmienie odbywa się w sposób uniemożliwiający szerzenie się pałeczek Salmonella.

4.8a. Zasady stosowania środków zwalczających drobnoustroje, przeprowadzania szczepień oraz przyznawania odstępstw od obowiązku szczepień są określone w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1177/2006 z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących stosowania szczególnych metod kontroli w ramach krajowych programów na rzecz zwalczania salmonelli u drobiu (Dz. Urz. UE L 212 z 02.08.2006, str. 3). Zakaz stosowania środków zwalczających drobnoustroje odnosi się do serotypów Salmonella objętych programem, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 2 ust. 2 tego rozporządzenia.

4.1 Summary of measures under the programme

Period of implementation of the programme : 2014

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Measures

- Control
- Testing
- Slaughter of animals tested positive
- Killing of animals tested positive
- Vaccination
- Treatment of animal products
- Disposal of products
- Monitoring or surveillance

Other, please specify

4.2 Designation of the central authority in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme

Describe the authorities in charge of supervising and coordinating the departments responsible for implementing the programme and the different operators involved. Describe the responsibilities of all involved.

(max. 32000 chars):

Zgodnie z art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii jest odpowiedzialny za opracowanie programu, a następnie nadzoruje jego realizację oraz informuje Komisję Europejską o postępach w realizacji programu. Na poziomie województwa nadzór nad realizacją programu sprawuje wojewódzki lekarz weterynarii. Bezpośredni nadzór nad realizacją programu na poziomie powiatu sprawuje powiatowy lekarz weterynarii, który jest również odpowiedzialny za wykonanie wszelkich czynności urzędowych w ramach programu.

4.3 Description and delimitation of the geographical and administrative areas in which the programme is to be implemented

Describe the name and denomination, the administrative boundaries, and the surface of the administrative and geographical areas in which the programme is to be applied. Illustrate with maps.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

Program będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z podziałem administracyjnym Polski wchodzi 16 województw, 379 powiatów oraz 2479 gmin. Podział administracyjny Polski na województwa został przedstawiony na rys. 1 zawartym w załączniku do niniejszego programu (a_1367239934862).

4.4 Measures implemented under the programme

Where appropriate Community legislation is mentioned. Otherwise the national legislation is mentioned.

4.4.1 Measures and applicable legislation as regards the registration of holdings

(max. 32000 chars) :

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Sposób prowadzenia rejestru przez powiatowego lekarza weterynarii określa załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 stycznia 2012 r. w sprawie rejestru podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną.

Podmioty prowadzące działalność podlegającą nadzorowi organów Inspekcji Weterynaryjnej są obowiązane do spełnienia wymagań weterynaryjnych z zakresu lokalizacji prowadzonej działalności, jak również przyjętych rozwiązań technicznych, technologicznych, organizacyjnych i sanitarnych. Wymagania te w sposób szczegółowy są określone w rozporządzeniach wydanych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa.

4.4.2 Measures and applicable legislation as regards the identification of animals

Not applicable for poultry

(max. 32000 chars) :

Nie dotyczy.

4.4.3 Measures and applicable legislation as regards the notification of the disease

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(max. 32000 chars) :

Środki stosowane w zakresie powiadamiania o chorobie wynikają z art. 42 ust. 1-9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Zgodnie z przepisem art. 51 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, organy Inspekcji Weterynaryjnej prowadzą system zbierania, przechowywania, analizowania, przetwarzania danych i przekazywania danych o chorobach zakaźnych zwierząt, w tym o chorobach objętych programem zwalczania. Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje sąsiednim powiatowym lekarzom weterynarii oraz wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii informację o powzięciu podejrzenia lub potwierdzeniu wystąpienia serotypu Salmonella objętego programem zwalczania, po powzięciu podejrzenia lub stwierdzeniu jego wystąpienia w stadzie indyków rzeźnych. Dodatkowo powiatowy lekarz weterynarii powiadamia właściwego miejscowo państwowego powiatowego inspektora sanitarnego o wystąpieniu serotypu Salmonella objętego programem zwalczania w stadzie indyków rzeźnych. Wojewódzki lekarz weterynarii przekazuje informację, o której mowa powyżej Głównemu Lekarzowi Weterynarii.

4.4.4 Measures and applicable legislation as regards the measures in case of a positive result

A short description is provided of the measures as regards positive animals (slaughter, destination of carcasses, use or treatment of animal products, the destruction of all products which could transmit the disease or the treatment of such products to avoid any possible contamination, a procedure for the disinfection of infected holdings, a procedure for the restocking with healthy animals of holdings which have been depopulated by slaughter

(max. 32000 chars) :

Zostały szczegółowo określone w ust. 4 części B programu.

4.4.5 Measures and applicable legislation as regards the different qualifications of animals and herds

(max. 32000 chars) :

Nie dotyczy.

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.4.6 Control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas concerned

A short description of the control procedures and in particular rules on the movement of animals liable to be affected or contaminated by a given disease and the regular inspection of the holdings or areas is provided

(max. 32000 chars) :

W przypadku uzyskania dodatniego wyniku badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy producenta żywca indyczego, w zakresie wykrycia serotypu Salmonella objętego programem w stadzie indyków rzeźnych, stosuje się przepisy art. 42 ust. 1-5 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, podejmuje czynności weterynaryjne w celu wykrycia lub wykluczenia choroby, w tym wydaje decyzję administracyjną, w której nakazuje odosobnienie indyków znajdujących się w gospodarstwie w poszczególnych budynkach inwentarskich lub w innych obiektach oraz zakazuje przemieszczania indyków z gospodarstwa i do gospodarstwa, chyba, że indyki, na wniosek producenta żywca indyczego, zostaną przemieszczone do rzeźni.

4.4.7 Measures and applicable legislation as regards the control (testing, vaccination, ...) of the disease

National legislation relevant to the implementation of the programmes, including any national provisions concerning the activities set out in the programme.

(max. 32000 chars) :

Art. 57 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.8 Measures and applicable legislation as regards the compensation for owners of slaughtered and killed animals

Any financial assistance provided to food and feed businesses in the context of the programme.

(max. 32000 chars) :

Odszkodowanie i zwrot faktycznie poniesionych wydatków związanych z wykonywaniem nakazów

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

zawartych w decyzji powiatowego lekarza weterynarii w związku ze zwalczaniem choroby zakaźnej zwierząt przyznawane jest zgodnie z art. 49 i 57c ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.9 Information and assessment on bio-security measures management and infrastructure in place in the flocks/holdings involved

(max. 32000 chars) :

1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej;
2) dodatkowe informacje, dotyczące kwestii bezpieczeństwa biologicznego są udostępnione na stronie Głównego Inspektoratu Weterynarii w zakładce „Zdrowie i ochrona zwierząt”.

5. General description of the costs and benefits of the programme

A description is provided of all costs for the authorities and society and the benefits for farmers and society in general

(max. 32000 chars) :

Główną korzyścią z realizacji programu dla producentów żywca indyczego oraz podmiotów zajmujących się obrotem drobiem oraz mięsem drobiowym będzie możliwość prowadzenia swobodnego handlu oraz wywozu drobiu. Zgodnie z załącznikiem II rozdziału E rozporządzenia nr 2160/2003, od dnia 1 grudnia 2011 r. świeże mięso drobiowe pozyskane z drobiu wymienionego w załączniku I do rozporządzenia (kury, indyki) nie może być wprowadzone do obrotu w celu spożycia przez ludzi, jeśli nie zostanie spełnione kryterium bezpieczeństwa żywności określone w ust. 1.28 rozdz. 1 załącznika I do rozporządzenie Komisji (WE) NR 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych

Osiągnięcie celu, czyli ograniczenie liczby zakażonych stad indyków rzeźnych, zwiększy konkurencyjność polskiego drobiu i mięsa drobiowego na rynku wspólnotowym, jak również na rynkach państw trzecich. Ponadto należy podkreślić, że salmonelozą jest najczęściej notowaną chorobą odzwierzęcą. Stąd też realizacja programu ograniczy liczbę zakażeń u ludzi, a w związku z tym zredukuje koszty leczenia tych chorób.

Szacowane koszty programu wynoszą 40 308,78 zł. Koszty do ubiegania się o współfinansowanie przez Unię Europejską „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonella w stadach indyków rzeźnych” na 2014 r. wynoszą 4 349,00 euro.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2014 w ramach limitu wydatków właściwej części budżetowej.

6. Data on the epidemiological evolution during the last five years

Data already submitted via the online system for the years 2008 - 2011 :

no

The data on the evolution of zoonotic salmonellosis are provided according to the tables where appropriate

6.1 Evolution of the zoonotic salmonellosis

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2012**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska	Turkeys	5 904	34 938	5 243	30 187	5 230	salmonella enteritidis or	15	3	9 550	number	0	numbe	0	X
Total								15	3	9 550					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : 2011

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Polska	Turkeys	5 272	33 167	4 682	28 718	4 648	S. Enteritidis, S. Typhimu	21	10	31 534	number	0	numbe	0	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Total								21	10	31 534									
ADD A NEW ROW																			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2010**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product		
Polska	Turkeys	4 263	29 509	3 486	24 059	3 432	S. Enteritidis, S. Typhimu	24	7	37 760	number	0	numbe	0	X	
Total								24	7	37 760						
ADD A NEW ROW																

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : 2009

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska- brak	Turkeys	0	0	0	0	0	not applicable	0	0	0	number	0	numbe	0	X
Total								0	0	0					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.1.1 Data on evolution of zoonotic salmonellosis for year : **2008**

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	kg/number (eggs destroyed)	Quantity of eggs destroyed	kg/ number (eggs channelled to egg product)	Quantity of eggs channelled to egg product	
Rzeczpospolita Polska - bral	Turkeys	0	0	0	0	0	not applicable	0	0	0	number	0	numbe	0	X
Total								0	0	0					
												ADD A NEW ROW			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

6.2 Stratified data on surveillance and laboratory tests

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2012**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	422	4	X
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	50	4	X
Total			472	8	
			ADD A NEW ROW		

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2011**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	361	10	X
Rzeczpospolita Polska	serological test	określenie serotypu	56	10	X
Total			417	20	
			ADD A NEW ROW		

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2010**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
--------	-----------	------------------	--------------------------	----------------------------	--

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Rzeczpospolita Polska	microbiological test	wykrycie stada zakażonego	320	7	X
Rzeczpospolita Polska	serological test	wykrycie stada zakażonego	60	7	X
Total			380	14	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2009**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska- nie dot.	microbiological test	-	0	0	X
Total			0	0	
ADD A NEW ROW					

6.2.1 Stratified data on surveillance and laboratory tests for year : **2008**

Region	Test Type	Test Description	Number of samples tested	Number of positive samples	
Rzeczpospolita Polska- nie dot.	microbiological test	-	0	0	X
Total			0	0	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

			ADD A NEW ROW	
--	--	--	---------------	--

6.3 Data on infection for year : **2012**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	4	9 550	X
Total	4	9 550	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2011**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska	10	31 534	X
Total	10	31 534	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2010**

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Polska	7	37 760	X
Total	7	37 760	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2009**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska- brak programu	0	0	X
Total	0	0	
		Add a new row	

6.3 Data on infection for year : **2008**

Region	Number of herds infected	Number of animals infected	
Rzeczpospolita Polska- brak programu	0	0	X
Total	0	0	
		Add a new row	

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2012

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2011

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2010

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2009

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

6.4 Data on vaccination or treatment programmes for year : 2008

Region	Total number of herds	Total number of animals	Number of herds in vaccination or treatment programme	Number of herds vaccinated or treated	Number of animals vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

7. Targets

7.1 Targets related to testing

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.1 Targets on diagnostic tests for year :

2014

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of the test (description)	Target population (categories and species targeted)	Type of sample	Objective	Number of planned tests	
Rzeczpospolita Polska	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME	Turkeys	kał/ okładziny na buty/ ku	wykrycie stada zakażonego	418	X
Rzeczpospolita Polska	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPL	Turkeys	izolaty Salmonella z kału	określenie serotypu	45	X
Total					463	
Total AMR/BIH tests					0	
Total BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					418	
Total SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLING					45	
Add a new row						

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.1.2 Targets on testing of flocks for year :

2014

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

Region	Type of flock (d)	Total number of flocks (a)	Total number of animals	Total number of flocks/ herds under the programme	Total number of animals under the programme	Number of flocks checked (b)	Serotype	Number of positive flocks (c)	Number of flocks depopulated	Total number of animals slaughtered or destroyed	Quantity of eggs destroyed (number)	Quantity of eggs channelled to egg product (number)	
Rzeczpospolita Polska	Turkeys	5 910	35 000 000	5 910	35 000 000	5 910	salmonella enteritidis	15	15	88 770	0	0	X
Total		5 910	35 000 000	5 910	35 000 000	5 910		15	15	88 770	0	0	
										Add a new row			

(a) Including eligible and non eligible flocks for the programme

(b) Check means to perform a flock level test under the programme for the presence of salmonella. In this column a flock must not be counted twice even if it has been checked more than one.

(c) If a flock has been checked, in accordance with footnote (b), more than once, a positive sample must be taken into account only once.

(d) Flocks or herds or as appropriate

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

7.2 Targets on vaccination or treatment

7.2.1 Targets on vaccination or treatment for year :

2014

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.
If your targets differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

NUTS Region	Total number of herds in vaccination or treatment programme	Total number of animals in vaccination or treatment programme	Targets on vaccination or treatment programme				
			Number of herds or flocks in vaccination or treatment programme	Number of herds or flocks expected to be vaccinated or treated	Number of animals expected to be vaccinated or treated	Number of doses of vaccine or treatment expected to be administered	
Rzeczpospolita Polska	0	0	0	0	0	0	X
Total	0	0	0	0	0	0	
					Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

8. Detailed analysis of the cost of the programme for year :

2014

In case of multiannual programme, please provide an estimation on annual basis.

If your cost estimations differ between different implementation years please provide separate tables per year in attachment.

1. Testing						
Cost related to	Specification	Number of tests	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of analysis	BACTERIOLOGICAL DETECTION TEST IN FRAME C	418	7	2926	yes	X
Cost of analysis	Test for verification of the efficiency of disinfection	60	5	300	yes	X
Cost of analysis	SEROTYPING IN THE FRAME OF OFFICIAL SAMPLI	45	15	675	yes	X
				Add a new row		
2. Vaccination (if you ask cofinancing for purchase of vaccins, you should also fill in 6.4 and 7.2)						
Cost related to	Specification	Number of vaccine dosis	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Vaccination	Purchase of vaccine doses	0	0	0	no	X
				Add a new row		
3. Slaughter and destruction (without any salaries)						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Slaughter and destruction	Compensation of animals	0	0	0	no	X
				Add a new row		

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

4.Cleaning and disinfection						
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
				Add a new row		
5. Salaries (staff contracted for the programme only)						
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Salaries	Salaries	30	8.02	240.6	no	X
				Add a new row		
6. Consumables and specific equipment						
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
				Add a new row		
7.Other costs						
Cost related to	<u>Specification</u>	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Other costs	Badanie bakteriologiczne w ramach pobierania próbek pr	418	2.01	840.18	no	X
Other costs	Badanie w kierunku stwierdzenia skuteczności przeprowa	60	2.75	165	no	X
Other costs	Badanie w kierunku określenia serotypu odpowiednich iz	45	22.72	1022.4	no	X
Other costs	Badania laboratoryjne inne niż wymienione w pkt 1 (np. b	45	6.59	296.55	no	X
Other costs	Odszkodowanie za pasze (tony)	7	354.76	2483.32	no	X
Other costs	Unieszkodliwienie odpadów laboratoryjnych (kg)	1 440	0.71	1022.4	no	X

Standard requirement for the submission of programme for eradication, control and monitoring

version : 2.3

						Add a new row
8. Cost of official sampling						
Cost related to	Specification	Number of units	Unitary cost in EUR	Total amount in EUR	Union funding requested	
Cost of official sampling	Cost of official sampling	896	0.5	448	yes	X
						Add a new row
Total		3 464		10419.45		

Attachments

IMPORTANT :

- 1) The more files you attach, the longer it takes to upload them .
- 2) This attachment files should have one of the format listed here : **jpg, jpeg, tiff, tif, xls, doc, bmp, pna, pdf.**
- 3) The total file size of the attached files should not exceed 2 500Kb (+- 2.5 Mb). You will receive a message while attaching when you try to load too much.
- 4) IT CAN TAKE **SEVERAL MINUTES TO UPLOAD** ALL THE ATTACHED FILES. Don't interrupt the uploading by closing the pdf and wait until you have received a Submission Number!